

Latvijas Kultūras akadēmija
Kultūras teorijas un vēstures katedra

„RĪGA 2014” PROGRAMMA KĀ VALSTS PUBLISKĀS UN KULTŪRAS
DIPLOMĀTIJAS ĪSTENOŠANAS INSTRUMENTS

Maģistra darbs

Autore:

Akadēmiskās maģistra studiju programmas “Mākslas”

Kultūras un starpkultūru studiju apakšprogrammas

2. kursa studente Elīna Gūtmane

(ID Nr. 20134610)

Darba vadītājs/a:

asoc.prof. Anda Laķe

Rīga

2015

SATURS

IEVADS	4
1. PUBLISKĀ UN KULTŪRAS DIPLOMĀTIJA VALSTS ĀRPOLITISKO MĒRĶU ĪSTENOŠANĀ	7
1.1. Diplomātijas koncepta daudzveidība un attīstība	8
1.2. Publiskās diplomātijas jēdziena izpratne un attīstība.....	11
1.2.1. Ar publisko diplomātiju saistītie jēdzieni	13
1.2.2. Jaunās publiskās diplomātijas koncepts	16
1.2.3. Publiskās diplomātijas mērķi, uzdevumi un izpildītāji.....	18
1.3. Kultūras diplomātija kā pastāvīga diplomātijas nozare un daļa no publiskās diplomātijas.....	23
1.4. Ieskats Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas attīstībā un potenciālā.....	30
2. MEDIJI UN DIPLOMĀTIJA	36
2.1. Mediju loma publiskās un kultūras diplomātijas mērķu realizācijā.....	40
2.2. Diplomātija informācijas un mediju laikmetā	44
3. EIROPAS PUBLISKĀ UN KULTŪRAS DIPLOMĀTIJA. EIROPAS KULTŪRAS GALVASPILSĒTAS INICIATĪVA.....	48
3.1. Eiropas kultūras galvaspilsētas koncentrēts funkciju un mērķu apraksts	51
3.2. Rīgas – Eiropas kultūras galvaspilsētas mērķi un vīzijas	54
4. RĪGAS KĀ EIROPAS KULTŪRAS GALVASPILSĒTAS ATSPUGUĻOJUMS ĀRVALSTU MEDIJOS	60
4.1. Ārvalstu publikācijas, kas pildījušas valsts publiskās un kultūras diplomātijas mērķus un uzdevumus	64
4.2. Negatīvi/neitrāli vērtējamas publikācijas, kas publiskās un kultūras diplomātijas mērķus nav pildījušas.....	70
5. EKSPERTU VĒRTĒJUMI PAR RĪGA 2014 PROGRAMMAS IETEKMI VALSTS PUBLISKĀS UN KULTŪRAS DIPLOMĀTIJAS REALIZĀCIJĀ	72
NOBEIGUMS	80
TĒZES	83
AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS.....	85
ANNOTATION.....	89
PIELIKUMI.....	90
1.Pielikums. Intervija ar Gunu Japiņu	90

2. Pielikums. Intervija ar Vitu Matīsu.....	96
3. Pielikums. Publikāciju analīze.....	101

IEVADS

Maģistra darba tēma „„Rīga 2014” programma kā valsts publiskās un kultūras diplomātijas īstenošanas instruments” ir aktuāla Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas jomas attīstībai un pašreizējās situācijas un apstākļu konstatēšanai. Pētījums ir izstrādāts, lai aktualizētu tēmu par kultūras un mākslas pasākumu nozīmīgumu valsts publiskās un kultūras diplomātijas īstenošanā. Darba aktualitāte akcentējama tajā, ka Latvijas pētnieciskajā darbībā publiskās un kultūras diplomātijas jomā ir veikti salīdzinoši maz pētījumu, turklāt Eiropas kultūras galvaspilsētas notikums, nesenās norises dēļ, ir ļoti aktuāls līdz šim maz esošu pētījumu dēļ.

Pētījumā paralēli lietoti jēdzieni publiskā un kultūras diplomācija, kas tādējādi akcentē šo abu jomu ciešo saikni. Kā tas akcentēts darba teorētiskajā daļā, jēdzieni publiskā diplomācija un kultūras diplomācija nav viennozīmīgi, tādēļ arī to lietojums atšķiras. Diplomātiskās prakses attīstības rezultātā, bieži kultūras diplomācija netiek izcelta atsevišķi un tiek skaidrota kā publiskās diplomātijas īstenošanas paņēmiens, tomēr autore savā maģistra darbā abus jēdzienus lieto paralēli, lai izceltu kultūras diplomātijas nozīmību un uzsvērtu tās ciešo saikni ar publisko diplomātiju.

Rīga ir Latvijas vienīgā pilsēta, kas pirmā valsts vēsturē ir kļuvusi par Eiropas Kultūras galvaspilsētu, tādējādi gūstot iespēju reprezentēt pilsētu ar kultūras un mākslas jaunrades un citu radošu instrumentu palīdzību. Tituls būtiski sekmējis Rīgas vārda izskanēšanu ārvalstu medijos un tādējādi raisījis ietekmi arī publiskās un kultūras diplomātijas jomās. Nereti, runājot par kultūras diplomātiju, tiek analizētas divdesmitā gadsimta beigas, Aukstais karš starp ASV un Krieviju. Ja runā par publisko un kultūras diplomātiju, parasti to kontekstā tiek izceltas lielvalstis, to dominance un sekmīga vai nesekmīga kultūras diplomātijas mērķu realizēšana. Mazu valstu sakarā, kultūras diplomātijas jēdziens izpaliek un nedominē, tādēļ ļoti svarīgi izprast, kā mazas valstis ar ierobežotiem ekonomiskiem resursiem, tādas kā Latvija, spēj realizēt kultūras diplomātiju kādas mediju uzmanībā esošas norises, šajā gadījumā, Eiropas Kultūras galvaspilsētas programmas ietvaros.

Viens no publiskās un kultūras diplomātijas izpildītājiem ir mediji, publikācijas, kas sniedz informāciju par valsti, veido tās tēlu un pauž valsts idejas, piederību, vērtības ārvalstu auditorijai. Publiskā diplomācija bieži tiek īstenota, izmantojot kultūras vērtības un mākslinieciskās jaunrades produktus, kultūras skatījumu un idejisko pārklājumu, kā rezultātā, ārvalstu vidē rosinot potenciāli patīkamas, saistošas asociācijas ar konkrēto

valsti, un tādējādi pildot galvenos publiskās un kultūras diplomātijas mērķus. Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas gada aktīvās rezonanses medijos un biežā Rīgas vārda izskanēšanas ārvalstu medijos rezultātā, ir nepieciešams konstatēt, kā publikācijas ārvalstu medijos ir pildījušas valsts publiskās diplomātijas un kultūras diplomātijas uzdevumus un mērķus. Nepieciešams arī konstatēt, kuri no publiskās un kultūras diplomātijas mērķiem tikuši realizēti. Galvenie darba pētnieciskie jautājumi koncentrēti uz EKG programmas ietekmi valsts publiskās un kultūras diplomātijas realizācijā. Kā EKG programma komunicēta ārvalstu medijos un vai ar ārvalstu mediju publikāciju palīdzību tiek īstenoti šie valsts ārpolitiskie mērķi?

Maģistra darba pētījums ietver sekojošus apakštematus: publiskās un kultūras diplomātijas pamatjautājumus, īstenošanas līdzekļus un saistītās disciplīnas, mediju ietekmes apskatu, Eiropas kultūras galvaspilsētas iniciatīvas analīzi. Maģistra darba empīriskajā daļā tiks izmantotas kvalitatīvās un kvantitatīvās pētnieciskās metodes, kas atbilst izvirzītajiem darba mērķiem un uzdevumiem – kontentanalīze un padziļinātās intervijas.

Maģistra darba **mērķis** ir izpētīt, kā Eiropas kultūras galvaspilsētas iniciatīva ir pildījusi Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas uzdevumus un mērķus. Pētījuma veikšanai tiek izvirzīti sekojoši uzdevumi:

1. Veikt publiskās un kultūras diplomātijas teorijas izpēti.
2. Izpētīt diplomātisko aktivitāšu un mediju darbības saikni, akcentējot mediju lomu publiskās un kultūras diplomātijas realizēšanā.
3. Konstatēt informācijas un tehnoloģiju attīstību ietekmi publiskajā un kultūras diplomātijā.
4. Apskatīt Eiropas kultūras galvaspilsētas funkcijas un mērķus, kā arī Rīgas kā EKG uz ārpolitiku orientētos mērķus, veicot „Rīga 2014” izvirzīto mērķu un uzdevumu un publiskās un kultūras diplomātijas mērķu un uzdevumu salīdzinājumu.
5. Izmantojot preses kontentanalīzes metodi, pēc izvirzītajiem kritērijiem secināt, kādos aspektos ārvalstu mediju publikācijās realizēti publiskās un kultūras diplomātijas mērķi.
6. Secināt, kā EKG komunikāciju ārvalstu medijos vērtē dažādi eksperti, kā arī, uz viņu sacīto balstoties, papildināt maģistra darbā radušos secinājumus par Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas kontekstu.

Lai izprastu temata teorētiskā skaidrojuma iespējas, maģistra darba pirmajā nodaļā veikta diplomātijas un publiskās un kultūras diplomātijas pētnieku pētījumu analīze,

izdarot secinājumus, uz kuriem balstīties darba empīriskajā nodaļā. Tā kā darba empīriskajā daļā veikta ārvalstu mediju publikāciju analīze, darba otrā nodaļa veltīta jautājumiem, kas saistīti ar mediju ietekmi diplomātijas praksē. Otrajā nodaļā apskatīta arī informācijas un tehnoloģiju attīstības ietekme diplomātijas jomā. Lai izdarītu secinājumus par publiskās un kultūras diplomātijas mērķu realizāciju „Rīga 2014” kontekstā, darba trešajā nodaļā tiek apskatīti un salīdzināti arī EKG vispārīgi mērķi, „Rīga 2014” izvirzītie mērķi un publiskās un kultūras diplomātijas mērķi. Darba empīriskajā daļā – ceturtajā nodaļā – veikta ārvalstu mediju publikāciju kontentanalīze, kuras pamatuzdevums ir noteikt, kuri, iepriekš aprakstītie publiskās un kultūras diplomātijas mērķi izpildījušies ar mediju starpniecību. Darba noslēgumā, piektajā nodaļā, veikts satura analīzes gaitā iegūto secinājumu salīdzinājums, pārbaudot tos, salīdzinot ar maģistra darbā izdarītajiem secinājumiem, lai gūtu plašākas atbildes pētāmo jautājumu lokā.

Darba teorētiskā daļa veidota, balstoties uz diplomātisko, politisko un starpvalstu attiecību jomu pētnieku - Geofa Beridža (*Geoff R. Berridge*), Manuelas Agilaras (*Manuela Aguilar*), Džozefa Naija (*Joseph Nye*), Georgija Szondi (György Szondi), Jana Melisena (*Jan Melissen*), Robina Brauna (*Robin Brown*), Nikolasa Kulla (*Nicholas Cull*) - un citu autoru pētījumiem, lai gūtu teorētisku izpratni un dažādu zinātnisko un valstu pieredžu salīdzinājumu. Mediju, kā arī informācijas un tehnoloģiju laikmeta ietekme diplomātijas jomā konstatēta, balstoties uz Ītana Gilboa (Eytan Gilboa), Sandras Veinbergas, Joela Koēna (*Yoel Cohen*) pētnieciskajiem secinājumiem. Teorētiskajai bāzei, lai izprastu EKG procesus, kontekstu, kā arī konstatētu kultūras galvaspilsētas vispārīgos mērķus, un veiktu „Rīga 2014” mērķu analīzi, tiks izmantoti avoti, kas balstās Eiropas Savienības darbības aprakstā un analīzē, piemēram, ES oficiālā mājas lapā, kā arī ES oficiālās tīmekļu vietnes un „Rīga 2014” mājas lapā, kā arī „Rīga 2014” kandidatūras grāmata „Force Majeure”, kurā plašāk aprakstīti „Rīga 2014” programmas mērķi.

Pētījuma veikšanai un ārvalstu mediju analīzei tiks izmantota kvantitatīvā un kvalitatīvā kontentanalīze. Analīzei izmantots mediju publikāciju apkopojums, kas pieejams „Rīga 2014” mājas lapā.¹ Lai situācijas izpēti padarītu plašāku un visaptverošāku, tiks izmantotas arī kultūras un diplomātisko jautājumu profesionāļu intervijas.

---

¹ *Rīga 2014 atspoguļojums ārvalstu medijos, janvāris - decembris*. Pieejams: <http://office.riga2014.org/wp-content/uploads/2014/06/R%C4%ABga-2014-%C4%80rvalstu-Medijos-janv%C4%81ris-%E2%80%93-decembris.pdf> [skatīts 2015, 19. Janv.]

1. PUBLISKĀ UN KULTŪRAS DIPLOMĀTIJA VALSTS ĀRPOLITISKO MĒRĶU ĪSTENOŠANĀ

Analizējot valsts publiskās diplomātijas un kultūras diplomātijas situāciju, teorētisku pamatzināšanu un plašākas izpratnes izveides procesā, nepieciešams aplūkot diplomātijas pamatkomponentus, darbības lauku, uzdevumus un mērķus, kā arī veikt nelielu ieskatu tās attīstībā, lai iezīmētu arī pētāmo jautājumu pamatotu attīstību. Darba pirmajā nodaļā tiks veikta teorētisko pētījumu analīze, skaidrojot diplomātijas, publiskās diplomātijas un kultūras diplomātijas jēdzienus. Kā teorētiskā literatūra pamatā izmantoti jaunākie pētījumi diplomātijas jomā un veikts autoru secinājumu salīdzinājums.

Pirms skaidrot maģistra darba teorijas galvenos komponentus – publisko un kultūras diplomātiju, nepieciešams veikt ieskatu arī diplomātijas jēdziena skaidrojumā, lai rastu priekšstatu par to, no kā šīs abas nozares – publiskā un kultūras diplomācija, attīstījušās. Definīcijas, kas skaidro to, kas ir diplomācija, ir dažādas, tomēr, lielākajā daļā no tām, rodamas kopīgas iezīmes un nereti to skaidrojums un pamatsecinājumi pārklājas. Pirmās nodaļas pirmā apakšnodaļa, lai izdarītu secinājumus par diplomātijas jēdziena daudzveidīgo izpratni un koncepta attīstību, veltīta diplomātijas jēdziena izcelsmei un pamatjautājumiem un to attīstībai, kas rosinājusi tādu jēdzienu rašanos kā publiskā un kultūras diplomācija. Publiskās un kultūras diplomātijas jautājumiem un konceptam, autore pievēršas pirmās nodaļas otrajā un trešajā apakšnodaļā. Lai izceltu jēdzienu neviennozīmību un teorijas skaidrojumu praksē, nodaļas ceturta apakšnodaļa veltīta jautājumiem par Latvijas, kā mazas valsts, publiskās un kultūras diplomātijas attīstības iespējām.

Valsts ārpolitisko mērķu īstenošanā svarīgu lomu ieņem ne tikai diplomātisko attiecību veidošana un diplomātijas prakse tās tradicionālajā izpratnē. Mūsdienā diplomācija ir cieši saistīta ar vairākām sfērām, kurām mijiedarbojoties, radušas arī jaunas diplomātiskās formas un realizācijas procesi. Kā fundamentālu diplomātijas īstenošanas praksi jāizceļ publisko un kultūras diplomātiju, kas valsts ārpolitisko mērķu īstenošanas kontekstā ir bieži pētīta un analizēta, paralēli aktualizējot arī kultūras diplomātijas nozīmību valsts ārpolitisko mērķu īstenošanā.

1.1. Diplomātijas koncepta daudzveidība un attīstība

Geofs Beridžs, pieredzējis amerikāņu starpvalstu attiecību pētnieks un vairāku diplomātijas teorijas un prakses pētījumu autors, diplomātiju un tās praksi raksturo kā ar politiku cieši saistītu aktivitāti, ar kuras palīdzību valsts spēj īstenot gan savas ārpolitiskās, gan arī iekšpolitiskās vīzijas, mērķus un vajadzības.² Oksfordas Universitātes modernās diplomātijas rokasgrāmatas priekšvārdā, Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra vietniece un Kanādas diplomāte Luīze Frešete (*Louise Fréchette*), raksturojot diplomātiju, pamato, ka, viņas vārdiem sakot, būdama nevis zinātnie, bet gan māksla, diplomātija prasa attīstīt pārliecināšanas, ne iespaidošanas spējas, tā meklē piekrišanu un tiecas pēc kopsaucēja, ar kuru visas iesaistītās puses, šajā gadījumā, kādā konkrētā situācijā iesaistītās valstis būtu apmierinātas. Turklāt kā vienu no svarīgākajiem un fundamentālākajiem diplomātijas pamatkomponentiem L. Frešete nosauc uzticēšanos, kas ir pamats ne tikai starptautisko attiecību veidošanai.³ Svarīgi, ka diplomātijai, tās realizācijas procesiem attīstoties, arvien biežāk pētnieki, raksturojot diplomātiskos procesus, izmanto jēdzienus, kas atvasināti no diplomātijas, lai izceltu tās mainīgumu un attīstību, piemēram, tradicionālā diplomātija, modernā diplomātija un mūsdienu diplomātija.

Tradicionālā diplomātija klasiski tikusi īstenota ar valsts pārstāvju tiešu iesaisti un piedalīšanos – diplomāti, kas darbojas valdības pakļautībā un valsts ārpolitiskos mērķus pilda, pamatā uzturoties ārvalstīs un komunicējot ar citu valstu pārstāvjiem. Par mūsdienu diplomātu galvenajām funkcijām tiek nosauktas piecas, kā to pamato Amerikas kultūras diplomātijas un Kolumbijas Universitātes pētnieks Ričards Arnts (*Richard T. Arndt*). Pētnieks izceļ, ka labam un savā jomā profesionālam diplomātam būtu jāpilda valsts reprezentācija, jārisina un sarunu ceļā jāvienojas par mierīgu un labvēlīgu risinājumu situācijā, kas var izraisīt konfliktu, kā arī komunikācija jāvirza tā, lai stiprinātu starpvalstu attiecības. Kā vēl vienu diplomāta pienākumu R. Arnts min arī padoma došanu valsts politiskās darbības koordinēšanā citu valstu informatīvajā zonā, kā arī rosina noderīgu kontaktu un veiksmīgas sadarbības veicināšanu ārvalstīs, nosakot piemērotāko risinājumu un rīcību dažādās situācijās.⁴

---

² Berridge, Geoff R. *Diplomacy. Theory and Practice*. Wiltshire: Palgrave, 2002. P. 1.

³ Fréchette, Louise. Foreword. In: *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy*. Oxford: Oxford University Press, 2013. P. xxxiii.

⁴ Arndt, Richard T. The Hush-Hush Debate: The Cultural Foundations of U.S. Public Diplomacy. *Cultural Diplomacy*. 2010. P. 27. Pieejams: http://publicdiplomacymagazine.com/wp-content/uploads/2010/01/All_Pages.pdf [skatīts 2015. 15. maijā]

Laika gaitā diplomātija piedzīvojusi attīstību un paplašināšanos, diplomātijai mainoties, saplūstot ar citām disciplīnām un diplomātiskajā praksē iesaistoties arvien plašākam un daudzveidīgākam pārstāvju lokam. Arī šodien diplomāti ir vieni no svarīgākajiem ierosinātājiem valsts ārpolitikas īstenošanā, tomēr mūsdienās, pateicoties tehnoloģiju un saziņas sistēmu un sabiedrības attīstībai, ļoti liela nozīme diplomātisko, īpaši publiskās diplomātijas, kuras jēdziens tiek skaidrots nākamajā apakšnodaļā, mērķu īstenošanā, kļuvusi ne tikai diplomātijas oficiālajiem veidotājiem - valstij un tās pārstāvjiem, diplomātiem - bet arī neatkarīgiem valsts pārstāvjiem, piemēram, pašai sabiedrībai, tās individuāliem pārstāvjiem. Turklāt mūsdienās, pateicoties saziņas attīstībai, kas arī ir ietekmējis diplomātisko jomu, diplomātu komunikācija ne vienmēr nozīmē atrašanos ārvalstīs, kā tas bijis pirms telekomunikāciju uzplaukuma.

Diplomātiskās vides attīstības rezultātā, tās veidošanā iesaistoties aizvien plašākam cilvēku lokam, radušās arī jaunas diplomātijas disciplīnas un prakses, kurās diplomātijas izpildītāji nāk no dažādām vidēm un lieto dažādus līdzekļus un paņēmienus diplomātijas īstenošanā. Ļoti bieži pētnieki, runājot par diplomātisko praksi, lieto jēdzienus publiskā diplomātija un kultūras diplomātija, tomēr mūsdienās parādās arvien jauni, ar diplomātiju saistīti termini, piemēram, mediju diplomātija, kiberdiplomātija, komerciālā diplomātija, digitālā diplomātija, e-diplomātija, un daudzi citi diplomātijas terminā atvasināti jēdzieni.

Sākot ar diplomātu profesijas aizsākumiem ap 15. - 16. gadsimtu, līdz pat 19. gadsimtam, diplomātu galvenais uzdevums bija ziņu un dažādu svarīgu dokumentu nogādāšana valstu pārstāvjiem, kā rezultātā arī radās diplomātiskās manieres, uzvedības un reprezentācijas nosacījumi, kas tiek ievēroti gadsimtiem ilgi.⁵ Tomēr par tādām diplomātijas un publiskās diplomātijas īstenošanas praksēm kā valsts tēla veidošana, kultūras diplomātija, internacionālo attiecību aktualizēšana, kā arī citām iezīmēm, var runāt jau daudz senāk – senās Grieķijas un Romas, Bizantijas un itāļu renesanses laikos.⁶

Diplomātija, pēc pētījuma „Modernā diplomātija” autora un Eiropas, īpaši, Anglijas, diplomātijas pētnieka Ronalda Pītera Barstona (*Ronald Peter Barston*) iedalījuma, ir saistīta ar vairākām sfērām, uz kurām katra no valstīm koncentrējas specifiski un atšķirīgi, ņemot vērā valsts situāciju, šī brīža un vēsturiskos apstākļus un citus nozīmīgus kritērijus, kas varētu ietekmēt valsts ārpolitisko attīstību. Būtiskākās sfēras, kas saistās ar diplomātijas praksi, R. Barstona iedalījumā ir – ceremoniālā/formālā sfēra, kurā

⁵ Cooper, Andrew F., Jorge Heine, Ramesh Thakur. Introduction: The Challenges of 21st-century Diplomacy. In: *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy*. Oxford: Oxford University Press, 2013. P. 3.

⁶ Melissen, Jan. Introduction. In: *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: Palgrave Macmillan, 2005. P. xix.

iekļaujas diplomātiskais protokols, valsts reprezentācija, vizītes; menedžments, kas saistīts ar ikdienas problēmu risināšanu, politisko, ekonomisko, militāro u.c. interešu attīstīšanu un izplatīšanu; politikas skaidrošana un aizsardzība; bilaterālo attiecību nostiprināšana un koordinēšana; kā arī daudzpusējo attiecību sadarbība. Diplomātijā iekļaujas arī informācijas un komunikācijas uzdevumu izpilde, kas veic novērtējuma, ziņošanas un monitoringa funkcijas, un internacionālo sarunu uzturēšanas un aizsardzības pienākuma izpildi. Kā pēdējo R. Barstons min internacionālā ieguldījuma attīstību un uzturēšanu, kas saistīts gan ar normatīvu, likumu izveidi un pārvaldīšanu, gan arī mediāciju un miera uzturēšanu valstī un valsts starptautiskajā komunikācijā.⁷

Publiskās diplomātijas pētnieks un amerikāņu profesors N. Kullis diplomātiju raksturo kā „mehānismus, kurus internacionālās vides aktieris [šajā gadījumā valsts] pielieto, lai pārvaldītu internacionālo vidi, mūsdienās aktiera lomu ieņemot gan pašai valstij, gan arī daudznacionālām/internacionālām organizācijām, teroristu/bezvalstiskām paramilitārām organizācijām un citiem pasaules arēnas spēlētājiem”⁸. Turklāt N. Kullis secīgi izdala arī jēdzienu tradicionālā diplomātija un publiskā diplomātija, izceļot, ka „tradicionālā diplomātija ir internacionālā aktiera mēģinājums pārvaldīt internacionālo vidi, saistoties ar citu internacionālās arēnas aktieri”.⁹

Diplomātijai, kā to skaidro Korneliju Bjola (*Corneliu Bjola*), un Markus Kornprobsts (*Markus Kornprobst*) pētījumā „Starptautisko diplomātiju izprotot: teorija, prakse un ētika”, var piedēvēt trīs pamatzdevumus, kas, autoresprāt, būtiski izceļ diplomātijas būtību, pamatfunkcijas un realizācijas procesus. Kā diplomātijas fundamentāls uzdevums tiek minēta komunikācija, kas būtībā tiek ietverta jebkāda veida diplomātiskajās un starpvalstu attiecībās. Tomēr autori precizē, ka tas ir diplomātiskajā vidē pieņemts komunikācijas veids, kurā parasti tiek ievērotas noteiktas komunikācijas normas un noteikumi, turklāt ar mērķi starpvalstu attiecībās veidot mierpilnu dialogu. Kā otro uzdevumu pētnieki min procesu, kas saistīts ar dubulto atpazīšanu. Diplomātiskajā vidē lielā mērā indivīds tiek padarīts par aktieri, kas reprezentē valsti, tādējādi kontaktā ar auditoriju tiek atpazīts gan pats indivīds, gan, pēc viņa atpazīšanas, rodas arī konkrētas asociācijas ar pārstāvošo valsti vai otrādi – indivīds primāri tiek asociēts kā valsts un tikai tad nāk viņa personība. Treškārt diplomātija ir mediators, kas veido, pārvalda un izplata publisko informāciju un dažādus ar publisko sfēru saistītus *labumus*, kas ir ne tikai valsts

---

⁷ Barston, Ronald P. *Modern Diplomacy*. Essex: Pearson Education Limited, 2006. P. 2.

⁸ Cull, Nicholas. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009. P. 12.

⁹ Ibid.

interesēs, bet arī globālā mērogā nozīmīgi procesi, piemēram, saistīti ar vides problēmu risināšanu, veselības sistēmu uzlabojumiem, miera uzturēšanu u. tml.¹⁰

Mūsdienu publiskā diplomātija ietver daudz plašāk pārklātus darbības laukus, kas saistīti ar „informācijas apkopošanu, lobēšanu, ieceru un nodomu skaidrošanu, komerciālu un finansiālu aktivitāšu atbalstīšanu, ārvalstīs esošo pilsoņu atbalstīšanu, kā arī valsts priekšrocību un vēlama tēla izcelšanu gan ārvalstu skatījumā, gan arī valsts iekšpolitikā”.¹¹ Šeit nosauktajās funkcijās izceļas arī tēla veidošanas uzdevums, ar informācijas nodošanu saistītie procesi, kas rada saikni ar publisko diplomātiju, tātad – secināms, ka publiskā diplomātija ir viens no svarīgākajiem komponentiem diplomātijas realizācijas procesos un tā valsts kontekstā nevar tikt ignorēta. Lai vienu no diplomātijas būtiskākajām sfērām, kas ir arī maģistra darba pētāmā jautājuma pamatkomponents, izprastu padziļināti, nākamās apakšnodaļas saturs tiks veltīts publiskās diplomātijas jautājumiem.

1.2. Publiskās diplomātijas jēdziena izpratne un attīstība.

Gandrīz gadsimtu senā pagātnē, starpkaru periodā, kad publiskās diplomātijas jēdziens starptautisku attiecību situāciju kontekstā vēl netika lietots, angļu vēsturnieks, diplomāts un žurnālists Edvards Hallets Kars (*Edward Hallett Carr*) uzskatāmi raksturo publiskās diplomātijas kontekstu, sakot, ka „vara pār viedokli ir bijusi ne mazāk svarīga politisku mērķu sasniegšanai kā militāra un ekonomiska vara, un turklāt tā vienmēr bijusi cieši saistīta ar tām”.¹²

Publiskās diplomātijas jēdziens pirmo reizi tiek lietots, runājot par internacionālās informācijas un kultūras sakaru procesiem, kad to 1965. gadā min pētnieks Edmunds Gullions (*Edmund Gullion*), pamatā asociējot jēdzienu ar Amerikas ārlietām un komunikāciju internacionālā vidē un meklējot jēdziena „propaganda” aizstājēju.¹³ Lai arī publiskās diplomātijas jēdziens pastāv jau pus gadsimtu un tās prakse tiek īstenota daudz senāk, joprojām nav vienotas definīcijas un pētnieku kopēja viedokļa par to, ko saprast ar

---

¹⁰ Bjola, Corneliu, Kornprobst, Markus. *Understanding International Diplomacy: Theory, Practice and Ethics*. Oxon: Routledge, 2013. Pp. 4. - 5.

¹¹ Berridge, Geoff R. *Diplomacy. Theory and Practice*. Wiltshire: Palgrave, 2002. P. 89.

¹² Citēts pēc: Melissen, Jan. *The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice*. In: *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: Palgrave Macmillan, 2005. P. 4.

¹³ Cull, Nicholas J. Foreword. In: *European Public Diplomacy: Soft Power at work*. New York: Palgrave Macmillan, 2013. P. vii.

publiskās diplomātijas apzīmējumu – tas ir saistīts ar tik daudz nozarēm, izpratnēm un izpildījumiem, ka viedokļi par publisko diplomātiju dalās.¹⁴

Diplomātijas un publiskās diplomātijas jēdzieni ir cieši saistīti, un to izpildījums mūsdienās bieži pārklājas, tādēļ svarīgi iezīmēt atšķirīgo, kas šajās abās sfērās izceļas. Būtiskākā atšķirība, kas nošķir diplomātiju no publiskās diplomātijas, ir tā, ka diplomātija pamatā tiek īstenota, veidojot sakarus starp valsti pārstāvošajām personām – elitēm, turpretī publiskā diplomātija ir vērsta uz komunikācijas veidošanu ar masām, plašāku sabiedrību un valsti, tās pārstāvjiem, publiskās diplomātijas uzturētājiem. Tomēr jāņem vērā, ka, lai arī publiskā diplomātija no diplomātijas atšķiras, tās nav izolētas viena no otras.¹⁵

Publiskās diplomātijas jēdziena skaidrojumam izmantots bieži izcelta, daudzu nozīmīgu publiskās diplomātijas pētījumu autora N. Kulla definējums par to, kas ir publiskā diplomātija. N. Kullš publisko diplomātiju dēvē par internacionālās arēnas aktiera, tas ir valsts, mēģinājumiem pārvaldīt un vadīt internacionālo vidi, kā galveno elementu izmantojot valsts ārpolitiku, tā rezultātā šajā darbībā iekļaujot arī ārpolitisko mērķu īstenošanu.¹⁶ Turklāt viens no valsts svarīgākajiem uzdevumiem, veidojot diplomātiskos sakarus un realizējot publisko diplomātiju, ir koncentrēšanās uz ilgtermiņa procesu – veiksmīgu publisko un kultūras diplomātiju ir gandrīz neiespējami izveidot īstermiņā, respektīvi, veidota īstermiņā, tā ātri vien iznīks, pazūdot no sasniegtajiem auditorijas „prātiem”, un radīs tikai īstermiņa ietekmi. Savukārt, plānota, ilglaicīga publiskā diplomātija, pēc pētnieka secinājumiem, ja tā tiks veiksmīgi īstenota, visdrīzāk radīs daudz lielāku un paliekošāku ietekmi un, ļoti svarīgi, uzticību, kas ir svarīgākais un pamata komponents diplomātiskajās attiecībās, kā tas secināts jau maģistra darba pirmās nodaļas sākumā. Kā ilglaicīguma uzturēšanas un sekmēšanas sakarā secina arī diplomātijas aktuālo jautājumu, tās mainīguma un attīstības, kā arī Austrumāzijas politisko procesu nīderlandiešu pētnieks, Jans Melisens, publiskajai diplomātijai ir jāsaskan ar valsts ārlietu politiku un, lai sasniegtu ilgtermiņa mērķus, jātiek īstenotai ar vidēja termiņa uzdevumiem.¹⁷

---

¹⁴ Kerr, Pauline, Geoffrey Woseman (ed.). *Diplomacy in a Globalizing World. Theories and Practices*. Oxford; New York: Oxford University Press, 2013. P. 193.

¹⁵ Melissen, Jan. Public Diplomacy. In: *Diplomacy in a Globalizing World. Theories and Practices*. New York; Oxford: Oxford University Press, 2013. P. 198.

¹⁶ Cull, Nicholas. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009. P. 12.

¹⁷ Melissen, Jan. The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice. In: *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: Palgrave Macmillan, 2005. P. 15

1.2.1. Ar publisko diplomātiju saistītie jēdzieni

Publiskās diplomātijas kontekstā bieži parādās dažādi jēdzieni, kas ar to ir cieši saistīti, ļoti tuvu stāvoši un bieži daži no tiem tiek uzskatīti par publiskās diplomātijas daļu vai īstenošanas paņēmieni. Lai runātu par publisko diplomātiju, nepieciešams skaidrot šo jēdzienu nozīmi un vietu diplomātijas kontekstā.

Publiskā diplomātija vēsturiski attīstījusies no valsts pārvaldes, valdības attiecību veidošanas ar citu valstu iedzīvotājiem un pārstāvjiem, kas ne vienmēr nozīmējusi tieši veidotu kontaktu, bet daudzkārt vēsturē iezīmējas kā netieša komunikācija un ietekmēšana, piemēram, veidojot pozitīvu kontaktu un informācijas nodošanu tieši konkrētai sabiedrības grupai, kas attiecīgajā valstī saistīti ar publicitāti vai plašākas sabiedrības grupas uzmanību, piemēram, intelektuāļiem, kas popularizē kādu ideju vai kultūras pārstāvjiem, kas attiecīgi veicinātu kultūras diplomātijas izaugsmi u.tml. N. Kull, runājot par jauno publisko diplomātiju (jaunās publiskās diplomātijas jēdziens skaidrots šajā nodaļā tālāk), izceļ terminus, kas veidojušies, mainoties stratēģijām un metodēm, ar kuru palīdzību publiskā diplomātija tiek īstenota. N. Kull runā par politikas zinātnieka un daudzu ar diplomātiju saistītu pētījumu autora, amerikāņa Džozefa Naija lietoto jēdzienu *maigā vara (soft power)* un *zīmolvedību*, kas, publiskajai diplomātijai attīstoties un ietekmējoties no citām disciplīnām, piemēram, komunikāciju teorijas un mārketinga, kļuvuši nozīmīgi publiskās diplomātijas kontekstā. Papildus šiem jēdzieniem svarīgi izcelt arī propagandas jēdzienu, kas ļoti bieži tiek pieminēts publiskās diplomātijas kontekstā, piemēram, N. Kull propagandas jēdzienu saista ar publiskās diplomātijas praksi, pamatojot, ka „publiskā diplomātija tieši var kļūt par propagandu, ja tā ir lietota amorālu mērķu īstenošanā”.¹⁸ Turpretī Jans Melisens nodala propagandu no publiskās diplomātijas, sakot, ka propagandai ir daudz senāka izcelsme kā publiskajai diplomātijai un tās definīcijā un izpausmēs ir grūti vilkt paralēles ar publiskās diplomātijas būtību.¹⁹ Lai arī gan publiskā diplomātija, gan propaganda ir ar mērķi ietekmēt un sekmēt valstij nepieciešamās informācijas plūsmu ārvalstīs, būtiskākā atšķirība ir redzama tajā, ka propagandas gadījumā šis viedoklis vai informācija tiek „uzspiesta” un ārvalstu auditorijai pasniegta jebkādiem līdzekļiem un ļoti mērķtiecīgi, manipulējot ar informācijas uztvērēju un veicot komunikāciju vienā virzienā. Bieži propagandas jēdziens tiek attālināts no publiskās diplomātijas un arī no kultūras diplomātijas. Arī G. R. Beridžs publisko diplomātiju visai

¹⁸ Cull, Nicholas. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009. P. 23.

¹⁹ Melissen, Jan. *The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice*. In: *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: Palgrave Macmillan, 2005. P. 17.

viennozīmīgi nodala no diplomātijas, definējot to par propagandu, kas pēc viņa secinājumiem, nav ietverama diplomātijas praksē. G. R. Beridžs propagandu sauc par politisku reklāmu ar mērķi ietekmēt ārvalstu valdības un to skatījumu un viedokli par konkrēto valsti – tās iedzīvotājiem, medijiem, pārstāvošajām grupām un ārvalstu sabiedrotajiem.²⁰

Vēl viens būtisks jēdziens, kas tiek lietots publiskās diplomātijas sakarā, ir valsts zīmolvedība (*branding/nation-branding*). Tas, lai arī var netikt uzskatīts par publiskās diplomātijas daļu, tomēr ir ļoti cieši ar to saistīts un abu prakses bieži pārklājas. Tradicionāli zīmolvedība tiek saistīta ar mārketingu, tomēr tās principi tiek ievēroti arī valsts tēla un internacionālās pozīcijas radīšanā. Valsts zīmolvedība no publiskās diplomātijas tiek atšķirta ar to, ka tās pieeja ir daudz stratēģiski orientētāka uz valsts tēla veidošanu vai pārveidošanu (arī neņemot vērā tā brīža realitāti), piedāvējot valstij tādas īpašības, kas bieži vien ir vispārīgas un universālas, turklāt tā iemesla dēļ, ka bieži tiek veidotas ne no valsts pārstāvju puses, bet gan neatkarīgas, zīmolvedību vai mārketingu pārstāvošas personas, kas ne vienmēr ir tieši tās valsts pārstāvis un var būt ar citu izpratni un zināšanām par šo valsti, nekā tas būtu valsts piederīgā gadījumā. Turklāt zīmolvedība, pretēji publiskajai diplomātijai, tieši nav attiecināma un starpvalstu sakaru un starptautiskas komunikācijas uzturēšanu un to nenodrošina.²¹

Runājot par zīmolvedību, pētnieks Georgijs Szondi izšķir divus tās iedalījumus – galamērķa zīmolvedību (*destination branding*), kura pamatā tiek izmantota tūristu un valsts apmeklētāju piesaistei, pozicionējot valsti kā tūrisma galamērķi un valsts zīmolvedību (*country branding*), kas ir orientēta uz valsts ekonomisko un komerciālo interešu realizāciju un izplatīšanu gan valsts iekšienē, gan arī ārpus valsts robežām. Turklāt, rezumējot par publiskās diplomātijas un zīmolvedības saistību, G. Szondi izdara ļoti būtisku secinājumu – šīs abas disciplīnas, gan publiskā diplomācija, gan arī zīmolvedība ir viena otru papildinošas un nedrīkst viena otru izslēgt, tām jāpastāv kopā kā divām vienībām, lai pārklātu un veidotu plašas publikas ietekmi. Pētnieks arī secina, ka zīmolvedības auditorija ir vairāk saistīta ar masu informācijas uztvērēju, turpretī publiskās diplomātijas sniegtā informācija vairāk tiek uztverta „kultūras un politiskās elites, viedokļu

---

²⁰ Berridge, Geoff R. *Diplomacy. Theory and Practice*. Wiltshire: Palgrave, 2002. P. 125.

²¹ Melissen, Jan. *The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice*. In: *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: Palgrave Macmillan, 2005. Pp. 20. - 21.

ietekmētāju un līderu, ārvalstu ziņu un politiskās informācijas uztvērēju starpā”²², kas, autoresprāt, pamatojoties uz publiskās diplomātijas mērķiem un uzdevumiem, nav viennozīmīgi nosakāms, jo tikpat labi šo publiskās diplomātijas pausto informāciju, kas pieejama, piemēram, vietējos medijos, uztver intelektuāļi kā masas un ar politisko vidi nesaistītie cilvēki.

Bieži minēts jēdziens gan publiskās diplomātijas, gan arī kultūras diplomātijas kontekstā ir N. Kulla ieviestais jēdziens *maigā vara (soft power)*, kuru autors nosauc arī par *pievilcīgo varu (attractive power)*. To pamatā lieto, lai raksturotu valstu spēju mierīgā un ne vienmēr pamanāmā veidā īstenot savas diplomātiskās ieceres un ietekmes. *Maigā vara* ir valsts spēja panākt, lai „citi vēlētos tādu rezultātu, kādu vēlas varas īstenotājs, cilvēkiem drīzāk pārņemot šo ideju, nevis izmantojot piespiešanu”, kā rezultātā iezīmētu kopīgu mērķi, pēc kura tiekties.²³

Balstoties amerikāņu diplomāta un starpvalstu attiecību pētījumu autora Čārlza Frīmena (*Charles Freeman*) secinājumos par varu un tās praktizēšanu internacionālo attiecību kontekstā, varu iespējams raksturot kā spēju ietekmēt un panākt vēlamu, spēju ietekmēt otra rīcību un tieši tas, kā ietekme tiek īstenota, atšķir *maigo varu* no varas izpausmēm klasiskā izpratnē. Varu iespējams īstenot dažādos veidos – kā *cieto varu (hard power)*, lietojot tiešas un ar spēku, ietekmi un pakļaušanu saistītas metodes, karamākslu, spiegošanu, gan arī pielietojot *maigās varas* diplomātiskās metodes - kultūras diplomātijas kontekstā.²⁴

Lai panāktu vēlamu un ietekmētu otra uzvedību un rīcību, iespējams pielietot dažādas varas metodes. Piemēram, ietekmējot otru, apmaiņā piedāvājot kādus labumus vai samaksu, kā arī piesaistot otru ar pievilcību, patīkama iespaida radīšanu, lai iegūtu uzticību un panāktu otra vēlmi darīt nepieciešamo. Ar *maigās varas* palīdzību vēlamais tiek panākts bez tiešas un atklātas ietekmes, bet gan vērtējoši, un netieši ietekmējot notikumu vēlamu virzību. Varas jēdziena noteikšanā svarīgi izprast arī kopējo situāciju un apstākļus – vai tiešām tiek īstenota vara vai, gluži pretēji – ietekmējamais dara to, ko labprāt darītu arī bez ietekmētāja centieniem.²⁵ Jebkāda varas īstenošana ir atkarīga no konteksta, kādā tā tiek

---

²² Szondi, György. Central and Eastern European Public Diplomacy. A Transitional Perspective on National Reputation Management. In: *Routledge Handbook of Public Diplomacy*. New York, Oxon: Routledge, 2009. P. 300.

²³ Nye, Joseph S. *Soft Power: The Means To success In World Politics*. Public Affairs, 2005. P. 5.

²⁴ Freeman, Charles W. *Arts of Power. Statecraft and Diplomacy*. Washington: United States Institute of Peace Press, 1997. P. 3.

²⁵ Nye, Joseph S. *Soft Power: The Means To success In World Politics*. Public Affairs, 2005. Pp. 1.-2.

pasniegta – kurš uz kuru veido ietekmi un kādos apstākļos šis notikums tiek īstenots.²⁶ Ne vienmēr varas īstenošanā ir nepieciešamas komandas vai pavēles - vara var tikt īstenota arī pastarpināti, neveidojot tiešus stimulus uz vēlamo darbību, bet, rosinot ticamības un uzticēšanās iespaidotu rīcību, kura tiek īstenota, nedodot tiešus rīkojumus, kā tas ļoti bieži izpaužas, piemēram, reliģijā.²⁷

Svarīgi *maigās varas* jēdziena skaidrojumā minēt arī kultūras nozīmību tās izpausmē, respektīvi, ar *maigās varas* īstenošanas palīdzību tiek panākta kādas valsts spēja radīt patīkamu iespaidu citas valsts acīs, prioritāri izmantojot tādus sevis raksturojumus, kas pamatā iekļaujas ar kultūru saistītās nozarēs, pretēji *cietās varas* (*hard power*) lietotajiem militārajiem vai ekonomiskajiem līdzekļiem.²⁸ Arī Džozefs Najs uzsver kultūras nozīmību, īstenojot *maigo varu* – lai panāktu sekmīgu ietekmi, neizmantojot *stingrās varas* paņēmienus, svarīgi izpildīties kādam no šiem komponentiem, kas ir arī *maigās varas* avoti – pievilcīga personība (kas valsts kontekstā potenciāli varētu būt plus valsts pārstāvja sakarā), kultūra (izceļot tās vērtības, kas citiem var šķist pievilcīgas), politiskie uzskati un vērtības (kas gan attiecīgās valsts kontekstā, gan arī ārvalstīs uzskatāmas par augsti vērtējamām un būtiskām), ārpolitika, (tāda, kas uzskatāma par likumīgu, pareizu un morāli augsti vērtējamu).²⁹

1.2.2. Jaunās publiskās diplomātijas koncepts

N. Kullis, uzsverot tehnoloģiju attīstību un tā ietekmi diplomātiskajā praksē, ir viens no autoriem, kas runā par jauno publisko diplomātiju, kas būtībā savās izpausmēs ir ļoti cieši saistīta ar tradicionāli zināmo publisko diplomātiju, bet papildus atvasināta, par Kulla definīcijās minētajiem internacionālajiem aktieriem kļūstot ne tikai tradicionāli diplomātisko vidi pārstāvošajiem, bet arī tādiem, kas tieši ar diplomātisko vidi saistīti nav. N. Kullis izceļ ne tikai diplomātiskās vides pārstāvju mainīgumu, bet arī līdzekļus, ar kādiem diplomātiskie mērķi tiek īstenoti – tiešai auditorijas komunikācijai tiek izmantoti jauni mūsdienīgi un globāli tehnoloģiski saziņas līdzekļi, piemēram, internets. Līdz ar informācijas nodošanas un mērķu izpildes metožu maiņu, līdzī mainās arī sabiedrība un indivīds, kas to uztver, tādēļ N. Kullis min arī senāko nosacījumu maiņu starp valsts iekšējās un uz ārvalstīm orientētās informācijas plūsmas izmaiņām, kas jaunās diplomātijas

²⁶ Nye, Joseph S. *Soft Power: The Means To success In World Politics*. Public Affairs, 2005. P. 16.

²⁷ Ibid. Pp. 1. - 2.

²⁸ Cull, Nicholas. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009. P. 15.

²⁹ Nye, Joseph S. *Soft Power: The Means To success In World Politics*. Public Affairs, 2005. Pp. 6.,11.

laikā vairs nav tik izteiktas.³⁰ Arī Jans Melisens izšķir tradicionālo diplomātiju, kas, atšķirībā no jaunās diplomātijas nepieļāva inovāciju integrēšanu diplomātiskajā vidē, strikti ievērojot noteiktās normas, noteikumus, kas atbilda protokolam un ceremonijām. Turpretī diplomātija mūsdienās ir tuvāka sabiedrībai, skarot sabiedrības ikdienas dzīvi. J. Melisens min arī to, ka diplomātijas praktizētāji uzskata, ka mūsdienās pat vairs nav nepieciešams publisko diplomātiju šķirt no diplomātijas, un gan tradicionālā diplomātija, gan arī jaunā, mūsdienu diplomātija, abas ir apvienojušās kādā jaunā disciplīnā, kuru gan J. Melisens nedefinē.³¹

Jaunā publiskā diplomātija, atšķirība no tradicionālās publiskās diplomātijas, vairs neaprobežojas ar informācijas nodošanu, dažādām valsts procesu veicināšanas kampaņām, tiešajiem ārlietu mērķiem vai tiešu valdības kontaktu veidošanu ar citām valstīm un to publiku. J. Melisens uzsver, ka šī jaunā publiskās diplomātijas forma, kas ir mūsdienu procesos attīstījusies, tomēr ietver sevī šos minētos uzdevumus un papildus tiem, tā „veic arī attiecību un sakaru veidošanu ar valsts sabiedrību un tās pilsoņiem ārvalstīs, gan arī veido sadarbību ar nevalstiskām organizācijām gan valstij piederošajām, gan arī ārvalstīs esošajām.”³² Šos secinājumus papildina arī N. Kulla spriedumi par diplomātiskajiem mērķiem, mūsdienās diplomātisko mērķu realizācijā ļoti lielu nozīmi piedēvējot tieši komunikācijai starp valsti un tās ārvalstu auditoriju, lai veidotu starpvalstu attiecības un dialogu ne tikai starp valsts pārstāvjiem, bet arī starp ārvalstu auditorijas pārstāvjiem.³³ Arī J. Melisens secina, ka mūsdienu publiskajā diplomātijā nav nošķirama politikas realizēšana un veidošana un ārējo, starpvalstu attiecību realizācija, kā piemēru minot Eiropas Savienību, kur vienlaicīgi, pieņemot lēmumus un apspriežoties par politiskajiem lēmumiem, piedaloties politiskajās debatēs un internacionālajās sarunās, vērā tiek ņemti dažādi publiskās diplomātijas komponenti.³⁴

Jaunu stratēģiju un komunikāciju meklējumi publiskajā diplomātijā, veicinājuši to kļūt par vienu no multidisciplinārākajiem pētniecības un studiju laukiem – publiskās diplomātijas īstenošanā tiek aktualizētas arvien vairāk disciplīnas.³⁵ Mūsdienu publiskā

---

³⁰ Cull, Nicholas. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009. P. 13.

³¹ Melissen, Jan. Public Diplomacy. In: *Diplomacy in a Globalizing World. Theories and Practices*. New York; Oxford: Oxford University Press, 2013. P. 194.

³² Melissen, Jan. The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice. In: *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: Palgrave Macmillan, 2005. P. 22.

³³ Cull, Nicholas. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009. P. 13.

³⁴ Melissen, Jan. Public Diplomacy. In: *Diplomacy in a Globalizing World. Theories and Practices*. New York; Oxford: Oxford University Press, 2013. P. 196. -197.

³⁵ Citēts pēc: Kerr, Pauline, Woseman Geoffrey ed. *Diplomacy in a Globalizing World. Theories and Practices*. Oxford; New York: Oxford University Press, 2013. P. 193.

diplomātija ir ļoti cieši saistīta arī ar, piemēram, mārketinga teorijām, kas tradicionālajā diplomātijā tika uzskatītas par nepiemērotām, sabiedrisko attiecību pamatnostādņēm. Piemēram, pētnieks Georgijs Szondi sabiedrisko attiecību lomu publiskajā diplomātijā izceļ kā ļoti svarīgu, iezīmējot, ka publisko attiecību mērķis ir uzturēt un izveidot ilglaicīgas, pozitīvas un uzticamas starpvalstu attiecības, kas iezīmējas ar savstarpēju saprati, un tas pārklājas arī ar sabiedrisko attiecību mērķiem. Kā vienu no tiem var minēt publikas un valsts, organizācijas vai valdības attiecību plānošanu, uzturēšana un virzīšana sekmīgā un pārlicinoši stabilā ievirzē.³⁶

Lai arī tradicionāli par publiskās diplomātijas īstenotājiem un valsts oficiālajām centrālajām personām valsts reprezentācijas sakarā tiek uzskatīts valsts premjerministrs, prezidents un ārlietu ministrs, neformālā līmenī valsts reprezentāciju veic arī nekonkrēti tās pārstāvji, piemēram, students no Latvijas, kas devies studiju apmaiņas programmā uz Vāciju, ir valsts pārstāvis neformālā vidē un, visdrīzāk, viņu iepazīnušajiem cilvēkiem asociācijas par Latvijas valsti radīsies primāri iedomājoties par šo studentu. Šajā kontekstā arvien izplatītāka kļūst *pilsonu diplomātija (citizen diplomacy)*, kurā par diplomātisko mērķu kļūst paši valsts pārstāvji, piemēram, savas valsts popularizēšanu veicot ārvalstīs, nesaskaņojot to ar diplomātiskajām pārstāvniecībām un valsti.³⁷

Mūsdienu publiskās diplomātijas kontekstā par tās ietekmētajiem kļuvuši arī citi aktieri, kas ir ne tikai valsts vai tās iedzīvotāji, bet arī organizācijas, savienības, pie kurām valsts pieder. Tā tas ir, piemēram, Eiropas Savienībā, NATO – šīs organizācijas nostiprina gan savu kapacitāti, gan arī valstu, kuras ar to ir saistītas un kuras būtībā reprezentē organizāciju. Citējot J. Melisenu – šīs internacionālās organizācijas „kļūst vairāk ieinteresētas uzturēt to [iesaistīto valstu] internacionālo reputāciju”.³⁸

1.2.3. Publiskās diplomātijas mērķi, uzdevumi un izpildītāji

Ļoti bieži diplomātijas mērķos un uzdevumos tiek minēta ietekme un vispārināti secināts, ko īsti veiksmīgi realizēta publiskā diplomātija valstij sniedz. Jautājumu par to, kādas izmaiņas publiskā diplomātija spēj sekmēt, uzdod Amerikas diplomātijas un Eiropas-Amerikas diplomātisko sakaru pētnieks, amerikāņu profesors Alans Henriksons

---

³⁶ Szondi, György. Central and Eastern European Public Diplomacy. A Transitional Perspective on National Reputation Management. In: *Routledge Handbook of Public Diplomacy*. New York, Oxon: Routledge, 2009. P. 296.

³⁷ Melissen, Jan. The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice. In: *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: Palgrave Macmillan, 2005. P. 11.

³⁸ Melissen, Jan. Public Diplomacy. In: *Diplomacy in a Globalizing World. Theories and Practices*. New York; Oxford: Oxford University Press, 2013. P. 198.

(Alan K. Henrikson) pētījumā „Ko spēj sasniegt publiskā diplomātija?” A. Henriksons uzsver, cik būtisks ir sabiedrības viedoklis, sakot, ka sabiedrības viedoklis ir vienlīdz svarīgs kā kāda notikuma mērītājs, gan arī varas avots.³⁹

Lai rastu iespējamu atbildi uz A. Henriksona uzdoto jautājumu, nepieciešams apskatīt publiskās diplomātijas galvenos uzdevumus un mērķus. Par galvenajiem publiskās diplomātijas mērķiem runā Lielbritānijas publiskās diplomātijas pētnieks Robins Brauns pētījumā „Četras publiskās diplomātijas paradigmas: Veidojot pamatu valdības ārējās komunikācijas salīdzinošajai pētniecībai”. Pētnieks secinājumus izdara gan, balstoties publiskās diplomātijas vēsturiskajā pieredzē, gan arī mūsdienu valstu praksē, resumējot, ka tādējādi viņš cenšas panākt atrašanos ārpus kādiem noteiktiem kritērijiem, kas varētu nozīmēt situācijas izpēti konkrētā valsts kontekstā vai laika posmā. Autors tiecas definēt publiskās diplomātijas uzdevumus gan no mūsdienu, gan vēsturiskās pieredzes. Robins Brauns pētījumā nosauc četrus „ideālos tipus” valsts ārējās komunikācijas veidošanai, piemērot, ka tā visa pamatā jābūt izpratnei par internacionālo vidi, turklāt šie četri tipi vienlaikus ir arī instrumenti kultūras sakaru veidošanai, konflikta risināšanai, kā arī valsts tēla veidošanai. Caur vēsturisko un valstu pieredzi iespējams secināt četras kopīgās publiskās diplomātijas iezīmes un mērķus, kurus autors dēvē par četriem „ideālajiem tipiem”. Kā pirmo tipu pētnieks nosauc komunikāciju nozares, kas, kā jau iepriekš maģistra darba tekstā uzsvērts, ir cieši saistīta ar publisko diplomātiju, attīstību kā diplomātijas paplašinājumu jeb publiskā diplomātija kā diplomātijas paplašinājums un papildinājums. Šis tips būtībā izceļ to, ka publiskās diplomātijas loma un uzdevumi ir atvasināti no diplomātijas mērķiem, respektīvi, attiecību veidošanu starp valstīm, internacionālām organizācijām un grupām, kas saistītas ar internacionālo attiecību uzturēšanu. Pētnieks arī izceļ, ka, lai šis tips tiktu sekmīgi īstenots, komunikācija jāveido ar diplomātu, mediju „elites aktieru”, kā tos nosauc R. Brauns, jeb intelektuāļu, sabiedrības viedokļa ietekmētāju palīdzību, pēc iespējas mazāk komunikācijā tieši iesaistot Ārlietu ministriju. Turklāt kā efektīgu komunikācijas mediatoru R. Brauns min sociālos medijus, ar kuru palīdzību, netērējot daudz līdzekļus, vieglā ceļā iespējams veidot komunikāciju ar sabiedrību. Kā par otro no tipiem R. Brauns runā par nacionālās projekcijas jeb par pilnīgi izstrādātu valsts tēla veidošanu, kas attiecīgi ir ar mērķi veiksmīgi iekļauties internacionālā vidē, radot citu valstu pārstāvjiem patīkamu un vēlamu valsts iespaidu, kas potenciāli

---

³⁹ Henrikson, Alan K. *What Can Public Diplomacy Achieve?* Netherlands Institute of International Relations „Clingendael”, 2006. Pp. 2., 7. Pieejams: <http://www.clingendael.nl/sites/default/files/What-can-public-diplomacy-achieve.pdf> [skatīts 2015, 6. maijā]

sekmē gan tūrisma, gan emigrācijas, gan arī investīciju pieplūdumu. Trešais tips, kuru skaidro pētnieks, ir konstruēti kultūras sakari, tas ir, ārējā komunikācija kultūras sakaru rosināšanai. Apzīmējumu kultūras sakari, kuru lieto autors varētu attiecināt arī uz kultūras diplomātiju, ņemot vērā, ka, nosaucot kultūras sakaru īstenošanas iespējas, R. Brauns nosauc tās, kas pārklājas arī ar kultūras diplomātijas komponentiem (skatīt nākamajā nodaļā). Šajā tipā viņš ietver mākslu, valodas apguvi, ar izglītību un pieredzes veicināšanu saistītu apmaiņu, kā arī nacionālās kultūras zināšanu paplašināšanu. Kā pēdējo R. Brauns nosauc ārējo komunikāciju (jeb publisko diplomātiju) kā politiskā kara instrumentu, kuru saista ar situāciju, kad komunikācija tiek lietota militāras vai ideoloģiskas cīņas risināšanai. Autors arī min trīs ievirzes, kādās šī komunikācija tiek virzīta – „pretinieka demoralizēšana, sabiedroto un atbalstītāju mobilizēšana un neitrālā pozīcijā esošo mobilizēšana mūsu pusē vai vismaz viņu novēršana atbalstīt mūsu pretiniekus”.⁴⁰

Publiskā diplomātija var tikt realizēta, lietojot dažādus paņēmienus un prakses, tostarp - ar kultūras diplomātijas palīdzību, kas pēc vairāku pētnieku, tostarp, autoresprāt, ir daļa no publiskās diplomātijas. Tā var tikt veidota, atklājot valsts politisko pārliecību, vērtības, tāpat publiskā diplomātija var tikt sekmēta, atbalstot kādas citas nācijas ārpolitiku un rīcību – kopumā publiskā diplomātija veido valsts pārliecības, piederības un politisko uzskatu parādīšanos internacionālā vidē, tādējādi potenciāli iegūstot vēlamo reakciju, visbiežāk pozitīvi vērtējamu, no citām valstīm.

Līdz ar globālām politiskām izmaiņām, mainījusies arī diplomātiskā struktūra, tās mērķi un izpildījumi – katra valsts savu diplomātisko praksi īsteno citādi, pievēršoties sev aktuāliem jautājumiem un prioritātēm. Diplomātija vēsturiski tikusi pakļauta politiskām izmaiņām, dažādiem vēsturiskiem apstākļiem, valstu situācijām, kā rezultātā radušies jauni paņēmieni un risinājumi, kā īstenot valsts ārpolitiskos mērķus. To lieliski pierāda Aukstais karš starp Ameriku un Krieviju, kas divu nāciju starpā risinājās vairākus desmitus gadu un pierādīja valstu spēju diplomātiskā ceļā, izmantojot *maigās varas* ieročus – publisko un kultūras diplomātiju, risināt situāciju, kā arī ietekmēt katrai valstij viņuprāt vēlamo politisko iznākumu. Turklāt katra no valstīm izmantoja savus diplomātiskos „ieročus”, ar kuriem uzrunāt – vai tas bija džezs vai brīvības solījumi, katra no valstīm ieklausījās auditorijā, saprotot, ko tā vēlas dzirdēt, lai attiecīgi to izmantotu savas valsts tēla spodrināšanā.

---

⁴⁰ Brown, Robin. *The Four Paradigms of Public Diplomacy: Building a Framework for Comparative Government External Communications Research*. San Diego: International Studies Association Convention, 2012. Pp. 4. - 7.

Tradicionāli publiskās diplomātijas informācijas sniedzēji ir Ārlietu ministrijas pakļautībā esošie preses/mediju/informācijas departamenti, kas atbildīgi par jaunāko un ievērojamāko ziņu izplatīšanu, menedžmentu gan dažādiem drukātajiem medijiem, televīzijai, radio, gan arī elektronisko un tiešsaistes mediju avotiem, to skaitā Ārlietu ministrijas mājaslapas informācijas papildināšanai un uzturēšanai.⁴¹ Turpretī, runājot par jauno publisko diplomātiju, situācija ir mazliet atšķirīga – ja „vecajā” publiskajā diplomātijā par tās realizēšanu atbildēja valsts, tad jaunās publiskās diplomātijas kontekstā tā ir ne tikai valsts, bet arī citi, ne ar valsti saistīti informācijas avoti, tostarp prese, indivīdi, interneta un komunikācijas tehnoloģiju lietotāji.⁴²

N. Kulls, publiskās diplomātijas kontekstā runā par dažādiem veidiem, kā publiskā diplomātija var tikt īstenota, pamatojot, kādēļ tieši šī komponenta izpildīšana padara sekmīgu publiskās diplomātijas realizāciju. Tie ir klausīšanās (*Listening*) – kas ir veiksmīgas publiskās diplomātijas pamats un sastāv no informācijas, kas attiecas uz publiskās diplomātijas īstenotājvalsti, iegūšanu un analīzi, vēršot un ietekmējot to pretējā, valstij vēlamā virzienā. Publiskās diplomātijas sekmīgai īstenošanai ļoti svarīgi ir iepriekš paredzēt un analizēt paustās informācijas, ziņas potenciālo iznākumu un veidu, kā to varētu uztvert ārvalstu auditorija.⁴³ Tāpat N. Kulls runā par aizstāvību (*Advocacy*), kurā internacionālais aktieris tiecas sekmēt kādas konkrētas politiskās idejas, rīcības vai pārliecības atzīšanu un interesi ārvalstu auditorijā. Kā trešo publiskās diplomātijas komponentu N. Kulls pārskata kultūras diplomātiju (*Cultural Diplomacy*), nedalot to kā atsevišķu diplomātijas nozari, bet gan kā publiskās diplomātijas daļu. Apmaiņas diplomātiju (*Exchange Diplomacy*) N. Kulls min kā ceturto publiskās diplomātijas sastāvdaļu, tomēr, autoresprāt, šī būtībā varētu tikt uzskatīta par daļu no kultūras diplomātijas, nešķirot to atsevišķi, jo apmaiņas diplomātija būtiski izceļ valsts kultūras un pieredzes apmaiņu, tādējādi gūstot papildinājumu un izaugsmi gan vienai, gan otrai valstij, neatkarīgi no tā, vai tā ir nosūtošā vai saņemošā valsts. N. Kulls izceļ arī starptautisko translāciju (*International Broadcasting*) nozīmību publiskās diplomātijas un saziņas ar ārvalstu publiku īstenošanā, pieminot tādus informācijas sniegšanas avotus kā radio, televīzija un internets. Kā pēdējo un no publiskās diplomātijas definīcijas un mērķiem vispastarpinātāko, N. Kulls min psiholoģisko karu (*Psychological Warfare*), kas pamatā

---

⁴¹ Berridge, Geoff R. *Diplomacy. Theory and Practice*. Wiltshire: Palgrave, 2002. P. 17.

⁴² Cull, Nicholas. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009. P. 14.

⁴³ Melissen, Jan. *The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice*. In: *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: Palgrave Macmillan, 2005. P. 7.

tiek izmantots kara apstākļos, kā pretējās puses komunikācijas, pārliecināšanas stratēģija, un ir ļoti cieši saistīts ar propagandu.⁴⁴

Lai gūtu salīdzinājumu, kaut arī ļoti bieži dažādu autoru pētījumos publiskās diplomātijas pamatuzdevumi pārklājas, autoresprāt, nozīmīgi apskatīt arī citu mūsdienu starpvalstu attiecību pētnieku izvirzītos publiskās diplomātijas mērķus un uzdevumus. Politikas pētnieks un aktīvs publicists Marks Leonards (*Mark Leonard*), runājot par Lielbritānijas publisko diplomātiju un tās uzdevumiem, izceļ četrus – zināšanu un izpratnes pieaugums, liekot citas valsts pārstāvjiem domāt par savu valsti un veidojot to skatījumā patīkamu tēlu (*increasing familiarity*). Kā otru M. Leonards min novērtējuma uzlabošanu (*increasing appreciation*), kas pamatā ietver pozitīvu novērtējumu par valsti un vēlmi izprast tās procesus. Savukārt nākamo uzdevumu pētnieks saista ar cilvēku iesaisti un iedrošinājumu, par būtisku uzsverot nepieciešamību ietekmēt cilvēku (*engaging people*), vēlmi redzēt valsti kā potenciālu galamērķi, apskates un studiju vietu, kā arī par svarīgu aspektu minot vēlmi patērēt arī attiecīgajā valstī radīto, pietuvojoties arī valsts vērtībām un to izpratnei. Kā pēdējo M. Leonards norāda cilvēku uzvedības ietekmi (*influencing people's behaviour*), kas paredz gan dažādu institūciju, kompāniju iesaisti valsts attīstībā, gan arī politisko spēku iesaisti, vienojoties dažādās savienībās un aliansēs. Turklāt, lai īstenotu šos uzdevumus, pēc pētnieka secinājumiem, publiskā diplomātija ir jāīsteno trīs posmos – komunikācijā ikdienas līmenī ar ikdienas jautājumiem un problēmām, nenošķirot ārpolitikas īstenošanu no iekšpolitikas, informācijas pārraides aspektā. Otrkārt, ir jāpielieto stratēģiskās komunikācijas principi, lai veidotu valsts vispārēju un kopēju izpratni un treškārt – M. Leonards min, ka noturīgas attiecības ir jāveido ne tikai ar ārvalstu publiku kopumā, bet arī ar sabiedrības intelektuālajiem un dažādu jomu ietekmīgākajiem pārstāvjiem.⁴⁵ Noturīgu attiecību veidošanas pamatprincipi, kā arī komunikācija ar noteiktu sabiedrības pārstāvju palīdzību, īpaši – mūziķu, literātu, mākslinieku, notiek arī kultūras diplomātijas īstenošanas praksē, ņemot vērā, ka bieži vien šie sabiedrības pārstāvji ir arī, tā sauktie neformālie kultūras diplomāti, kas diplomātisko uzdevumu veic, pateicoties savam talantam, izveicībai un virtuozitātei – gūstot atpazīstamību ārpus valsts robežām un nesot valsts vārdu pasaulē. Kultūras diplomātija ir svarīga joma ikvienai – gan lielai, gan mazai valstij, tādēļ nākamā nodaļa sniedz priekšstatu par kultūras diplomātiskajiem procesiem un pamatnostādņēm.

---

⁴⁴ Cull, Nicholas. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009. Pp. 18. - 23.

⁴⁵ Leonard, Mark. *Diplomacy by Other Means*. [www.foreignpolicy.com](http://foreignpolicy.com). Pieejams: http://foreignpolicy.com/2009/11/09/diplomacy-by-other-means/?wp_login_redirect=0 [skatīts 2015. gada 3. maijā]

1.3. Kultūras diplomātija kā pastāvīga diplomātijas nozare un daļa no publiskās diplomātijas

Nodaļā tiks pētīts kultūras diplomātijas jēdziens, tā uzdevumi, mērķi un realizācijas paņēmieni. Lai gūtu visaptverošu kultūras diplomātijas jēdzienisko nozīmi, analizēti dažādu pētnieku secinājumi par kultūras diplomātiju, iezīmējot tās vietu diplomātiskajā kontekstā. Bieži, nonākot pie jēdziena publiskā diplomātija un kultūras diplomātija, pētnieku domas dalās, daļai izceļot kultūras diplomātiju kā publiskās diplomātijas īstenotāju, daļai – to nošķirot kā atsevišķu diplomātijas vienību, tādēļ nodaļā autore analizē un pamato šo iedalījumu, ņemot vērā dažādu pētnieku secinājumus.

Lai izprastu jēdziena kultūras diplomātija saturisko pusi, nepieciešams iezīmēt, kas ir kultūra un kas ar to tiek apzīmēts. Kultūras jēdziens, tieši tāpat kā daudzu ar sabiedrību saistītu jēdzienu skaidrojums, nav noteikts un vienā, vispārpieņemtā definīcijā izskaidrojams. Par kultūru uzskatāms vērtību un darbību kopums, kam izpildoties, sabiedrības izpratnē izveidojas kāda noteikta nozīme un izpratne. Turklāt kultūru kā kopumu iespējams iedalīt gan augstajā kultūrā, ar ko parasti tiek apzīmētas intelektuāļu un elites pārvaldītās nozares - literatūra, māksla, izglītība, kā arī populārajā kultūrā, kas vairāk ir saistīta ar masu izklaidi un plašu patērētāju uzmanību.⁴⁶ Kultūra un māksla pamatā sabiedrībā tiek izprasta ne tikai kā mākslinieciska kustība, kas varētu tikt attiecināms uz tā saukto augsto kultūru, bet arī kā nacionālās un reģionālās identitātes simbols.⁴⁷ Kultūra, starpvalstu un starpkultūru attiecību kontekstā, ir līdzeklis, ar kuru sabiedrība sevi spēj izpaust un attēlot, parādīt savas vērtības un pārliecību, tas ir veids kā izcelt sevi citu valstu kopumā un attīstīt savu spēku un ietekmi. Kultūra ir palīg līdzeklis, kā labāk iepazīt citas sabiedrības un izprast arī tās pārstāvju rīcības modeļus, līdz ar ko paplašinot izpratni arī par savu sabiedrību un gūstot salīdzinājumu.⁴⁸

Kultūras diplomātijas un politisko jautājumu pētnieks Nikolas Laoss (*Nicolas Laos*) par kultūras jēdziena pamatbūtību dēvē esamības izziņu un meklējumus, kas tiek īstenoti sabiedrības dzīvotspējas meklējumos, rodot sabiedrības kopējas iezīmes, kopskatu uz dažādām lietām un notikumiem. Kultūra sabiedrībā veido kopēju izpratni un kritērijus, caur kuriem gan vērtējam kādus notikumus, lietas, gan arī izlemjam to, kā šīm lietām un

---

⁴⁶ Nye, Joseph S. *Soft Power: The Means To success In World Politics*. Public Affairs, 2005. P. 11.

⁴⁷ Nurse, Keith. Cultural Industries and Cultural Policy in the Context of Globalisation: An Agenda for SIDS. In: *The Diplomacies of Small States. Between Vulnerability and Resilience*. Houndmills; Basingstoke [etc.]: Palgrave Macmillan, 2013 / 2009. P. 245.

⁴⁸ Bound, Kristen, Rachel Briggs, John Holden, Samuel Jones. *Culture is a central component of international relations. It's time to unlock its full potential*. London, 2007. P. 19. Pieejams: <http://www.demos.co.uk/files/Cultural%20diplomacy%20-%20web.pdf> [skatīts 2015, 22. apr.]

notikumiem vajadzētu risināties un izskatīties.⁴⁹ Kultūru varētu saukt arī par modeli, pie kura pieturamies, kurā balstās mūsu pieredze un kurā attīstāmies, nododot to nākamajām paaudzēm. Šādi skaidrojot kultūras jēdzienu izsecināms, ka kultūras diplomātija ir šīs izpratnes, priekšstatu, iezīmju nodošana, dalīšanās šajās izpausmēs ar citām valstīm, citu valstu pārstāvjiem, reprezentējot savu kultūras izpratni un tās izpausmes.

Kā secina pētījuma „Kultūra ir starptautisko attiecību centrālais komponents. Laiks atklāt tās pilno potenciālu” („*Culture is a central component of international relations. It's time to unlock its full potential*”) autori, no izpratnes par kultūru kā izklaides un laika pavadīšanas veidu, par sarunu tematu, primāri sabiedrības eliti pārstāvošo starpā, sabiedrība pamazām virzās uz kultūras izpratni, kas ir medijs komunikācijai arī sabiedrības masu starpā, ko sekmē ne tikai plaša kultūras pieejamība, rezonanse sabiedrībā, bet arī dažādu, internacionālu kultūras izpratņu veidošanās, plašāku ceļošanas iespēju dēļ, kā arī kultūras un pieredzes apmaiņas programmu uzplaukuma rezultātā.⁵⁰ Apmaiņas programmas un pieredzes apmaiņas dažādu kultūras pārstāvju starpā, visciešāk saistās ar jēdzienu kultūras diplomātija, kuras viens no veicināšanas uzdevumiem ir dažādu apmaiņas programmu realizēšana.

Par kultūras sakariem, kas, kā turpmāk nodaļā autore secina, ir ļoti cieši saistīti ar kultūras diplomātiju, un to aizsākumiem var runāt jau sākot ar pirmajiem ceļotājiem un viņu ceļojumu stāstiem un aprakstiem, kas ir aizmetņi kultūras sakaru attīstībai un vēlāk – arī kultūras diplomātijai. Sākotnēji kultūras sakari lielākoties tika uzturēti bez valsts iesaistes, pateicoties privātu personu atbalstam. Ar laiku, situācijai mainoties un kultūras sakaru nozīmībai pieaugot, šīs jomas uzturēšanā iesaistās valsts. Tomēr, kā sarunā par publisko uz kultūras diplomātiju pamatoti uzsver politoloģe un diplomātisko jautājumu eksperte Vita Matīsa, kultūras diplomātijai būtu jāpastāv bez valsts iesaistes, kas izslēgtu iespēju kultūras diplomātijai kļūt par propagandu, tai būtu jābūt maksimāli brīvai.⁵¹ Kultūras diplomātijai attīstoties, tā ir piedzīvojuši dažādus periodus – starpkaru periodā visbiežāk īstenota kā propaganda un saukta par „kultūras propagandu”⁵², kā arī franču kultūras invāzija Eiropā septiņpadsmitajā un astoņpadsmitajā gadsimtā.⁵³

---

⁴⁹ Laos, Nicolas. *Foundations of Cultural Diplomacy : Politics Among Cultures and the Moral Autonomy of Man*. New York: Algora Publishing, 2011, 8. lpp.

⁵⁰ Bound, Kristen, Rachel Briggs, John Holden, Samuel Jone. *Culture is a central component of international relations. It's time to unlock its full potential*. London, 2007. P. 16. - 17. Pieejams: <http://www.demos.co.uk/files/Cultural%20diplomacy%20-%20web.pdf> [skatīts 2015, 21. apr.]

⁵¹ Gūtmane, Elīna. *Saruna ar Vitu Matīsu*. 2015, 9. maijā. Audioieraksts. Glabājas E. Gūtmanes personiskajā arhīvā.

⁵² Haigh, Anthony. *Cultural Diplomacy in Europe*. Strasbourg: Council of Europe, 1974. P. 28.

⁵³ Ibid.

Viens no fundamentālākajiem kultūras diplomātijas pētniekiem – Antonijs Haits (*Anthony Haigh*) 1974. gadā kultūras diplomātiju definē kā "valdības aktivitātes starptautiskajā kultūras sakaru sfērā".⁵⁴ Kultūras diplomātija dažkārt tiek pozicionēta kā daļa no publiskās diplomātijas, savukārt dažos pētījumos tā vērtējama kā atsevišķa, patstāvīga diplomātijas joma, sevišķi, lielu un ietekmīgu valstu diplomātisko sakaru kontekstā. Mēģinot nošķirt abus jēdzienus, nereti īsti nav nosakāms, kur kultūras diplomātija beidzas un sākas publiskā diplomātija.⁵⁵

Bieži, runājot par publisko diplomātiju, jēdziens „kultūras diplomātija” netiek atsevišķi izšķirts un tiek par to runāts pastarpināti, neuzsvērti, pamatojot, ka kultūra ir viens no līdzekļiem publiskās diplomātijas īstenošanai. Lai arī, autoresprāt, kultūras diplomātija būtu uzskatāma par daļu no publiskās diplomātijas, ņemot vērā, ka tās uzdevumi cieši pārklājas ar publiskās diplomātijas uzdevumiem, kā arī tās mērķi ir saistīti ar valsts, tās kultūras izpausmju, pārlicības, atpazīstamības rosināšanu komunikācijas veidā, tomēr ir vairāki autori, kas pārstāv citādu viedokli. Dažādos pētījumos, piemēram, jau iepriekš pieminētajā „Kultūra ir starptautisko attiecību centrālais komponents. Laiks atklāt tās pilno potenciālu” netiek izslēgts, ka kultūru iespējams izmantot publiskajā diplomātijā un tās īstenošanā kā spēcīgu „ieroci”, bet drīzāk pētījums izceļ kultūru kā atsevišķu vienību, kas veido gan starpkultūru kontaktus un komunikāciju, gan arī dialogu starp valstu pārstāvjiem.⁵⁶ Tieši dialogs un tā rašanās kultūras kontekstā, līdzīgi kā publiskajā diplomātijā, bet ne tikai kultūras jomā, ir tas, kas to atšķir no citām diplomātiskajām un starpvalstu attiecību jomām – kultūra ir *maigās varas* īstenošanas mehānisms, tās izpausmes nav saistītas ar likumu un līgumu, militāru organizāciju veidošanos – „tā sniedzas tur, kur *cietajai varai* nav ietekmes”.⁵⁷ Arī citi pētnieki, piemēram, jaunzēlandiešu kultūras diplomātijas pētnieks Marks Simons (*Mark Simon*) nenoliedz kultūras diplomātijas ciešo saikni ar publisko diplomātiju, tomēr pētnieks uzsver, ka, padziļināti izprasta un sekmīgi izmantota, kultūras diplomātija paver iespēju nozīmīgi uzlabot un ietekmēt valsts tēlu, kā arī dibināt un nostiprināt sekmīgas starpvalstu

---

⁵⁴ Haigh, Anthony. *Cultural Diplomacy in Europe*. Strasbourg: Council of Europe, 1974. P. 28.

⁵⁵ Topić, Martina, Cassandra Sciortino. Cultural diplomacy and Cultural imperialism: A Framework for the analysis. In: *Cultural Diplomacy and Cultural Imperialism: European Perspective(s)*. Frankfurt; Bernin [etc.]: Peter Lang, 2012. P. 9.

⁵⁶ Bound, Kristen, Rachel Briggs, John Holden, Samuel Jone. *Culture is a central component of international relations. It's time to unlock its full potential*. London, 2007. P. 22. - 23. Pieejams:

<http://www.demos.co.uk/files/Cultural%20diplomacy%20-%20web.pdf> [skatīts 2015, 21. apr.]

⁵⁷ Ibid.

attiecības.⁵⁸ Tātad pētnieks kultūras diplomātijā saskata pietiekami lielu potenciālu, lai to varētu īstenot ne tikai kā publiskās diplomātijas vienību, bet kā pastāvīgu diplomātijas un starpvalstu attiecību īstenošanas paņēmieni.

Kultūras diplomātija ar kultūras, pārliecības, vērtību atainošanas palīdzību tiek īstenota starptautiskajā vidē, un tās noteicošais īstenošanas mehānisms ir kultūras un sabiedrības dialoga veidošanas. Kultūras diplomātijas pētniece Manuela Agilara savā pētījumā „Kultūras diplomātija un ārpolitika” kultūras diplomātijas kontekstā izdala divus pamatkomponentus – kultūras politiku un informācijas politiku, uzsverot, ka abi ir nozīmīgi gan ārpolitisko mērķu īstenošanā, gan arī ārvalstu publikas uzrunāšanā.⁵⁹

Kultūras diplomātija ir arī ļoti cieši saistīta ar to, kā veidojas valsts tēls un redzējums par valsti ārvalstu sabiedrībā. Šajā procesā tradicionāli primāri iesaistās vadība un valsti pārstāvošās institūcijas, gan arī dažādas nevalstiskas organizācijas, nosakot realizācijas ievirzi un mērķus. Galvenokārt valsts tēls tiek veidots un informācija tiek nodota ar kultūras mediju un valdības palīdzību, tomēr bieži kultūras diplomātijas realizēšanā noteicošs ir arī, piemēram, starpvalstu pieredzes apmaiņas process, kas tiek īstenots, realizējot dažādas apmaiņas programmas skolēniem, studentiem, skolotājiem, valdības pārstāvjiem.⁶⁰ Kultūras diplomātija turklāt iekļauj arī valdības īstenotus uzdevumus un ārpolitikas mērķus, kas orientēti uz informācijas, kas raksturo konkrēto valsti un tās ārpolitisko darbību, nodošanu. Informācijas izplatīšana un nodošana ārvalstu publiskajā vidē iedzīvotājos raisa interesi un priekšstatu par valsti, kā arī nodrošina valsts ārpolitisko mērķu realizāciju.⁶¹ Kā jau minēts, bieži kultūras diplomātijas realizētāji ir ne tika valsts iestāžu, institūciju pārstāvji, bet gan kultūra tiek izplatīta neformālā, ne valsts līmeņa, bet, piemēram, personīgo kontaktu ceļā, valsts iedzīvotājiem dodoties uz ārvalstīm dažādu mērķu dēļ - ceļojot, dodoties strādāt, studēt, piedaloties dažādās apmaiņas programmās u.tml.

Kultūras diplomātijas jēdziens, bieži tiek lietots, raksturojot ASV un Krievijas starpā pastāvošo Auksto karu, kā rezultātā arī ieguvis daļēji agresīvu konotāciju – bieži tiek

---

⁵⁸ Mark, Simon. *A Greater Role for Cultural Diplomacy*. Netherlands Institute of International Relations „Clingendael”, 2009. P.1. Pieejams: http://www.clingendael.nl/sites/default/files/20090616_cdsp_discussion_paper_114_mark.pdf [skatīts 2015, 6. maijs]

⁵⁹ Aguilar, Manuela. *Cultural Diplomacy and Foreign Policy. German-American Relations 1955-1968*. New York: Peter Lang Publishing, 1996. Pp. 8. - 9.

⁶⁰ Aguilar, Manuela. *Cultural Diplomacy and Foreign Policy. German-American Relations 1955-1968*. New York: Peter Lang Publishing, 1996. P. 8.

⁶¹ Ibid.

saistīts ar propagandu, pakļaušanu un politiskas ietekmes radīšanu.⁶² Pētnieks G. R. Beridžs savā pētījumā „Diplomātija: teorija un prakse” kultūras diplomātiju, tāpat kā publisko diplomātiju saista ar propagandu, kuru valsts, ar izejošās informācijas palīdzību, īsteno kādā citā valstī, turklāt pētnieks arī min valstīs esošo vēstniecību, kā arī kultūras atašeju un dažādu institūciju (kā tas ir, piemēram, ar Francijas Institutu, Latvijas Institutu Lavijā u.tml.) nozīmīgumu šo ārpolitisko mērķu īstenošanā.⁶³ Turpretī, saistībā ar propagandu un publisko diplomātiju (ņemot vērā, ka Kulla iedalījumā, kultūras diplomātija ir daļa no publiskās diplomātijas) pētnieks secina, ka, mūsdienu publiskā diplomātija jeb jaunā publiskā diplomātija propagandas vietā arvien vairāk izmanto starpdisciplināritātes pieejas, diplomātijas realizācijā iekļaujot konceptus, kas saistīti ar mārketingu, īpaši īstenojot vietu un nāciju zīmolvedību, kā arī tādas, kas saistīti ar komunikāciju teorijām.⁶⁴ Turklāt kultūras diplomātijas dažādošanos pierāda arī tas, ka mūsdienās ar kultūras diplomātijas palīdzību tiek pausta ne tikai konkrētās valsts ar mākslu un kultūru saistītā daiļrade, bet arī pašas valsts idejas, domāšana, pētījumi, dažādas debates, tāpat, piemēram, cilvēktiesību izcelšana, demokrātisku vērtību aktualizēšana, mediju lomas izcelšana sabiedrībā u.c.⁶⁵

Daži autori runā ne par kultūras diplomātiju, bet gan par kultūras sakariem, kuri, autoresprāt, būtu skatāmi paralēli, ņemot vērā ciešo saistību un mērķu un uzdevumu pārklāšanos. Kā vienu no autoriem, kas runā par kultūras sakariem (*cultural relations*), ne kultūras diplomātiju, var minēt Janu Melisenu. Autors kultūras sakarus tieši saista ar publisko diplomātiju, uzsverot to ciešo saistību – vēlmi veidot ilglaicīgu sadarbību, pievilcīgu ideju un informācijas popularizēšanu, kā arī uzticamību ārvalstu auditoriju vidū. Kā īpaši atšķirīgu iezīmi kultūras sakaru un publiskās diplomātijas starpā Melisens min to, ka kultūras sakaru pārstāvji nav saistīti ar valsts iestādēm, ka tie „reprezentē nevalstiskus uzskatus starpvalstu attiecību dialogā”.⁶⁶ Jāsecina, ka kultūras sakarus un kultūras diplomātiju var uzskatīt par tuvu esošām jomām, tomēr to uzdevumi ir mazliet atšķirīgi un citu mērķu vadīti, ņemot vērā gan to, ka to pārstāvošās organizācijas, institūcijas, indivīdi nāk no dažādām sfērām – kultūras diplomātijā visbiežāk tie būs valsts, valdības, valstisku organizāciju pārstāvji, turpretī kultūras sakaros, tās visbiežāk ir nevalstiskas organizācijas,

---

⁶² Gienow-Hecht, Jessica C. E., Mark C. Donfried (ed.). *Searching for a Cultural Diplomacy*. New York: Berghahn books, 2010. P. 3.

⁶³ Berridge, Geoff R. *Diplomacy. Theory and Practice*. Wiltshire: Palgrave, 2002. P. 125.

⁶⁴ Cull, Nicholas. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009. P. 13.

⁶⁵ Melissen, Jan. The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice. In: *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: Palgrave Macmillan, 2005. P. 22.

⁶⁶ Ibid. Pp. 21. - 23.

individīdi. Kā otru atšķirību var minēt arī pašmērķi, kas kultūras diplomātijas sakarā ir vairāk uz vienu virzienu vērsts – valsts ietekmē ārvalstu auditoriju, turpretī kultūras sakari vienmēr nodrošina dialogu – starpkultūru saprašanos un sadarbību ⁶⁷, lai arī kultūras diplomātijas realizācijas mehānismu, kas saistīts ar apmaiņas programmām, piemēram, studentu apmaiņu, tomēr nevarētu dēvēt var vienvirziena kultūras realizāciju, tādēļ šajā aspektā kultūras diplomātija un kultūras sakari nav noteikti atdalāmi un to mērķi un realizācijas process (visdrīzāk vien atskaitot finansējuma piesaistes veidu, kas kultūras diplomātijas sakarā, visdrīzāk būtu no valsts, uzņemošās vai nosūtošās, puses) ir visai līdzīgs, ja ne vienlīdzīgs. Arī Lielbritānijas pētnieks Robins Brauns, kā par vienu no publiskās diplomātijas īstenošanas tipiem, min kultūras sakarus, kas minēti jau iepriekšējā nodaļā un autore secinājusi, ka to realizācija cieši pārklājas ar kultūras diplomātijas realizācijas procesiem, tātad iespējams secināt, ka arī R. Brauns kultūras diplomātiju ietver kā publiskās diplomātijas sastāvdaļu. ⁶⁸

Džosefs Naijs, nostādot publisko un kultūras diplomātiju paralēli, un tās nešķirot vienu no otras, nosauc arī trīs būtiskus īstenošanas paņēmienus, kā radīt ilglaicīgas un efektīvas starpvalstu attiecības ar publiskās un kultūras diplomātijas iesaisti. Trīs dimensijas, kas veido ilglaicīgas starpvalstu attiecībās, ir ikdienas komunikācija, stratēģiski izveidota komunikācija un ilglaicīgi uzturēta komunikācija, kas ietver ar kultūras diplomātiju saistītus komponentus, tas ir, apmaiņas programmas, seminārus, konferences un, to starpā, pieeju ārvalstu medijiem. ⁶⁹ Šis Dž. Naija dimensionālais iedalījums rosina izdarīt secinājumu par to, ka sekmīgi īstenota publiskā diplomātija, nav īslaicīga un vairumā gadījumu veido ilglaicīgus starpvalstu kontaktus, līdz ar ko ir noturīgs un efektīvs paņēmieni valsts ārpolitisko mērķu īstenošanā.

Ja, pamatojoties uz iepriekš minēto, tiek secināts, ka Jana Melisena un Roberta Brauna lietotais jēdziens kultūras sakari ir cieši saistīti ar kultūras diplomātiju, tad skaidrojot kultūras diplomātijas mērķus un uzdevumus, kā vienus no mērķiem, pēc autoru pētītā, iespējams secināt kultūras pieredzes bagātināšanu un plašākas izpratnes rosināšanu, īstenojot dalīšanos ar dažādām kultūras pieredzēm.

---

⁶⁷ Szondi, György. Central and Eastern European Public Diplomacy. A Transitional Perspective on National Reputation Management. In: *Routledge Handbook of Public Diplomacy*. New York, Oxon: Routledge, 2009. P. 302.

⁶⁸ Brown, Robin. *The Four Paradigms of Public Diplomacy: Building a Framework for Comparative Government External Communications Research*. San Diego: International Studies Association Convention, 2012. P. 6.

⁶⁹ Nye Joseph S. Soft Power and Cultural Diplomacy In: *Cultural Diplomacy*. 2010. Pieejams: http://publicdiplomacymagazine.com/wp-content/uploads/2010/01/All_Pages.pdf [skatīts 2015, 15. maijā]

Mūsdienās kultūrai, kultūras sakariem un kultūras diplomātijai ir ļoti nozīmīga loma internacionālas sadarbības un starpvalstu komunikācijas veidošanā – tā tuvina valsts pārstāvjus, jo, kā jau noskaidrots iepriekš, kultūra ir ne tikai māksla, arhitektūra, mūzika, bet arī izpratne vērtības un pārlicības, tieši šī iemesla dēļ tā spēj veidot dialogu starp dažādu valstu pārstāvjiem, valstīm, nācijām, drīzāk tos satuvinot, nevis atgrūžot vienu no otra. Protams, ne visiem kultūras pārstāvjiem kultūras vērtības ir līdzīgas un vienojošas. Atšķirīgu kultūru un pieredžu apmaiņa rosina izpratni un motivāciju iedziļināties cita kultūrā un vērtībās, tādējādi atšķirīgo un citādo vērtējot kā ko pozitīvu un, kā ko tādu, kas bagātina indivīda pieredzi, gan arī, apmainoties ar pieredzēm, rosina jaunus risinājumus un pieejas, dažādu situāciju interpretācijas.⁷⁰

Bieži kultūras diplomātijas sakarā un tās izpildījumā minēts jēdziens ir *maigā vara*, kas nozīmē kultūras vērtību, kultūras pievilcības un interešu raidīšanu ārvalstu informācijas telpā, tādējādi sekmējot potenciālu divu auditoriju viedokļu pārklāšanos un attiecību uzlabošanu, ņemot vērā kopīgas vērtības un izpratnes. Šādu attiecību izveidošana turpmākā komunikācijā spēj palielināt iespēju ietekmēt ārvalstu sabiedrībā esošo viedokli un pārlicību, ņemot vērā kopīgās vīzijas un vērtības – kopīgo, tomēr, iespējams, iedomāto un mākslīgi radīto mērķi.⁷¹

Sekmīgai kultūras diplomātijas īstenošanai un valsts pārlicības, vērtību pozicionēšanai internacionālā vidē, autoresprāt, viens no būtiskākajiem priekšnosacījumiem ir valsts identitātes un vērtību pārlicība valsts iekšienē, kas pamatā var tikt veidota ar zīmolvedības iesaisti. Šajā kontekstā svarīgi uzsvērt nacionālo vērtību un nacionālās identitātes jautājumus, kuriem nepieciešams būt skaidri noteiktiem un plaši zināmiem valsts pārstāvju un sabiedrības vidū, lai vispār būtu iespējams šīs idejas reprezentēt internacionālā vidē gan ar publiskās, gan kultūras diplomātijas palīdzību. Tāpat šo vērtību un pārlicības nostiprināšana valsts iekšienē ir svarīga iekšpolitikas sastāvdaļa un veids, kā tuvināt sabiedrību, padarot to spēcīgāku un, orientētu kopīga mērķa, pārlicības sasniegšanai. Turklāt, ja ņem vērā kultūras diplomātijas realizācijas priekšnoteikumu – sabiedrības vienošanu kopējam mērķim, vīzijai, šī priekšnoteikuma izpilde attiecīgi ļauj vieglāk īstenot sabiedrības ietekmēšanu un tās viedokļa virzīšanu nepieciešamajā gultnē, kas liek secināt, ka būtībā, jo sabiedrība ir saliedētāka, tuvāka, uz kopēju mērķi orientēta, ar to iespējams vieglāk manipulēt, lietojot pareizos „ierocus”.

---

⁷⁰ Bound, Kristen, Rachel Briggs, John Holden, Samuel Jone. *Culture is a central component of international relations. It's time to unlock its full potential*. London, 2007. Pieejams:

<http://www.demos.co.uk/files/Cultural%20diplomacy%20-%20web.pdf> [skatīts 2015, 21. apr.]

⁷¹ Nye, Joseph S. *Soft Power: The Means To success In World Politics*. Public Affairs, 2005. P. 11.

Kultūras diplomātijas un kultūras nozares attīstību un nozīmīgumu internacionālo attiecību kontekstā uzsver arī grāmatas „Arts of Power” autors Č. Frīmens, runājot par ietekmes veidošanu ar nacionālo priekšrocību, jeb spēku attīstīšanu. Č. Frīmens par valsts priekšrocībām un ieročiem, ar kuriem īstenot savu varu sauc ne tikai politisko, ekonomisko ietekmi un militārā spēka nodrošinājumu, bet kā vienlīdz svarīgu, viņš min arī kultūras spēku, kas izpaužas kā valsts spēja ietekmēt un iedvesmot citas valstis ar savām idejām, sasniegumu popularizēšanu un valsts attīstību un potenciālu kultūras izpausmēs.⁷²

Nereti, runājot par kultūras diplomātiju, tiek analizētas lielvalstis, to dominance un sekmīga vai nesekmīga kultūras diplomātijas mērķu realizēšana, turpretī mazo valstu sakarā kultūras diplomātijas jēdziens izpaliek un nedominē, tādēļ ļoti svarīgi izprast, kā mazas un ekonomisko resursu ierobežotas valstis, tādas kā Latvija, spēj realizēt kultūras diplomātiju kādas norises, šajā gadījumā Eiropas Kultūras galvaspilsētas, ietvaros.

1.4. Ieskats Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas attīstībā un potenciālā

Lai būtu iespējams izdarīt secinājumus par Eiropas kultūras galvaspilsētas titula ietekmi valsts publiskajā un kultūras diplomātijā, nepieciešams veikt ieskatu Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas situācijā, ņemot vērā esošos pētījumus šajā jomā, kā arī analizējot pētnieku secinājumus par mazas valsts publiskās un kultūras diplomātijas attīstības iespējām. Šajā jomā skaita ziņā nedaudznie pētījumi, kas veikti Latvijas kontekstā, liek secināt, ka valsts līmeņa iestādes un organizācijas mērķus un stratēģijas, kas saistītas ar publisko diplomātiju un kultūras diplomātiju, savā darba kārtībā vai nu neiekļauj, vai arī ļoti minimāli un pastarpināti definē mērķus savos darbības normatīvos.⁷³ Tomēr, veikto pētījumu kontekstā, kā arī salīdzinājumā ar citām, Latvijai līdzīgām valstīm, rodas secinājumi, ka potenciāls un iespējas uzlabot publiskās un kultūras diplomātijas situāciju Latvijas valstī ir ne tikai realizējamas, bet arī ļoti nepieciešamas. To uzsver arī bijusī valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga, sakot, ka mums [latviešiem], „kā tautai ar ļoti senu vēsturi, bet relatīvi īsu valstiskās eksistences posmu, (..) ir jāastopas ar nopietniem izaicinājumiem gan atpazīstamības, gan savu interešu aizstāvības jautājumos. Ir jārada

---

⁷² Freeman, Chas W. *Arts of Power. Statecraft and Diplomacy*. Washington: United States Institute of Peace Press, 1997. P. 17.

⁷³ Reinholde, Kristiāna. *Kultūras diplomātijas attīstības iespējas Latvijas publiskās diplomātijas kontekstā*. Maģistra darbs. Rīga: Latvijas Kultūras akadēmija, 2013. 60. lpp.

pasaulē atpazīstams tēls un jācenšas radīt pēc iespējas pozitīvāku iespaidu par savu valsti un tās kultūras līmeni.”⁷⁴

Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas izcelsmes saknes meklējamas valsts vēsturē, precīzāk – Austrumeiropas un Centrāleiropas diplomātiskajā vēsturē, kas gadiem ilgi mēģinājušas izcelties un publiskās un kultūras diplomātijas piemērus, kā arī sekmīgas prakses paraugus aizguvušas, visbiežāk, no Rietumu valstu pieredzes. Ļoti ilgu laiku Austrumeiropas un Centrāleiropas daļas valstis, tostarp Latvija, bija pakļautas citu valstu publiskās diplomātijas informācijas plūsmai, propagandai un ietekmei, kas pierāda diplomātijas spēju mainīt auditorijas izpratni un ietekmēt to.

Ļoti bieži valsts tiek asociēta ar tās atrašanās vietu un vēsturisko mantojumu, tomēr mūsdienu auditorijas informācijas uztvere liecina, ka arvien maznozīmīgāku lomu informācijas uztverē ieņem vietas aspekts, ņemot vērā, ka informācija tiek pasniegta „šeit un tagad” – „ģeogrāfiskā vieta zaudē savu agrāko nozīmīgumu, jo informācijā par jaunumiem arvien lielāku nozīmi iegūst darbības, aktori, sakarības utt., tāpēc, ka cilvēku darbības arvien vairāk raksturojamas kā multiteritoriālas. Informācija un zināšanas tiek radītas vienā vietā, bet praktiski lietotas citās.”⁷⁵ Līdzīgi kā tas ir diplomātijas un tās izplatīšanās kontekstā – par informācijas nesējiem no vēstniekiem, ministriem, oficiāliem valsts pārstāvjiem kļuvuši mediji, dažādu sabiedrību locekļi, neatkarīgi no valsts vai interneta lietotāji, kas savos *blogos* uzrunā lasītāju un stāsta par nesen piedzīvoto citā zemē vai savas valsts kultūras bagātības studiju apmaiņas programmas ietvaros izklāsta citu valstu pārstāvjiem.

Mūsdienās informācijas un komunikāciju attīstība ne tikai izmainījusi spēju ātrā un ērtā veidā sazināties, brīvi nodot informāciju un to saņemt, tā likumsakarīgi ietekmējusi arī mazu valstu iespēju vieglāk iekļauties internacionālā vidē un veidot savu ietekmi starpvalstu attiecībās, turklāt neizmantojot lielus resursus un līdzekļus.⁷⁶ Turklāt svarīgi šajā kontekstā uzvērt arī publiskās diplomātijas mainīgumu – tās īstenotāji jau gadiem ilgi vairs nav tikai diplomātiskās vides pārstāvji un valsts.

Vēsturisko un politisko apstākļu rezultātā, Austrumeiropas valstis pēc Dzelzs priekš kara krišanas piedzīvoja ļoti krasu ekonomisko un politisko apstākļu maiņu, līdz ar ko kompleksa un atšķirīga ir arī šo valstu publiskās diplomātijas īstenošana un paņēmieni.

---

⁷⁴ Vīķe-Freiberga, Vaira. *Kultūra un latvietība*. Rīga: Karogs, 2010. 71. lpp.

⁷⁵ Brikše, Inta. Informācijas vide: teorētiskās pieejas un skaidrojumi. No: *Informācijas vide Latvijā: 21. gadsimta sākums*. Rīga: Zinātne, 2006. 18. lpp.

⁷⁶ Cooper, Andrew F., Timothy M. Shaw. The Diplomacies of Small States at the Start of the Twenty-first Century: How Vulnerable? How Resilient? In: *The Diplomacies of Small States. Between Vulnerability and Resilience*. Houndmills; Basingstoke [etc.]: Palgrave Macmillan, 2013 / 2009. P. 15.

Georgijs Szondi izceļ vairākas publiskās diplomātijas funkcijas, kas iezīmējas tieši šīm, komunisma jūgā bijušajām valstīm. Kā vienu no ievirzēm G. Szondi min norobežošanos un distances ieturēšanu no iepriekšējās ekonomiskās un/vai politiskās sistēmas, cenšoties ar publiskās diplomātijas palīdzību veidot šo valstu tēlu attālu no komunisma un Austrumeiropas negatīvajām asociācijām. Ļoti bieži mediju vidē dzirdami saukļi par Latviju kā eiropesku valsti ar eiropeskām vērtībām un mērķiem, arī „Rīga 2014” programmas mērķi ir cieši saistīti ar Eiropas mērķiem, kas, protams, tiek prasīts no EKG iniciatīvas mērķiem un titula vispārīgi, tomēr tas ir papildus ierosinājums vēlamā diplomātiskā tēla radīšanai. G. Szondi uzsver arī tādus publiskās diplomātijas centienus kā apliecinājumu, ka valsts ir pietiekami atbilstoša un spējīga kandidāte jaunajai sistēmai, kas attīstījās pēc priekš kara krišanas un Aukstā kara beigām, līdzīgi, kā tas ir bijis ar Latvijas un citu valstu pievienošanu Eiropas Savienībai – ilgstoša procesa, gatavošanās, izmaiņu realizācija. Tāpat pētnieks piemin arī negatīvo konotāciju, priekšstatu kļiedēšanu par Austrumeiropas valstīm, kas bieži vien ir kļūdaini un stereotipiski, kā arī perifērijā esošo valstu mēģinājumi izcelties un kļūt par reģiona centru/līderi, uz ko, piemēram, varētu tikt Rīga, kļūstot par Baltijas valstu centrālo pilsētu gan ģeogrāfiski, gan arī līderības aspektā. Šāds ierosinājums izskan arī Kultūras Ministrijas darba plānā, kā mērķi izvirzot, „veidot Latvijas galvaspilsētu par Baltijas jūras reģiona kultūras metropoli”.⁷⁷ G. Szondi min arī salīdzinoši jauno valstu identitātes meklējumus, valstij uzdodot pašizziņas jautājumus – „Kas mēs esam? Ar ko mēs lepojamies un esam īpaši, atšķirīgi? Kā vēlamies, lai citas valstis mūs redz?”, kas ir būtiski kopējas identitātes, mērķu un publiskās diplomātijas stratēģiju veidošanā, kuru viens no svarīgākajiem mērķiem ir šīs identitātes parādīšana un izcelšana.⁷⁸

Pārskatot valdības plāna sadaļas, kurās akcentētas ārlietas, autore secina, ka situācija, kāda tā tikusi konstatēta iepriekš minētajā Kristiānas Reinholdes darbā, ir mainījusies. Valdības plānā vairākas sadaļas ir veltītas Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas veicināšanai, lai arī tieša atsauce uz šiem jēdzieniem lietota nav, ir minēta, piemēram, Latvijas zīmolvedības vadlīniju, 2014. gadam, izstrāde, kuru sagatavo Latvijas tēla koordinācijas padome. Plānā minēts mērķis veicināt Latvijas tēla atpazīstamību starptautiskajā vidē, visai detalizēti definēts, nosaucot raksturojošas iezīmes, kas

---

⁷⁷ Latvijas Kultūras ministrijas darba plāns 2015. gadam. Apstiprināts 2015. gada 30. janvārī. Pieejams: <http://www.km.gov.lv/lv/dokumenti/strategija.html> [skatīts 2015. 12. maijā]

⁷⁸ Szondi, György. Central and Eastern European Public Diplomacy. A Transitional Perspective on National Reputation Management. In: *Routledge Handbook of Public Diplomacy*. New York, Oxon: Routledge, 2009. Pp. 294. - 295.

uzskatāmas par vēlamām tēla veidošanā – „Latvija – droša, ekoloģiski tīra, tautsaimniecības un politiskās reformas veiksmīgi īstenojusi valsts; Latvija – starptautiskā tūrisma galamērķis; Latvija – solidāra un jaunām idejām atvērta Eiropas Savienības valsts; Latvija – uzticama Eiroatlantiskās sadarbības partnere.”⁷⁹ Pamatojoties uz šo informāciju secināms, ka publiskās diplomātijas nozare šajā kontekstā ir attīstījies. Tomēr, ņemot vērā Ārlietu ministra ikgadējo ziņojumu par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos, kā pamata, svarīgākie mērķi 2015. gadā tiek minēti ar ekonomiku un drošības jautājumiem saistītie, kā arī ar Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē norisi saistītie mērķi, tomēr publiskās un kultūras diplomātijas izcelšana, definējot tos kā pamata mērķus, izpaliek.⁸⁰

Tomēr kultūras diplomātijas īstenošanas sakarā gan veicinot izglītības eksportu, gan arī nostiprinot potenciālu publiskās diplomātijas un kultūras diplomātijas ietekmei, Ārlietu ministra ikgadējā ziņojumā veltīta sadaļa arī diplomātiskajiem jautājumiem, turpinot diplomātiskās pārstāvniecības paplašināšanu un atverot diplomātiskās pārstāvniecības Indijā un Apvienotajos Arābu Emirātos, un vēstniecību Dienvidkorejā, tādējādi veicinot Latvijas uzņēmēju iesaisti šo valstu tirgos, kas nozīmē pieredzes apmaiņu un publiskās diplomātijas vienu no mērķu izpildēm.⁸¹

Pārskatot arī Kultūras Ministrijas darba plānu 2015. gadam, jāsecina, ka skaidri tiek izcelta kultūras diplomātijas loma, kā vienu no darba kārtības sadaļām veltot kultūrdiplomātiskajiem jautājumiem – „Nodrošināt Latvijas kultūras līdzdalību starptautiskajos kultūras procesos un sadarbības tīklos, kā arī sekmēt kultūras diplomātijas attīstību”.⁸² Kā galvenie uzdevumi šajā jautājumā saistīti ar Latvijas iesaisti un piedalīšanos dažādos starptautiskos kultūras pasākumos (56. Starptautiskajā Venēcijas mākslas biennālē, *Cite Internationale des Arts* Parīzē, Ziemeļu-Baltijas valstu mobilitātes programma), kas nodrošina gan pieredzes apmaiņu, gan arī Latvijas vārda izskanēšanu un ar to saistīto potenciāli pozitīva iespaida radīšanu ārvalstu auditorijā. Ļoti būtiski izcelt arī to, ka viens no uzdevumiem, ko Kultūras Ministrija izvirza darba plānā ir saistīts ar

---

⁷⁹ Ārlietu ministrijas sadaļa valdības rīcības plānā. Rīga, 27.02.2014. Pieejams: http://www.am1.gov.lv/data/am_vrp.pdf [skatīts 2015, 10. maijā]

⁸⁰ Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos. 2014 - 2015. 06.01.2015. Pieejams: http://www.am1.gov.lv/data/%C4%80rlietu%20ministra%20ikgad%C4%93jais%20zi%C5%86ojums%20par%20paveikto%20un%20iecer%C4%93to%20darb%C4%ABbu%20valsts%20C4%81rpolitik%C4%81%20un%20eiropas%20savien%C4%ABbas%20jaut%C4%81jumos%20_2015.pdf [skatīts 2015, 10. maijā]

⁸¹ Turpat.

⁸² Latvijas Kultūras ministrijas darba plāns 2015. gadam. Apstiprināts 2015. gada 30. janvārī. Pieejams: <http://www.km.gov.lv/lv/dokumenti/strategija.html> [skatīts 2015, 12. maijā]

Latvijas tēlu un zīmolvedības izstrādi, Veidot Latvijas pozitīvu tēlu ar kultūras diplomātijas līdzekļiem, kas ir viens no būtiskākajiem komponentiem sekmīgas publiskās un kultūras diplomātijas attīstībai un realizēšanai. Vērts arī izcelt uz starptautiskām sadarbības programmām un to iniciēšanu balstītus uzdevumus, kā arī dažādu kultūras projektu realizēšanu ārvalstīs, kas, kā norādīts, prognozē arī vēlamu Latvijas atpazīstamību.⁸³

Stratēģijas izveide ir pamats veiksmīgai publiskās un kultūras diplomātijas īstenošanai. Tajā jāiekļauj ne tikai mērķi, uzdevumi un rīcības, bet, to veidojot, jāspēj asimilēt citu valstu pieredzes, kā arī analizēt savas valsts pieredzi, secinot un kritiski uzlabojot iepriekšējās kļūdas un situāciju risinājumus. Amerikāņu diplomātijas pētnieks un profesors Alans Henriksons arī uzsver valsts publiskās diplomātijas stratēģijas nepieciešamību, nosaucot piecus valsts ārpolitikai tuvus konceptus jeb kategorijas, kas ņemamas vērā stratēģijas izveidē – konsolidācija, kas ir svarīgākā no šīm kategorijām, aptverot izpratnes uz atbalsta veidošanu gan no valsts iekšienes, tas ir, valsts iedzīvotājiem, gan arī no tuvākajiem valsts partneriem un sabiedrotajiem; ierobežošana, kas pamatā ir attīstījusies no valsts aizsardzības funkcijas un saistāma ar apstākļiem, kas ir pārlietu ietekmējoši, traucējoši, kaitīgi valsts iespējām sekmīgi īstenot, piemēram, savus diplomātiskos mērķus; izplatība/iekļaušanās, kas saistīta ar mēģinājumiem sasniegt mērķauditoriju. Vissekmīgāk šo funkciju iespējams izpildīt veidojot starpvalstu pārstāvju apmaiņas programmas, pārraidot radio sižetus, kā arī veidojot biznesa un tirdzniecības sakarus, kas arī ir sava veida pieredzes apmaiņa. Kā vēl vienu komponentu A. Henriksons min paplašināšanu, ko iespējams dēvēt arī par ekspansiju. Tā pamatā saistīta ar ekonomiskās, idejiskās, politiskās un kultūras sfēras ietekmju veicināšanu. Kā pēdējo pētnieks min transformāciju, kas ir visradikālākā, nesenākā no šīm, turklāt savā izpildījumā vērsta uz ambiciozām, krasām izmaiņām un pārveidošanas idejām.⁸⁴ (VARBŪT ŠIS IR LIEKS?)

Mazas un salīdzinoši jaunas valsts spēja izcelties publiskajā un kultūras diplomātijā, salīdzinot ar tādām šīs jomas lielvalstīm, kā ASV, Vācija vai Lielbritānija, nenoliedzami, ir sarežģīta un stratēģijas izveide vien nenodrošina publiskās un kultūras diplomātijas izpildīšanos. Kā secina pētnieks Georgijs Szondi, mazām valstīm, kurām ir

---

⁸³ Latvijas Kultūras ministrijas darba plāns 2015. gadam. Apstiprināts 2015. gada 30. janvārī. Pieejams: <http://www.km.gov.lv/lv/dokumenti/strategija.html> [skatīts 2015, 12. maijā]

⁸⁴ Henrikson, Alan K. *What Can Public Diplomacy Achieve?* Netherlands Institute of International Relations „Clingendael”, 2006. P. 11. - 37. Pieejams: <http://www.clingendael.nl/sites/default/files/What-can-public-diplomacy-achieve.pdf> [skatīts 2015, 6. maijā]

ierobežoti gan finansiālie, gan cilvēkresursi, ir grūtāk uzturēt publiskās diplomātijas sfēru un tās sekmīgu darbību. Turklāt G. Szondi arī secina, ka, lai šādas valstis spētu sekmēt publiskās diplomātijas attīstību, veicināt savas identitātes, politisko uzskatu un interešu izplatīšanu ārpus savas valsts robežām, tām ir jāspēj izcelties un rast inovatīvas, nebijušas pieejas un izpildījumus, lai liktu citām valstīm par tām sadzirdēt, kā arī jāspēj identificēt ārvalstu politikas orientāciju un intereses, lai spētu piesaistīt savām darbībām uzmanību.⁸⁵

Ne visas ieceres un mērķus ir iespējams īstenot, paļaujoties uz G. Szondi minētajiem kritērijiem – izcelšanos, atšķiršanos un inovācijām, kas piesaista uzmanību. Nenoliedzami, lai valsts spētu konkurēt ar internacionālās vides aktieriem publiskajā telpā, ir nepieciešami resursi un atbalsts. Kā to saskata un iezīmē arī Jans Melisens, neņemot vērā bieži izcelto un apspriesto publiskās diplomātijas nozīmību starpvalstu attiecībās un valsts politikas veidošanā, ārlietu ministrijas (un arī konsulārie departamenti un vēstniecības) joprojām ne pietiekami daudz finanses un cilvēkresursus velta publiskās diplomātijas attīstībai un realizācijai vispār, joprojām pamatā koncentrējoties uz tradicionālās diplomātijas praksi.

Ārvalstu un lielu mērogu aptveroši mediji, kā viens no mediatoriem, kas īsteno publisko diplomātiju, ne vienmēr mazai valstij ir pieejami, un publikācijas, kas reprezentē valsti, tajos ir visai grūti iegūstamas, tomēr prakse rāda, ka šo publicitāti lielos apjomos nodrošina kādu ievērības cienīgu notikumu realizēšanās valstī, kā tas ir, piemēram, Eiropas kultūras galvaspilsētas kontekstā vai valstij uz sešiem mēnešiem kļūstot par Eiropas Savienības prezidējošo valsti. Arī Georgijs Szondi izceļ plaša mēroga pasākumu būtiskumu mediju uzmanības piesaistē, bet viņš min arī tādus būtiskus notikumus, kas ietekmē mediju uzmanību kā krīžu situācijas, nacionālās vēlēšanas, katastrofas, kā arī dažādu svinību, gadadienu atzīmēšanu.⁸⁶

Kā to pierāda Eiropas Kultūras galvaspilsētas gads, Latvijā ir potenciāls kultūras diplomātijas īstenošanai un citvalstu uzmanības piesaistīšanai, un Eiropas mēroga pasākuma norise mūsu valstī ir palīdzējusi mums īstenot savu publisko un kultūras diplomātiju, valsts vārda nešanu pasaulē, kā arī vispārēju pārliecību un pieredzi kultūras un publiskās diplomātijas jomā.

---

⁸⁵ Szondi, György. Central and Eastern European Public Diplomacy. A Transitional Perspective on National Reputation Management. In: *Routledge Handbook of Public Diplomacy*. New York, Oxon: Routledge, 2009. P. 293.

⁸⁶ Ibid.

2. MEDIJI UN DIPLOMĀTIJA

Maģistra darba empīriskās daļas veikšanā pamatā tiek analizētas mediju publikācijas ārvalstu interneta medijos, kas ir pamatojums, kādēļ nodaļa tikusi veļtīta arī mediju un diplomātijas attiecības jautājumiem, kā arī informācijas tehnoloģiju attīstības radītajām izmaiņām, kas sekmējis arī publiskās diplomātijas un kultūras diplomātijas izpildījuma un risinājumu meklējumus jaunās izpausmēs.

Kā secināts iepriekšējā nodaļā, mūsdienu publiskā un kultūras diplomātija ir neiedomājama bez tādiem komponentiem un mediatoriem kā mediji, internets, pēdējos gadu desmitos, līdz ar informācijas tehnoloģiju attīstību, arī sociālajiem medijiem. Par ikdienišķu apstākli mūsdienās ir kļuvusi plašas informācijas pieejamība, interneta vide, kurā tiek nojauktas robežas laikā un telpā, sazināšanos padarot iespējamu pat divās dažādās pasaules malās esot, vērojot un sekojot līdzī, kas notiek citviet pasaulē, kā arī, veidojot sakarus un arvien biežāk spējot iesaistīties un ietekmēt starpvalstu attiecības, īpaši ar mediju starpniecību, ņemot vērā intensīvo mediju iesaisti sabiedrības viedokļa un ikdienas veidošanā. Lai gūtu plašāku izpratni par mediju lomu publiskās un kultūras diplomātijas realizēšanā, nodaļas ievada daļa atvēlēta arī mediju un sabiedrības attiecībām, kā arī mediju nozīmei sabiedrībā vispārīgi.

“Informācija ir vara”⁸⁷ - to uzsver publiskās diplomātijas pētnieks Džozefs Naijs, runājot par mūsdienu diplomātiskajām attiecībām. Un turklāt min, ka, ņemot vērā mūsdienu komunikācijas attīstību un apstākļus, šī vara ir pieejama ikvienam.⁸⁸ Varas (angliskais apzīmējums – *power*, autoresprāt, īpaši izceļ jēdziena semantiku vienlīdz liecinot par pārkumu, ietekmes veidošanu, vienlīdz ne vienmēr liecinot par agresiju) jēdziens diplomātiskajās attiecībās, konkrēti, publiskajā diplomātijā, mūsdienās ir krasi mainījis savu dimensiju. Informācija un tās apmaiņa ir kļuvusi par dominanci valsts diplomātiskajā praksē.⁸⁹

Mediji, būdami vieni no plašākajiem informācijas pārraidītājiem, kā rezultātā arī sabiedrības un indivīdu viedokļa, pasaules redzējuma veidotājiem un ietekmētājiem, pareizi un efektīgi strādājot, savu ietekmi spēj realizēt dažādās jomās, tostarp arī diplomātijā. Kā secina pētnieki, mediju ietekme visbiežāk ir prognozējama un, ja nepieciešams, tā ir vienkārša, automātiska un paredzama, tomēr arvien biežāk pierādās

⁸⁷ Nye, Joseph S. *Soft Power: The Means To success In World Politics*. Public Affairs, 2005. P. 1.

⁸⁸ Nye, Joseph S. *Soft Power and Cultural Diplomacy In: Cultural Diplomacy*. Pp. 121. - 122. 2010.

Pieejams: http://publicdiplomacymagazine.com/wp-content/uploads/2010/01/All_Pages.pdf [skatīts 2015, 15. maijā]

⁸⁹ Nye, Joseph S. *Soft Power: The Means To success In World Politics*. Public Affairs, 2005. P. 1.

konsekvences, ka dažādu kultūru pārstāvji, dažādas mediju auditorijas informāciju var uztvert citādi, ņemot vērā to zināšanas, kultūras pieredzi un interpretāciju atbilstoši viņu kultūras izpratnei. Tā rezultātā informācija, ko piedāvā mediji, var tikt pārinterpretēta un saprasta citādi, kā medijs to ir vēlējis, ja tās vēstījums nav ļoti tiešs un nepārprotams un vēltīts tikai kādai konkrētai auditorijai.⁹⁰ Šī iemesla dēļ piedāvātais ziņu un informācijas klāsts valstīm var būt ļoti atšķirīgs. Sandra Veinberga secina, ka „kultūras sistēma mēdz piedāvāt savai publikai noteiktus priekšstatu modeļus, kas veicina vienotu vērtēšanas procesu. Šie modeļi jeb matricas, kas ir jebkura mākslas (arī mediju) vēstījuma pamatā, ir raksturīgi ikvienas valsts un nācijas kultūrvidēi. Īpaši uzkrītoši šo sociālpсихолоģiski pārlādēto matricu var novērot televīzijas ekrānā. Ja televīzija pārraida japāņu vai irākiešu filmu, ziņu izlaidumu vai koncertu, mūsu uztveres iespējas tiek bloķētas ar bailēm nesaprast matricas kodu. Informācijas lādiņš nav pietiekami redundants.”⁹¹

Tomēr, lai mediji savu uzmanību auditorijai piesaistītu un rosinātu tai kļūt ieinteresētai, īpaši publiskās diplomātijas kontekstā, būtiski izpildīties ticamības un drošības aspektam, neskatoties uz ziņu raksturu – vai tās ir negatīvas, vai pozitīvas, svarīgākais ziņu patērētājā rast uzticēšanos, līdz ar ko, arī drošības un stabilitātes sajūtu.⁹² Mediji, kas ir gan avīzes, žurnāli, gan arī radio, televīzija, vēstījumu sniedz vienā virzienā, neizraisot komunikāciju ar auditoriju, to pamatfunkcija ir informācijas, satura nodrošināšana, turpretī, kā to pētījumā „Mediju misija” secina žurnāliste, mediju un sabiedrisko attiecību pētniece Sandra Veinberga, internetu, kas maģistra darba kontekstā, ir analizēto publikāciju mediators, nevarētu saukt par masu mediju, bet gan par metamediju. Metamedija apzīmējumu S. Veinberga izvēlas plašā informācijas apkopojumu veida dēļ, jo internetā iespējams izlasīt gan avīzi, gan tas kalpo kā radio raidītājs, gan arī plaši pieejama ir interneta televīzija. Turklāt interneta būtiskākā atšķirība no tradicionālajiem masu medijiem ir tā, ka tas piedāvā atgriezenisko saiti – patērētāja iespēju veidot komunikāciju ar ziņu veidotāju.⁹³

Informācijas tehnoloģiju un komunikāciju izmaiņas, spēja pārraidīt informāciju nekavējoties, ļoti bieži to darot tiešsaistē, internetu izmantojot kā mediatoru, ir būtiski ietekmējusi arī mediju lomu dažādās jomās. Tostarp diplomātiskajā vidē mainījusies arī

---

⁹⁰ Morley, David. Globalisation and cultural imperialism reconsidered. Old questions in new guises. In: *Media and Cultural theory*. Abingdon; New York: Routledge, 2006. P. 39.

⁹¹ Veinberga, Sandra. *Mediju misija. Preses attīstības tendences Latvijā pēc valsts neatkarības atjaunošanas (1990-2010)*. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2010. 31. lpp.

⁹² Covan Geoffrey. International Broadcasting. In: *Cultural Diplomacy*. 2010. Pp. 12. - 13. Pieejams: http://publicdiplomacymagazine.com/wp-content/uploads/2010/01/All_Pages.pdf [skatīts 2015, 15. maijā]

⁹³ Veinberga, Sandra. *Mediju misija. Preses attīstības tendences Latvijā pēc valsts neatkarības atjaunošanas (1990-2010)*. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2010.

varas jēdziena izpratne un realizācijas process, mūsdienās internetam nodrošinot iespēju vieglāk piekļūt plašai, dažādai auditorijai. Pateicoties medijiem un informācijas pārraidei no, gandrīz, jebkuras vietas, sasniedzot jebkuru vietu, iespējams īstenot valsts ārpolitiskos un iekšpolitiskos mērķus, kas saistīti ar sabiedrības kontroli, veidot ietekmi – izmantojot *maigo varu*. Šis process tiek īstenots, veicinot sabiedrības ietekmi ne tiešā veidā, bet gan visbiežāk, ar mediju starpniecību un kultūras palīdzību, tas ir, iesaistoties gan publiskajai, gan arī kultūras diplomātijai. Masu mediji un internets, jeb, kā to dēvē S. Veinberga, metamediji ir avots, no kura lielākā daļa sabiedrības gūst informāciju, tādējādi veidojot savu viedokli un redzējumu par lietām un situācijām, tieši tādēļ šī mediatora ietekme uz sabiedrību ļoti bieži nosaka arī sabiedrības viedokli, redzējumu un interpretācijas. Viens no publiskās diplomātijas un kultūras diplomātijas mediatoriem, kanāliem ir masu mediji – gan drukātie, gana arī tiešsaistē pieejamie, un internacionālo ziņu pārraide, kas tiek minēta līdzās pārējiem publiskās diplomātijas īstenošanas veidiem – apmaiņas programmām, iesaistei dažādos pasākumos, festivālos, to atbalstīšana, kultūras centru uzturēšana un izplatīšana, tāpat valodas apguves veicināšana, kā arī dažādu apvienību un starptautisku, uz sadarbību orientētu organizāciju veidošana.⁹⁴

„Mediji ir kultūras tehnoloģija jeb tās komunikatīvā dimensija”⁹⁵, kas ar radio, drukātās preses, televīzijas un mūsdienās arī interneta palīdzību nodrošina indivīda kā sabiedrības daļas komunikāciju un arī socializāciju.⁹⁶ Mediju spēju viegli nokļūt kontaktā ar to lasītāju iespējams skaidrot ar masu mediju vieglo un bieži komunikācijā izmantoto valodu, kas it kā veido dialogu ar lasītāju. Šādu komunikāciju mediji ar sabiedrību izmanto jau no divdesmitā gadsimta, kad mediju valoda kļuva arvien tuvāka ikdienā lietotajai.⁹⁷ Būtībā mediju valoda ir konstruēta, lai būtu pēc iespējas vienojošāks elements, komunikācijai ar auditoriju un, likumsakarīgi – gūtu tās uzmanību un veidotu ietekmi, manipulētu.

Lai arī tradicionāli diplomātijas pamata realizāciju un tās funkcionēšanu koordinē valsts Ārlietu Ministrija un valdība, mūsdienās arvien lielāku lomu diplomātiskajā vidē ieņem tā sauktie neatkarīgie diplomāti, kas būtībā nav atkarīgi no valsti pārstāvošajām institūcijām, kā arī mediji, kas var būt gan atkarīgi, gan neatkarīgi no valdības un valsts

---

⁹⁴ Gilboa, Eytan. *Diplomacy In The Media Age: Three Models Of Uses And Effects*. London: Routledge, 2001. P. 4.

⁹⁵ Veinberga, Sandra. *Mediju misija. Preses attīstības tendences Latvijā pēc valsts neatkarības atjaunošanas (1990-2010)*. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2010. 6. lpp.

⁹⁶ Turpat.

⁹⁷ Peters, John Durham. Media as conversation, conversation as media. In: *Media and Cultural theory*. Abingdon; New York: Routledge, 2006. P. 117.

iestādēm, dažādas pārstāvniecības, sociālo tīklu lietotāji u.c. Šajā kontekstā ļoti būtiski minēt diplomātijas attīstību un tās realizācijas un realizētāju iespējas tehnoloģiju un straujas informācijas plūsmas laikmetā. Šodien nozīmīgu lomu ne tikai diplomātisko jautājumu, bet arī citu valstij svarīgu mērķu īstenošanā spēlē pati sabiedrība, veicinot starpvalstu komunikāciju un informācijas nodošanu interneta vidē. Arī sociālie mediji ir ļoti svarīgs informācijas ieguves avots, tajā skaitā, diplomātisko sakaru īstenotājs, tradicionāli diplomātiskās vides pārstāvju papildinātājs, komunikācijas veidotājs, valsts ārpolitisko funkciju realizācijā ļaujot iesaistīties dažādiem sabiedrības pārstāvjiem, kas ne vienmēr profesionālā līmenī ir saistīti ar valsts reprezentāciju.

Mediji, kas savā darbībā saistīti arī ar diplomātiskās funkcijas veikšanu un ne vienmēr ir tiešā valsts pakļautībā, atšķirībā no valsts pārstāvjiem, diplomātiem. Šī iemesla dēļ, dodoties uz citu valsti, arī informāciju abi šie sabiedrības pārstāvji saņem no citiem avotiem, kas ir ļoti būtiski tālākā informācijas realizācijā un apstrādē. Kā to skaidro masu komunikāciju profesors Joels Koēns, gan diplomāti, gan arī žurnālisti ir saistīti ar attiecību veidošanu starp valstīm – tie vienlīdz iegūst kādu informāciju, to apkopo, lai pēcāk tieši vai netieši ietekmētu publisko viedokli, tomēr veidi un ceļi, kā šī informācija tiek iegūta, diplomātiskajiem pārstāvjiem un žurnālistiem, var krasi atšķirties, piemēram, žurnālists var vieglāk uzturēt kontaktu ar opozīcijas pārstāvjiem, turpretī šāda diplomātiskās vides pārstāvja rīcība var tikt uzskatīta par iejaukšanos valsts iekšējās politikas vidē. Atšķirība šo divu jomu pārstāvju starpā ir arī tajā, kas ir viņu paustās informācijas uztvērēji un cik plaša ir šī auditorija, kuru viņi uzrunā, žurnālista gadījumā, visbiežāk, tai esot daudz lielāku mērogu aptverošai un neierobežotākai uzskatu un viedokļa paušanā, nekā diplomāta gadījumā, ņemot vērā jau iepriekš pieminētos kritērijus.⁹⁸

J. Koēns savā pētījumā „Mediju diplomātija”, saistot mediju darbu ar diplomātiju, izšķir vairākus šo divu nozaru attiecību tipus, no kuriem kā pirmo mediju darbu raksturo kā informācijas nodošanas kanālu diplomātiskās vides pārstāvjiem gan ārvalstīs, gan arī valstī, turklāt radot ietekmi ārvalstu pārstāvjiem, tostarp politiskajiem spēkiem, dažādām sabiedrības grupām un plašākai ārvalstu publikai. Kā otru mediju funkciju autors min komunikatīvo, norādot par mediju spēju veidot komunikāciju starp valsti un ārvalstu mediju lasītāju un politiskajiem pārstāvjiem. Publiska politiskā atbalsta sekmēšanu Koēns

---

⁹⁸ Cohen, Yoel. *Media Diplomacy: The Foreign Office in the Mass Communications Age*. Oxon, New York: Frank Cass and Company, 1986. P. 8.

nosauc kā trešo mediju un diplomātijas attiecību tipu, kas pamatā tiek īstenots, valsts pārstāvjiem atrodoties ārvalstīs un veicinot komunikāciju ar vietējiem medijiem.⁹⁹

2.1. Mediju loma publiskās un kultūras diplomātijas mērķu realizācijā

Apakšnodaļā tiks apskatīta mediju nozīme publiskajā un kultūras diplomātijā, secinot, cik nozīmīgi publiskās un kultūras diplomātijas īstenošanā ir mediji, analizējot mediju diplomātijas jēdzienu un nosakot tā saistību ar publisko un kultūras diplomātiju, kā arī izceļot diplomātijas mainīgumu tehnoloģiju un komunikāciju attīstības rezultātā.

Jau vairākus gadu desmitus valsts diplomātisko mērķu īstenošanā liela nozīme ir medijiem un to publikācijām, kas tiešā veidā realizē valstij nepieciešamās informācijas nonākšanu sabiedrības uzmanībā. Tradicionālie mediji - tādi kā publikācijas drukātajā presē, žurnālos, televīzijā, radio pamatā veido vienvirziena komunikāciju, tomēr internets un tajā sniegtā informācija nodrošina vairākos virzienos vērstu komunikāciju, kas ļauj ne tikai medijiem, bet arī to lasītājiem piedalīties informācijas veidošanā, atbildēt un sniegt informāciju vai pašam, piemēram, ar *bloga* palīdzību, veidot savu „mediju”, savu publikāciju par kādu jautājumu, tālāk nododot to sabiedrībai un visbiežāk arī veidojot komunikāciju ar lasītāju, apmainoties ar viedokļiem, pozīcijām un pieredzēm. Turklāt šāda komunikācija, veikta dažādu valsts pārstāvju starpā, var tikt dēvēta par sava veida diplomātiskajām starpvalstu attiecībām, tādēļ visai būtiska ir arī valsts pārstāvju sekošana līdzī un, nepieciešamības gadījumā, arī iesaiste, šādās diskusijās.¹⁰⁰ Sabiedrības un indivīdu iesaisti diplomātisko procesu attīstībā apstiprina arī Džozefs Naijs, sakot, ka demokrātijas un, īpaši, informācijas pieejamības un izplatīšanas demokratizācijas procesi ir izmainījuši sabiedrības iesaisti dažādu valstisku procesu attīstībā gan ar komunikatīvu – vērtējošu iesaisti, gan arī tieši iesaistoties un ietekmējot internacionālo politiku.¹⁰¹ Arī 2005. gadā iznākušajā ikgadējā ASV žurnālistikas izcilības organizācijas pārskatā, virsraksts vēstīja, ka „tehnoloģijas ir pārvērtušas iedzīvotājus no pasīviem profesionāļu veidotu ziņu patērētājiem aktīvos iesaistītajos, kuri var veidot paši savu žurnālistiku.”¹⁰²

---

⁹⁹ Cohen, Yoel. *Media Diplomacy: The Foreign Office in the Mass Communications Age*. Oxon, New York: Frank Cass and Company, 1986. P. 5.

¹⁰⁰ Kerr, Pauline, Woseman Geoffrey. *Diplomacy in a Globalizing World. Theories and Practices*. Oxford; New York: Oxford University Press, 2013. P. 156.

¹⁰¹ Melissen, Jan. The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice. In: *The New Public Diplomacy. Soft Power in international relations*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire, New York: Palgrave Macmillan, 2005. Pp. 24.-25.

¹⁰² Copeland, David A. *The Media's Role in Defining the Nation. The Active Voice*. New York: Peter Lang Publishing, 2010. P. 277.

Amerikāņu starptautiskās komunikācijas profesors un ASV un Izraēlas un Tuvo Austrumu politisko attiecību eksperts Ītans Gilboa pētījumā par diplomātiju mediju laikmetā izšķir trīs būtiskākos veidus, kā, ar mediju palīdzību, var tikt īstenota publiskā diplomātija. Ī. Gilboa par pirmo no šiem variantiem nosauc pamata variantu, kas attiecas uz mediju izmantošanu, lai ietekmētu cilvēku viedokli un, Džozefa Naija vārdiem izsakoties, īstenotu *maigo varu* un iegūtu varu pār cilvēku „sirdīm un prātiem”. Pamata mediju izmantojumā uzsvars tiek likts uz izdevīga tēla izveidi, kas reprezentētu valsts politiskos uzskatus, darbības, kas, integrējoties attiecīgajā sabiedrībā, pēc tam tiktu izmantots kā ierocis arī valdības viedokļa un attieksmes ietekmēšanā. Kā piemēru iespējams minēt tādas informācijas avotus, kas būtisku lomu *maigās varas* īstenošanā ieņēma Aukstā kara laikā - *Voice of America*, *Radio Liberty* un *Radio Free Europe*, no Padomju Savienības puses - *Radio Moscow*.¹⁰³ Kā otru publiskās diplomātijas īstenošanas veidu, iesaistoties medijiem, Ī. Gilboa pārskata nevalstisko starpvalstu variantu, kurā īstenotāja vietā ir nevis valsts, kā tas bijis ierasts tradicionālajā diplomātijā, bet gan nevalstiskā sektorā esoša institūcija, organizācija, biedrība, kuras bieži pārstāv sabiedrības intereses veicinot globāli nozīmīgu procesu attīstību, piemēram, demokrātiju, cilvēktiesības, dabas aizstāvību u.tml. Kā trešo pētnieks min vietējo sabiedrisko attiecību variantu, kas saistīts ar publiskās diplomātijas īstenošanu savā valstī, izmantojot dažādus vietējos medijus, turklāt šī prakse bieži tiek īstenota, iesaistot sabiedrisko attiecību speciālistus un lobistus un izmantota, lai kardināli mainītu valsts tēlu vai uzlabotu to.¹⁰⁴

Ļoti būtiski mediju attīstībā, līdz ar ko arī publiskās un kultūras diplomātijas lomu maiņā, izcelt faktu, ka kādreiz sabiedrība pamatā koncentrējās uz savā valstī izdoto mediju patēriņu, kas nozīmēja arī ziņu specifiku un informācijas koncentrāciju atbilstoši patērētājam, turpretī mūsdienās šī situācija, īpaši interneta sniegto iespēju dēļ, ir mainījusies. Arvien biežāk ziņu patērētājs izvēlas viņa gaumei, interesēm atbilstošāko mediju, kas ne vienmēr ir saistīts ar viņa nacionālo identitāti, līdz ar ko paver plašāku, citādu viedokļu un skatpunktu saplūšanu.¹⁰⁵

Mediju un diplomātijas mijiedarbes kontekstā bieži lietots jēdziens ir mediju diplomātija, kura definīcijas dažādu pētnieku izpratnē nav viennozīmīgas. Piemēram, amerikāņu pētnieks Ītans Gilboa, kurš jau iepriekš pieminēts mediju un diplomātijas

---

¹⁰³ Gilboa, Eytan. *Diplomacy In The Media Age: Three Models Of Uses And Effects*. London: Routledge, 2001. P. 5.

¹⁰⁴ Ibid.

¹⁰⁵ Veinberga, Sandra. *Mediju misija. Preses attīstības tendences Latvijā pēc valsts neatkarības atjaunošanas (1990-2010)*. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2010. 92. lpp.

sakarā, mediju diplomātiju krasi nošķir no publiskās diplomātijas, uzsverot, ka tām ir pilnīgi atšķirīgi mērķi – publiskā diplomātija izmanto medijus, lai nodotu informāciju par savu valsti, tās pozīciju un ietekmētu sabiedrību, turpretī mediju diplomātija ir saziņa starp valsts pārstāvjiem un otru valsti, sarunu orientējot uz kāda kopsaucēja, atrisinājuma meklējumiem un lai „vairotu uzticību un sarunas un piesaistītu sabiedrības atbalstu”.¹⁰⁶ Mediju diplomātijas realizācijas procesā bieži notiek dažādi oficiāli pasākumi - preses konferences, intervijas, ārvalstu vizītes ar mediju iesaisti u.tml.¹⁰⁷ Ī. Giloba mediju diplomātijas un publiskās diplomātijas nošķirumu atkārtoti pamato ar to, ka publiskā diplomātija savus mērķus pilda, pamatā pielietojot vienvirziena propagandas mehānismus, turklāt to īsteno iesaistot dažādus informācijas nodošanas kanālus, kas mediju diplomātijā ir citādi, jo kā kanālu tiek izmantoti masu mediji, veidojot ne vienvirziena komunikāciju, bet gan dialogu, kas vērsts uz konflikta situācijas risinājumu.¹⁰⁸ Arī diplomātijas un mediju pētnieks Joels Koēns distancē jēdzienus publiskā diplomātija un mediju diplomātija, jo publiskā diplomātija veic ne tikai informatīvu un ar kultūras notikumiem saistītu darbu, kurā visbiežāk tiek iesaistīti arī mediji, bet arī nodarbojas ar citiem ārpolitiskajiem uzdevumiem. Mediju diplomātija cieši saistīta ar publisko diplomātiju situācijās, kad, lai īstenotu publisko diplomātiju, risinātu kādas starpvalstu komunikatīvas situācijas, kā mediators tiek izmantoti mediji.¹⁰⁹

Mediju pastiprināto ietekmi un iesaisti dažādos valstiski svarīgos procesos, tostarp publiskās un kultūras diplomātijas realizācijas procesos pamato arī politikas pētnieks Brians Hokings (Brian Hocking) izceļot jau iepriekš minēto saistību ar komunikāciju un informācijas tehnoloģiju attīstību. Autors elektronisko mediju iesaisti publiskās diplomātijas veidošanā vairs nenosauc kā paņēmienu kā valdības ārpolitisko mērķu īstenošanā, bet gan par interneta medijiem runā kā par patstāvīgu vienību, kas pati ir spējīga noteikt valsts ārpolitiku, īpaši izceļot nestandarta situācijas, krīzes. Mūsdienu interneta mediji darbojas ne tikai kā informācijas un aktuālo notikumu pārraidītājs starptautiskajā politiskajā arēnā, bet arī kā šīs informācijas plūsmas, vienlīdz arī satura, kontrolētājs, tādējādi nosakot un regulējot mūsdienu, jauno publisko diplomātiju, kuras

---

¹⁰⁶ Gilboa, Eytan. *Diplomacy in the media age: Three models of uses and effects*. London: Routledge, 2001. P. 10.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Ibid. Pp. 22. - 23.

¹⁰⁹ Cohen, Yoel. *Media Diplomacy: The Foreign Office in the Mass Communications Age*. Oxon, New York: Frank Cass and Company, 1986. P. 7.

skaidrojums veikts darba pirmajā nodaļā, kā arī pildot diplomātiskos mērķus un uzdevumus vispārīgi.¹¹⁰

Lai iekļūtu mediju uzmanībā un realizētu valsts ārpolitiskos mērķus ar mediju palīdzību, visbiežāk valstij ir jāiegulda lielas pūles, plānojumi, stratēģiju īstenojumi, kas neapšaubāmi robežojas arī ar finansiālu ieguldījumu. Uzmanības piesaistīšanas sakarā ir noderīgi rosināt mārketinga kampaņas, reklāmas, īpaši kāda pasākuma popularizēšanai, ja šis pasākums var dot kādu labumu valsts tēla izveidei un valsts vārda plašākai izskanēšanai, kā tas bijis, piemēram, „Rīga 2014” programmas sakarā. Atskatoties uz Latvijas situāciju, saistībā ar konkursu par nenotikušo ārvalstu reklāmas kampaņu „Rīga 2014” popularizēšanai ārvalstu medijos. Kā vēsta ziņu portāls www.lsm.lv, „Eiropas Kultūras galvaspilsēta Rīga šogad saņēma daudz starptautiskās uzmanības, taču ārvalstu mediju epicentrā būtu varējusi atrasties krietni biežāk, ja vien būtu īstenota jau pērn plānotā ārvalstu reklāmas kampaņa.”¹¹¹ Publiskās un kultūras diplomātijas kontekstā jāsecina, ka šādas kampaņas īstenošana būtu sekmējusi vēl spēcīgāku ārvalstu mediju, tostarp arī ārvalstu publikas iesaisti un interesi par Rīgu kā Eiropas kultūras galvaspilsētu. Tostarp pozitīvi ietekmējusi arī publiskās un diplomātijas jomu, jo, kā jau nodaļas sākumā izcelti Džozefa Naija vārdi – „Informācija ir vara”, papildus informācijas plūsma, kuras saturā Rīga parādās pozitīvā tematikā, valsts atpazīstamības, popularitātes veicināšanā būtu vērtējama ļoti pozitīvi, ņemot vērā mūsdienu informācijas kvantitāti un plašo pieejamību, kas saistīta ar informācijas un mediju laikmeta uzplaukumu.

---

¹¹⁰ Hocking, Brian. Rethinking the „New” Public Diplomacy. In: : *The New Public Diplomacy. Soft Power in international relations*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire, New York: Palgrave Macmillan, 2005. Pp. 30.-31.

¹¹¹ Rudzīte, Madara. «Rīgas 2014» ārzemju reklāmas kampaņa nav īstenota. www.lsm.lv. 2014. gada 23. oktobris. Pieejams: <http://www.lsm.lv/lv/raksts/kulturpolitika/kultura/riiga-2014-arzemju-reklamas-kampanja-nav-sakusies.a103610/> [skatīts 2015, 15. martā]

2.2. Diplomātija informācijas un mediju laikmetā

Divdesmit pirmais gadsimts un informācijas un komunikāciju tehnoloģiju attīstība ir kļuvoši par vienu no svarīgākajiem ietekmes avotiem valsts komunikācijas veidošanā un tās ārpolitisko mērķu realizācijā, tādēļ maģistra darba apakšnodaļa veltīta arī jautājumam par diplomātijas attīstību un situāciju mediju un informācijas laikmetā.

Līdzīgi kā tas bijis ar drukāto mediju uzplaukumu, arī interneta publikācijas rosina ne tikai sabiedrības viedokļa ietekmēšanu un zināšanu paplašināšanu, tās veicina arī diskusiju un savstarpēju viedokļu apmaiņas rašanos, kas mūsdienās visbiežāk notiek virtuālā vidē, ne uz ielas vai kafejnīcās, kā tas bija laikā, kad galvenais informācijas medijs bija drukātā prese. Tomēr tas nenozīmē, ka tradicionālie mediji vairs netiek ievēroti un to nozīme sabiedrības ietekmēšanā nav aktuāla.¹¹²

Pateicoties globālo mediju ietekmes attīstībai informācijas apritē un diplomātijas sakaros, radušies dažādi jauni termini, kas tiek izmantoti diplomātiskajā pētniecībā un vidē, piemēram, mediju diplomātija (*media diplomacy*), telediplomātija (*teleplomacy*), fotodiplomātija (*photplomacy*), tūlītējā diplomātija (*instant diplomacy*), reālā laika diplomātija (*real-time diplomacy*) un citi jēdzieni, kas apzīmē diplomātijas izplešanos laikā, telpā un robežu šķiršanu.¹¹³ Tāpat, saistot ar informācijas un tehnoloģiju attīstību, bieži lietots termins ir *digitālā diplomātija*, kas saistīta ar sociālajiem medijiem, piemēram, *Twitter*, *Facebook*, *YouTube* u.tml., un to iesaisti diplomātijas realizācijā un valsts komunikācijā ar auditoriju, turklāt digitālā diplomātija tiek saukta par vienu no publiskās diplomātijas stratēģijām, kas attīstījusies uz publiskās diplomātijas pamatuzdevumiem un realizācijas prakses.¹¹⁴

Attīstoties tehnoloģijām, sabiedrībai, videi, kurā dzīvojam, ir mainījušies arī informācijas saņemšanas, nodošanas, komunikācijas un informācijas ieguves veidi, dodot iespēju jebkuram, kuram pieejams internets, piekļūt milzīgi lielam informācijas daudzumam, tostarp tādiem avotiem, kas kādreiz nebija tik viegli iegūstami, vieglai saziņai ar citu valstu pārstāvjiem, izmantojot dažādus portālus, ko kādreiz bija iespējams īstenot tikai ceļojot vai sazinoties ar, piemēram, vēstuļu starpniecību – tehnoloģijas nenoliedzami ir atvieglojušas informācijas iegūvi, saziņu, tomēr, tajā pašā laikā, informācijas pārpilnība

---

¹¹² Copeland, David A. *The Media's Role in Defining the Nation. The Active Voice*. New York: Peter Lang Publishing, 2010. Pp. 277. – 278.

¹¹³ Gilboa, Eytan. *Diplomacy In The Media Age: Three Models Of Uses And Effects*. London: Routledge, 2001. P. 3.

¹¹⁴ Homes Marcus. Digital Diplomacy and international change management. In: *Digital Diplomacy: Theory and Practice*. Oxon, New York: Routledge, 2015. Pp. 19., 33.

sarežģī „pareizās” informācijas ieguvi un izvairīšanos no ietekmēšanas, ko mēdz dēvēt arī par informatīvo karu. Tāpat tehnoloģiju attīstība ir mainījusi diplomātijas praksi kopumā, dodot iespēju diplomātiskajiem pārstāvjiem sazināties, ne tikai satiekoties klātienē, kas, protams, aizņem vairāk laika un resursu, bet ļauj veikt komunikāciju arī neklātienē, nodrošinot ātru reakciju, atbildes sniegšanu un steidzamu situāciju risinājumu.¹¹⁵ Tomēr, mainoties videi, kurā diplomātija tiek īstenota, mainīties arī tās izpildījums un divi īpašības, kas raksturo diplomātiju informācijas un tehnoloģiju laikmetā, ir caurskatāmība un nepastāvība. Turklāt šīs īpašības visbiežāk piedēvējamas tieši sociālajiem medijiem. Caurskatāmība visvairāk var tikt attiecināma uz neatkarīgo diplomātu darbību, kas arvien paplašinās un tiek papildināta, un savā būtībā un izpausmēs nav vienādojama ar to, kādu to gadiem praktizē oficiālie diplomāti – tradicionāla, noteikta. Savukārt nepastāvība tiek skaidrota kā stāvoklis internacionālajā politikā, kad valstu starpā, kur agrāk attiecības bijušas stabilas un paredzamas, parādās nestabilitāte un jauni apstākļi, kas skaidrojami ar informācijas un tehnoloģiju ietekmi un rezultātu, kādu rada starpvalstu attiecību uzturēšana ar mūsdienu komunikāciju iespējām, spēju pieņemt lēmumus un reaģēt uz situācijām nekavējoties.¹¹⁶

Kā par svarīgāko aspektu tehnoloģijas laika diplomātijā starptautisko attiecību, politikas pētnieks Markuss Holms (*Marcus Holmes*) runā par zināšanu un kompetences menedžmentu – spēju diplomātisko praksi īstenot mūsdienu daudzpusīgajā un informācijas piesātinātajā vidē, apkopojot dažādas disciplīnas un realizējot jaunas prakses un stratēģijas.¹¹⁷ Tieši šīs jaunās prakses un stratēģijas ir tas, kas vistiešāk raksturo mūsdienu diplomātiju, kas iekļāvusies informācijas laikmeta dinamiskajā vidē. Vides un apstākļu maiņa arī diplomātijas raksturu padarījusi citādu, diplomātijai, no stabilas, konstruētas un visai paredzamas, kļūstot nenoteiktākai, kompleksai, daudzu nozaru vienojošai.

Ī. Gilboa uzsver informācijas plūsmas un pieejamības attīstību globālā vidē, kā veidu intensīvāk un vieglāk īstenot publisko un mediju diplomātiju, lai sasniegtu valsts ārpolitiskos un diplomātiskos mērķus gan ārvalstīs, gan arī valsts iekšējā darbībā, ņemot

---

¹¹⁵ Kurbalija, Jovan. The Impact of the Internet and ICT on Contemporary Diplomacy. In: *Diplomacy in a Globalizing World. Theories and Practices*. Oxford; New York: Oxford University Press, 2013. Pp. 142. - 144.

¹¹⁶ Hayden, Craig. Social Diplomacy, Public Diplomacy, and Network Power. In: *Diplomacy, Development and Security in the Information Age*. Pp. 17. - 18. Piejams: http://isd.georgetown.edu/sites/isd/files/Diplomacy_Development_Security_in_the_Information_Age.pdf [skatīts 2015. 10. maijā]

¹¹⁷ Homes Marcus. Digital Diplomacy and international change management. In: *Digital Diplomacy: Theory and Practice*. Oxon, New York: Routledge, 2015. P. 18.

vērā, ka bieži publikāciju un ziņu satura veidošanā lielāka ietekme un noteikšana ir valstij, tās pārstāvjiem, valdībai, nekā žurnālistiem pašiem.¹¹⁸

Tehnoloģiju ietekmē mainījies arī tas, kā mēs informāciju uztveram, izplatām un pārstrādājam. Ilggadēja Latvijas Universitātes sociālo zinātņu profesore un dekāne Inta Brikše, runājot par informācijas vietu, laiku un telpu, uzsver, ka mūsdienu cilvēks, dzīvojot bez laika un telpas barjeras laikmetā, pavisam citādi ir iemācījies vai, pretēji – spiests uztvert informāciju citādi, nekā tā tika uztverta kaut piecdesmit gadu senā pagātnē. Cilvēkam vairs nav tik būtiski meklēt informāciju vai censties to pastāvīgi sasniegt, jo „informācijas vākšanas, sagatavošanas un pārraidīšanas profesionalizācija ir atbrīvojusi indivīdu no līdzdalības vai patstāvīgas avotu sasniegšanas nepieciešamības – mediji piegādā informāciju dažādā saturā un sakārtojumā, viegli pārvarot distances”.¹¹⁹

Informācijas laikmets, kā jau tas parādās apzīmējumā, ir zīmīgs arī ar informācijas pārbagātību un nepārtrauktu dinamiku un izmaiņām, jo tā visu laiku plūst, mainās un tiek papildināta, īpaši interneta vidē – šo informācijas plūsmu ir ļoti grūti kontrolēt, kas, Džozefa Naija vārdiem sakot, radījis informācijas „pārpilnības paradoksu”.¹²⁰ Dž. Naijs skaidro, ka šī informācijas pārbagātība tās uztvērēju ir novedusi pie uzmanības trūkuma, līdz ar ko mūsdienu informācijas izplatītāju lielākais izaicinājums ir uzmanības piesaistīšana. Tādējādi šī uzmanības un ticamības veicināšana tiek īstenota, panākot sadarbību un kontaktu ne tikai ar otras valsts valdību, bet ļoti būtiski šajā procesā iesaistīt arī sabiedrības pārstāvjus, dažādas valstiskas un nevalstiskas organizācijas, institūcijas, sabiedrības kopienas. Turklāt Dž. Naijs izceļ arī to, ka mūsdienu informācijas laikmetā sabiedrības ietekmēšana, izmantojot cieto varu, ir ļoti nevēlama, tādēļ „publiskās diplomātijas efektivitāte ir mērāma nevis iztērētajās finansēs, bet gan izmainītajos prātos”.

121

Informācijas un mediju laikmeta diplomātija ir atšķirama un specifiska, ne tikai bagātīgi pieejamā informācijas klāsta dēļ, bet arī tādēļ, ka tieši valsts, valdības oficiāli raidītā informācija visā informācijas plūsmā bieži sastāda ļoti mazu daļu, kas nozīmē, ka publiskā un kultūras diplomātija vairumā gadījumu tiek īstenota bez valsts iesaistes,

---

¹¹⁸ Gilboa, Eytan. *Diplomacy In The Media Age: Three Models Of Uses And Effects*. London: Routledge, 2001. P. 24.

¹¹⁹ Brikše, Inta. Informācijas vide: teorētiskās pieejas un skaidrojumi. No: *Informācijas vide Latvijā: 21. gadsimta sākums*. Rīga: Zinātne, 2006. 17. lpp.

¹²⁰ Nye Joseph S. Soft Power and Cultural Diplomacy In: *Cultural Diplomacy*. 2010. P. 121. Pieejams: http://publicdiplomacymagazine.com/wp-content/uploads/2010/01/All_Pages.pdf [skatīts 2015, 15. maijā]

¹²¹ Ibid.

informācijas pārraides funkciju nodrošinot gan nevalstiskām organizācijām, biedrībām, medijiem, gan arī indivīdiem, sabiedrības pārstāvjiem.¹²²

Kā mediju patēriņa kontekstā iepriekš darbā minēts par kultūras atšķirībām, kas noved pie dažādas informācijas uztveres, būtībā līdzīga situācija ir arī ar masu informācijas patēriņu, jo arī informācijas daudzums paredz specifisku tās pārstrādi un uztveri, kas izmainījusi sabiedrības informācijas patēriņu. Turklāt informācijas laikmetā tehnoloģijas ir ne tikai instruments informācijas virzīšanai, bet tās paredz arī dažādu attīstības procesā izveidojušos vērtību, procedūru un priekšnoteikumu klātesamību, kas attiecināmas uz šīs informācijas, interneta vides, pasaules patērēšanu un iesaisti tās tapšanā un veidošanā.¹²³

Būtībā mūsdienu publiskās un kultūras diplomātija informāciju un tehnoloģiju laikmetā pilda tradicionāli pieņemtās publiskās un kultūras diplomātijas mērķus un uzdevumus, tomēr to izpilde un veicināšana notiek citādā formā, iesaistoties citiem paņēmieniem un izpildītājiem, pateicoties tādām komunikāciju nodrošinošām vienībām kā internets, sociālie tīkli un interneta mediji.

---

¹²² Nye Joseph S. Soft Power and Cultural Diplomacy In: *Cultural Diplomacy*. 2010. P. 122. Pieejams: http://publicdiplomacymagazine.com/wp-content/uploads/2010/01/All_Pages.pdf [skatīts 2015, 15. maijā]

¹²³ Hayden, Craig. Social Diplomacy, Public Diplomacy, and Network Power. In: *Diplomacy, Development and Security in the Information Age*. P. 17. Pieejams: http://isd.georgetown.edu/sites/isd/files/Diplomacy_Development_Security_in_the_Information_Age.pdf [skatīts 2015, 10. maijā]

3. EIROPAS PUBLISKĀ UN KULTŪRAS DIPLOMĀTIJA. EIROPAS KULTŪRAS GALVASPILSĒTAS INICIATĪVA

Maģistra darba tēmu loka kontekstā, svarīgi nodaļu veltīt arī Eiropas Savienības un tieši Eiropas kultūras galvaspilsētas iniciatīvas procesiem, lai iezīmētu kultūras nozīmību Eiropas Savienībā un tās starpvalstu attiecību uzturēšanā, kā arī akcentētu EKG iniciatīvas vajadzību, mērķus un iezīmētu tās vēsturisko attīstību. Tāpat nodaļā veikta arī „Rīga 2014” programmā izvirzīto mērķu analīze, salīdzinot tos gan ar publiskās, gan kultūras diplomātijas mērķiem, kas attiecīgi veicinātu autori izdarīt secinājumus par to, kā šie mērķi izpildījušies ar ārvalstu mediju palīdzību, nākamās nodaļas publikāciju analīzē.

Eiropas Savienība, kas vēsturiski veidojusies ekonomisku un ar tirdzniecību saistītu saikņu un sadarbības, kā arī miera uzturēšanas vārdā (izveidojoties Eiropas ogļu un tērauda kopienai, vēlāk, 1958. gadā – Eiropas ekonomiskajai kopienai un Eiropas atomenerģijas kopienai ¹²⁴), šodien pilda daudz plašākas funkcijas, ievērojot dalībvalstu solidaritāti un sabiedrības integrāciju Eiropas kopienā, gan ar dažādu plašu kultūras pasākumu organizēšanu, kā tas ir Eiropas Kultūras galvaspilsētas gadījumā, gan arī dažādu apmaiņas programmu atbalstīšanā un uzturēšanā, Erasmus, Leonardo Da Vinci, Comenius, Grundtvig apmaiņas programmas gan studentiem, gan absolventiem, gan arī dažādu jomu profesionāļiem, kas rada ciešu dažādu kultūras pārstāvju mijiedarbi un pieredzes apmaiņu. Kā uzsver Eiropas jautājumu eksperts Eduards Bruno Deksnis, „Eiropas ideja nav balstīta uz Eiropas Savienības, kā spēcīgas un neietekmējamās centralizētās varas izplešanos, arvien savienībai pievienojot jaunas teritorijas, ne arī šī ideja balstīta uz dalībvalstu identitāšu saplūšanu un vienādošanos.” ¹²⁵ Pamatā akcentējot šādu domu, sevi pozicionē arī Eiropas kultūras galvaspilsētas programma, kas katru gadu izceļ vairākas no Eiropas pilsētām, ļaujot tām kļūt par Eiropas kultūras notikumu centru, tādējādi arī starptautiski ļaujot pierādīt savu piederību Eiropas valstu kopienai, kā arī uzsverot savas identitātes ievērojamākās īpašības un priekšrocības. ¹²⁶

Eiropas Savienība, tās mērķi un darbakārtība nosaka, ka Eiropas Savienība nav tikai ekonomisko procesu rosinātājs un tirdzniecības sakaru uzturētājs, jau gadu desmitiem ilgi, tā ir kļuvusi par veicinātāju dažādu sociālu un ar kultūru saistītu procesu realizācijā. „ES ir un tai jācenšas arvien vairāk kļūt par „maigās varas” piemēru, kas balstīts uz

¹²⁴ Deksnis, Eduards Bruno. *Eiropas apvienošanās... Integrācija un suverenitāte*. Rīga: Junda, 1998. 3. lpp.

¹²⁵ Turpat, 13. lpp.

¹²⁶ Isar, Yudhishtir Raj. Cultural Diplomacy: An Overplayed Hand? In: *Cultural Diplomacy*. 2010. P. 35. Pieejams: http://publicdiplomacymagazine.com/wp-content/uploads/2010/01/All_Pages.pdf [skatīts 2015, 15. maijā]

normām un vērtībām, kuras, atbalstītas un veicinātas var kļūt par iedvesmu rītdienas pasaulē.”¹²⁷

Eiropas kultūras diplomātija ir bagātīgs un spēcīgs internacionālo procesu virzītājs, kas ir izstrādāts un tiek īstenots ar mērķi pasaules kontekstā padarīt Eiropas, tās kultūras tēlu pievilcīgu un bagātu ar dažādām vērtībām, kas raksturīgas tikai Eiropai. Kultūra Eiropas Savienībā ir ļoti būtisks instruments, kas nodrošina sadarbību un starpvalstu attiecības gan starp Eiropas valstīm, gan arī ar ārpus Eiropas zonas valstīm.¹²⁸ Šādu lomu internacionālo attiecību arēnā spēlē arī Eiropas kultūras galvaspilsētas iniciatīva, kuras viens no būtiskākajiem uzdevumiem ir tieši Eiropas kultūras identitātes meklēšana un izcelšana, atklājot tās daudzveidību un unikalitāti pasaulei, kā arī veidojot dialogu un komunikāciju starp dalībvalstīm.

Vēsturiski EGK attīstījusies no 1985. gadā uzsāktās kultūras interešu un attīstības iniciatīvas „Eiropas kultūras pilsēta” (European City of Culture), kad par pirmo Eiropas kultūras pilsētu tika izvēlētas Atēnas. Vēlāk, ar 1999. gada Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumu Eiropas kultūras pilsēta tika pārdēvēta par Eiropas kultūras galvaspilsētu.¹²⁹ Par oriģinālo programmas ierosinājumu tika noteikts Eiropas kultūru tuvināšanas mērķis, lai Eiropas valstu iedzīvotāji spētu vairāk iepazīt viens otra kultūru, tādējādi arī kļūstot par saliedētāku un tuvāku sabiedrības kopumu. Pilsētas, kas sākotnēji tika izvēlētas kā kultūras galvaspilsētas, bija ievērojamas, ar bagātu tradīciju un kultūras mantojumu, kas kopumā neprasīja no pilsētas papildus lielu sagatavošanos un resursus, tomēr šī situācija mainījās 1990. gadā, kad Glasgova, kļūstot par Eiropas kultūras galvaspilsētu, veica dažādus uzlabojumus, attīstīja pilsētu, un šo iniciatīvu izmantoja kā veidu, lai uzlabotu un mainītu pilsētas tēlu, kā arī iegūtu ievērību un izmantotu pilsētas vārda izskanēšanu plašā sabiedrībā. Rezultātā ar katru nākamo kultūras galvaspilsētu šī prakse un paraugs tika īstenoti citviet. Kā minēts, sākotnēji kultūras galvaspilsētas titulu gada periodā nesa vien viena pilsēta, tomēr, sākot ar 2000. gadu, kultūras galvaspilsētas tituls tiek piedēvēts, visbiežāk, divām Eiropas pilsētām.¹³⁰

---

¹²⁷ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on a European agenda for culture in a globalizing world. Commission of the European Communities, 2007. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0242:FIN:EN:PDF> [skatīts 2015, 15. maijā]

¹²⁸ Ibid.

¹²⁹ *Ex-post Evaluation of the 2013 European Capitals of Culture. Final Report for the European Commission DG Education and Culture October 2014.* Pieejams: <http://www.mp2013.fr/wp-content/uploads/2014/12/ECOC-2013-final-evaluation-report.pdf> [skatīts 2015, 24. apr.]

¹³⁰ Van Vrijaldenhoven, Tim. *Reaching Beyond the Gold. The impact of global events on urban development.* Rotterdam: 010 Publishers, 2007. P. 31.

Kultūrai kā gan iekšējo, gan arī ārējo attiecību veidotājam Eiropas Savienībā ir bieži izcelta nozīme. Par kultūru, tās jautājumiem un aktualizēšanu Eiropas mērogā var runāt jau sākot ar 1949. gadu, kad tika dibināta pirmā lielākā Eiropas institūcija, kuras pamatuzdevumos ietilpa ar kultūru saistītie jautājumi – Eiropas Padome. Savukārt jau 1954. gadā Eiropas Padome pieņēma Eiropas Kultūras konvenciju, kas veicināja sabiedrības iesaisti un interesi kultūras jautājumos un uzturēja dažādas kultūras apmaiņas programmas un pasākumus starp Eiropas valstīm. Vēlāk, 1962. gadā, lai aktualizētu valdības iniciatīvu kultūras jomā, tika izveidota arī Kultūras sadarbības padome, kas vēl mūsdienās rīko dažādas Eiropas kultūras ministru sanāksmes, kā arī veicina kultūras iniciatīvu rašanos un attīstību.¹³¹

Pēc Eiropas Kopienas pārdēvēšanas par Eiropas Savienību 1993. gadā, nedaudz mainījās arī tās darbības principi, īpaši kultūras jomā, jo, pamatojoties uz Māstrihas līgumu, kultūras joma nonāca dalībvalstu rīcībā, respektīvi, tas nozīmēja to, ka dažādu kultūras pasākumu iniciatīvas ir rīkojamas valsts interesēs un Eiropas mēroga pasākumi – kā papildinājums valstī esošajiem, tāpat arī ES nevar tieši ierosināt un iniciēt projektus, turpretī ir iespējams tos atbalstīt, piemērojot līdzfinansējumu (ne kā vienīgo finansējumu), ja iniciatīva nākusi no valsts puses, un to nozīmē parādās ar Eiropu saistīti jautājumi, „Eiropas dimensijas”.¹³²

Eiropas kultūras galvaspilsētas iniciatīva nav vienīgais kultūras aktualizēšanai un attīstībai veltītais pasākums Eiropas Savienībā. To skaitā var minēt arī tādas iniciatīvas, kuras Eiropas Komisijas kultūras programmā izceļ kā dalībvalstu kultūras sadarbību veicinošas un dažādas jomas pārklājošas – Eiropas kultūras telpas radīšana; Atbalsts audiovizuālajai industrijai; Pieeja kultūras resursiem; Kultūras izglītība un tālākizglītība; Kultūras dialogs ar pārējo pasauli.¹³³

Eiropas Komisija visai lielu nozīmi piešķir kultūras jautājumu aktualizēšanai, vēršot dalībvalstis uz jautājumiem un izaicinājumiem, kas saistāmi ne tikai kādai no Eiropas dalībvalstīm, bet izvirzīti visām ES dalībvalstīm kopumā un pamatā aptver prioritātes, kas saistītas ar kultūras pieejamību un visaptveramību, kultūras mantojumu, kultūras radošajām izpausmēm, kreatīvo ekonomiku un inovācijām, kā arī kultūras daudzveidīguma izcelšanu, kultūru ES ārpolitikā un sadarbībā ar citām valstīm, nozīmi

---

¹³¹ Šreters, Hanss Jergs. *Eiropas Savienības leksikons. Politika. Ekonomika. Vēsture. Kultūra*. Rīga: Jumava, 2004. 163. lpp.

¹³² Turpat, 164. lpp.

¹³³ Turpat, 164. - 165. lpp.

pievēršot arī apmaiņas un mobilitātes aspektam, kas izcelts arī EKG iniciatīvas idejiskajā būtībā un mērķos, uz kuriem ir balstīta šīs iniciatīvas izveide.¹³⁴

3.1. Eiropas kultūras galvaspilsētas koncentrēts funkciju un mērķu apraksts

Apakšnodaļa veltīta EKG iniciatīvas idejiskās bāzes izcelšanai, kā arī tās funkciju un mērķu apskatei, lai radītu konkrētu izpratni par to, kas ir kultūras galvaspilsētas iniciatīva un kādi ir tās galvenie mērķi, īstenošanas virzieni un vēsturiskie attīstības procesi.

EKG notikums pamatā tiek akcentēts kā iespēja izcelt valsts kultūras bagātības, kā arī sniegt iespēju izprast un sajūst Eiropas valstu dažādību. Būtībā EKG iniciatīva ir publiskās un kultūras diplomātijas īstenošais ne tikai katras atsevišķas, tā gada pārstāvošās, valsts kontekstā, bet arī visas Eiropas diplomātijas kopumā.

EKG, kā secināms pēc pieejamās informācijas Eiropas Savienības oficiālajā mājaslapā, ir iniciatīva, kas radīta, lai izceltu Eiropas kultūru bagātības un atšķirības, tostarp apzinātu un godinātu tās vērtības un īpašības, kas Eiropas kultūrām ir kopīgas un bagātina to kopējo tēlu un pozīciju pasaules valstu kontekstā. Tiek minēta arī Eiropas iedzīvotāju kopības sajūtas, vienotības stiprināšana, uzsverot piederību kopējai kultūras zonai – Eiropas Savienībai. Kultūra, EKG iniciatīvas ietvaros, tiek izcelta kā izaugsmes un potenciāla vairošanas veids. Katrai valstij, kuras pilsēta kļūst par pārstāvošo kultūras galvaspilsētu gūst dažādus ieguvumus gan parādot savas kultūras diversitāti, gan arī veicina kreativitāti, sadarbību un attīstību valsts sabiedrībā kopumā.¹³⁵ EKG vispārīga pieredze vēsta, ka programma ir ierosinātājs ne tikai pārstāvošās pilsētas vispārīgai attīstībai, bet arī esošo, iespējams, piemirsto, vērtību restaurēšanai un atjaunošanai, tāpat arī iniciatīva veicina pilsētas internacionālā tēla veidošanos un popularizēšanu, kā tas uzsvērts jau iepriekš, minot Georgija Zsondi secinājumus mazu valstu publiskās un kultūras diplomātijas attīstības iespēju kontekstā. Papildus uz ārēju objektīvu vēršiem mērķiem, kultūras galvaspilsētas iniciatīva vērš uzmanību arī iekšējiem mērķiem, attīstot un uzlabojot pašu iedzīvotāju domas par pilsētu, kā arī atdzīvinot un ieviešot jaunas vēsmas pilsētas kultūras dzīvē. Rezumējot šos mērķus, tiek minēta arī tūrisma nozares

---

¹³⁴ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on a European agenda for culture in a globalizing world. Commission of the European Communities, 2007. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0242:FIN:EN:PDF> [skatīts 2015, 15. maijā]

¹³⁵ *European Capitals of Culture*. Pieejams: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en.htm [skatīts 2015, 23. feb.]

attīstība, vien neminot, vai tās vēlamā izaugsme vērojama pirms vai pēc kultūras galvaspilsētas gada.¹³⁶

EKG darba process sākas jau sešus gadus pirms kultūras galvaspilsētas gada, kas nozīmē pilsētas pieteikuma izskatīšanu, tās atbilstības novērtējumu, ko veic dažādi kultūras jomu profesionāļi, lai tālākam konkursa procesam izvirzītu pilsētas atkārtotai pieteikuma iesniegšanai, kas paredz plašāku programmas sagatavi, lai objektīvi izvērtētu pilsētas kandidatūru EKG statusam¹³⁷, kas nozīmē nopietnu, pārdomātu gatavošanos un mērķu uzstādīšanu.

Eiropas kultūras galvaspilsēta ir viens no ilglaicīgākajiem un atpazīstamākajiem notikumiem Eiropas valstīs, kas dod iespēju gan aktivizēt iedzīvotāju iesaisti kultūras procesos, uzņemties iniciatīvu dalībai pasākumos, gan arī tas ir veids kā īstenot Eiropas Savienības, nacionālos un lokālās politikas mērķus valstī, kas kļūst par Eiropas kultūras galvaspilsētu.¹³⁸ Turklāt šis notikums katrā no pilsētām rosina sabiedrības iesaisti un pārliecības, eiropeiskās identitātes apzināšanos, kas ir ļoti svarīgs aspekts vienotas sabiedrības konstruēšanai un savstarpējas sapratnes un sadarbības uzturēšanai.

Eiropas bijusī izglītības, kultūras daudzvalodību un jaunatnes lietu komisāre Andrula Vasiliu izceļ kultūras galvaspilsētas spēju pozitīvi ilgtermiņā ietekmēt gan valsts, gan arī pilsētas attīstību, uzsverot arī uz ārlietām vērstu pozitīvu vērtējumu, runājot par Rīgu un Umeå kā EKG – „Šis mirklis, kam Rīga un Umeå ir gatavojušās un to gaidījušās kopš to izraudzīšanas par EKG. Atklāšanas pasākumi iezīmēs ievērojamu kultūras aktivitāšu gadu, kura mērķis ir ne tikai cilvēki no šīm pilsētām un apkārtnes reģioniem, bet arī tie, kuri nāk no daudz tālākām vietām. EKG lielisks veiksmes stāsts ir bijusi jau gandrīz trīsdesmit gadus - šis tituls ir vienreizēja iespēja iegūt maksimālo no pilsētas kultūras iespējām un atbalstīt tās ilglaicīgu attīstību. Tituls ir ārkārtīgi svarīgs tūrisma jomā, darba vietu radīšanā un atjaunošanas procesiem.”¹³⁹

Arī publiskās diplomātijas pētnieks Georgijs Szondi uzsver EKG programmas spēju ietekmēt valsts publiskās un kultūras diplomātijas jomu, dodot valstij un to pārstāvošajai pilsētai iespēju parādīt un popularizēt savu kultūru, tās vērtības un

---

¹³⁶ *European Capitals of Culture*. Pieejams: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en.htm [skatīts 2015, 23. feb.]

¹³⁷ Ibid.

¹³⁸ *Ex-post Evaluation of the 2013 European Capitals of Culture. Final Report for the European Commission DG Education and Culture October 2014*. Pieejams: <http://www.mp2013.fr/wp-content/uploads/2014/12/ECOC-2013-final-evaluation-report.pdf> [skatīts 2015, 24. apr.]

¹³⁹ Rīga and Umeå: European Capitals of Culture in 2014. *The Baltic Course. International Magazine for Decision Makers*. 2014. gada 2. janvārī. Pieejams: http://www.baltic-course.com/eng/editors_note/?doc=12379 [skatīts 2015, 7. maijā]

sasniegumus.¹⁴⁰ Tomēr dažādu pasākumu rīkošanas nozīmības kontekstā parādās arī citi viedokļi. Piemēram, pētījuma „Kultūrpolitika” autors Armīns Kleins tomēr kultūras pasākumu rīkošanai nepiedēvē tik lielu nozīmi, uzsverot, ka lielāku ietekmi, kas turklāt ir ilglaicīga, nodrošina dažādas pastāvošas kultūras institūcijas, pamatojot, ka kultūras pasākumi ir vienreizēji, turpretī institūcijas pastāv ilgāku laiku, līdz ar ko spēj sekmēt ilglaicīgāku ietekmi. A. Kleins tomēr nenoliedz, ka dažādu kultūras pasākumu rīkošana dod iespēju sasniegt kultūrpolitiskos mērķus, neskatoties uz to, ka, viņaprāt, to lielākais mīnuss ir ierobežotība laikā, respektīvi – tie notiek kādā konkrētā laikā un tad beidzas – „tiem trūkst kontinuitātes”, kas neveido ilglaicīgas un tuvas attiecības starp pasākuma veidotājiem/dalībniekiem un apmeklētāju, īpaši, ja tās ir viesizrādes vai tamlīdzīgi pasākumi.¹⁴¹

Kā tas secināms pēc iniciatīvas nosaukuma, EKG nav tikai pārstāvošās valsts pasākums, bet gan visas Eiropas kultūras pasākums kopumā. Tas ir balstīts uz konceptu, ka šīs kultūras pilsētas nav tikai savai valstij piederošas un ar to saistītas, bet tās pieder arī Eiropas Savienības dimensijai. Tādējādi šajā gadā tiek parādītas ne tikai konkrētās valsts un pilsētas kultūras piederība, īpašības un bagātības, bet arī tās piederība Eiropas Savienībai, izceļot eiropisko identitāti un kultūru dažādību.¹⁴² Eiropiskās identitātes uzsvars likts arī rokasgrāmatā, kas izveidota potenciālajām EKG kandidātēm, lai atvieglotu to sagatavošanās procesu. Eiropas dimensijas izcēlums, kā tas noteikts rokasgrāmatā, ietver Eiropas kultūras daudzveidīguma izcelšanu, šī daudzveidīguma dialoga rosināšanu, kā arī izpratnes veidošanu. Tāpat iekļaujamas arī kvalitātes, kas izceļ kopīgo Eiropas kultūrās, mantojumā un vēsturē, veicinot integrācijas procesu, kā arī izcelta Eiropas mākslinieku, aktīvistu, kultūras pārstāvju sadarbība, vienojoties kopīgiem projektiem un pieredzes apmaiņai. Kā noslēdzošais parādās arī eiropiskās identitātes popularizēšanas un izcelšanas process ārpus Eiropas Savienības valstīm, tātad ES ārpolitisko mērķu realizācija. Likumsakarīgi, eiropiski mērķi, piederības un identitātes meklējumi un izcēlumi parādās arī katras kandidējošās valsts izvirzītajos kultūras galvaspilsētas programmas mērķos, arī Rīgas, tādēļ, lai konspektīvi veiktu šo divu dimensiju salīdzinājumu, nākamajā apakšnodaļā autore veic ieskatu „Rīga 2014” programmas izvirzītajos mērķos un

---

¹⁴⁰ Szondi, György. Central and Eastern European Public Diplomacy. A Transitional Perspective on National Reputation Management. In: *Routledge Handbook of Public Diplomacy*. New York, Oxon: Routledge, 2009. P. 303.

¹⁴¹ Kleins, Armīns. *Kultūrpolitika*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2008 / 2005. 177. lpp.

¹⁴² A European event. In: *European Capitals of Culture. 30 Years*. P. 15. Pieejams:

http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/documents/30-years-brochure_en.pdf [skatīts 2015, 22. maijā]

uzdevumos un izdara salīdzinājumus un secinājumus, ņemot vērā arī publiskās un kultūras diplomātijas mērķus un uzdevumus.

3.2. Rīgas – Eiropas kultūras galvaspilsētas mērķi un vīzijas

Iepriekš darbā, runājot par mūsdienu publiskās diplomātijas atšķirībām un īstenošanu, tika citēts Jans Melisens, izceļot dažādu starpvalstisku, sadarbības organizāciju un savienību lomu valsts publiskās diplomātijas ietekmēšanā, ņemot vērā pašu organizāciju vēlmi uzlabot un sekmēt savu situāciju internacionālā vidē. Arī Rīgas – Eiropas kultūras galvaspilsētas mērķi ir saistīti ar Eiropas Savienības mērķiem, kas aprakstīti iepriekšējā nodaļā, tādēļ šajā nodaļā tiks ne tikai apskatīti „Rīga 2014” pieteiktie mērķi un uzdevumi, bet ietverts arī neliels šo mērķu salīdzinājums un apzinātas kopējās iezīmes ar EKG vispārīgajiem mērķiem, turklāt arī veikts šo mērķu neliels salīdzinājums ar publiskās diplomātijas un kultūras diplomātijas mērķiem, lai tādējādi arī pierādītu to ciešo saistību un šo salīdzinājumu izmantotu arī darba empīriskajā daļā, nākamajā nodaļā.

Lai konspektīvi apkopotu programmas „Rīga 2014” mērķus, autore izmantojusi Rīgas Eiropas kultūras galvaspilsētas pieteikumā – pieteikuma grāmatā „Force Majeure” - izvirzītos mērķus un, kā autori apzīmējuši, arī izaicinājumus. Pieteikuma sagatavotāji ievadvārdos raksturo Rīgu, ko autore īpaši vēlas uzsvērt valsts zīmolvedības un nacionālās identitātes jautājumā – „Rīga – kultūras metropole, Eiropas nomale, tranzīta punkts starp Rietumiem un Krieviju, ostas pilsēta, divvalodīga sabiedrība, pilsēta ar bagātām kultūras tradīcijām, vecpilsēta, Dziesmusvētki, jūgendstils, koka Rīga / koka apbūve, inovācijas, jaunie mediji, opera.”¹⁴³ Šie Rīgas apzīmējumi uzsvērti tādēļ, ka, veicot ārvalstu mediju analīzi, kas detalizēti apskatāma nākamajā nodaļā, daudzi no šiem komponentiem kā raksturojoši elementi parādās arī ārvalstu publikācijās, tikai šoreiz šos vārdus par Rīgu saka tie, kas ar to, ļoti iespējams, saistīti tikai EKG apmeklējuma dēļ, kas liek secināt, ka provizorisks (bet vai vēlmais?) iespaids ir radīts.

Veidojot Rīgas pieteikumu Eiropas kultūras galvaspilsētas titulam, tika izvirzīti dažādi mērķi, kas saistīti gan ar kultūras procesu veicināšanu, gan sadarbību starp pilsētas iedzīvotājiem, bieži tika uzsvērts mērķis attīstīt pilsētvidi, saskatot tajā kultūras galvaspilsētas potenciālu. Šie mērķi tika apkopoti Rīgas pieteikuma grāmatā, sniedzot idejisku un formulētu vīziju par to, kāda Rīga tiek saredzēta 2014. gadā.

---

¹⁴³ *Force Majeure*. Rīgas pieteikums Eiropas kultūras galvaspilsētas statusam 2014. gadā. Pieejams: http://office.riga2014.org/wp-content/themes/BLANK/images/Rigas_pieteikums_Force_majeure_lv.pdf [skatīts 2015, 3. maijā]

Atdalot no izvirzītajiem mērķiem, programmas veidotāji izvirzījuši arī izaicinājumus, kurus jāpārvar un jāīsteno EKG gadā. Tie ir trīs – paplašināt kultūras izpratnes, realizācijas procesus, jomas, kurās kultūra tiek izpausta, tādējādi radot pozitīvu ietekmi uz ekonomiku, pilsētas un sabiedrības attīstību un, kas būtiski, skatot mērķi plašākā kontekstā, virzīt cilvēces attīstību kopumā.¹⁴⁴ Šo globālās attīstības ievirzi iespējams sasaistīt arī ar publiskās un kultūras diplomātijas mērķiem, kuros bieži tiek meklēts plašu sabiedrību vienojošs elements, kas veicina gan komunikāciju, gan sapratnes un izpratnes veidošanos dažādu kultūras pārstāvju un sabiedrības daļu starpā. Kopīgs mērķis un sabiedrības kopīga apziņa ir viens no pamatelementiem veiksmīgas publiskās un kultūras diplomātijas un starpvalstu attiecību veidošanā.

Programmas veidotāju otrais definētais izaicinājums bija saistīts ar sabiedrības saliedētības un sadarbības veicināšanu, jaunu auditoriju iesaisti, līdz ar ko paplašinot arī komunikāciju un saskarsmi starp dažādām sabiedrības grupām, kurām tomēr iespējams atrast vienojošu elementu – interesi par kultūru, kas pārklājas arī ar trešo izaicinājumu. Sadarbība starp dažādām sabiedrībām, tostarp uzņēmumiem, apvienībām, biedrībām rada potenciālu jauniem risinājumiem, idejām un vispārējai attīstībai, kā arī diskusijai un pieredzes apmaiņai, starpdisciplināritātei, kas ir mērķi, kas ietverti trešajā izaicinājumā.¹⁴⁵

Kā pamatmērķus, kas tiks izmantoti arī turpmākajā analīzē, „Rīga 2014” programmas komanda izvirzījusi šādus:

- „Veicināt **radošumu** un **inovatīvu** pieeju, uzsverot tos kā izšķirošus virzītājus kultūras attīstībā un kultūras procesu pilnveidē, jo kultūra kā radošo spēju izkopšanas un personības pilnveidošanas līdzeklis ir galvenais priekšnoteikums jaunu ideju dzimšanai, dzīves kvalitātes uzlabošanai un kultūrai kā sabiedrības notikumam un procesam.
- Parādīt Eiropas **kultūras daudzveidību** un rosināt starpkultūru dialogu, veicinot kvalitatīvi jauna **saskarsmes** līmeņa veidošanos starp Latvijas un citu Eiropas valstu kultūras jomu cilvēkiem, sabiedrībām pilsoniskā nozīmē, dažādām paaudzēm, sociālām grupām un interešu kopām.
- Sekmēt dialogu un saprašanos starp kultūrām un nācijām, veicinot **pilsonisko viedokļu daudzveidību un multikulturālismu** un tādējādi bagātinot **Eiropas kultūras telpu**.

---

¹⁴⁴ *Force Majeure*. Rīgas pieteikums Eiropas kultūras galvaspilsētas statusam 2014. gadā. Pieejams: http://office.riga2014.org/wp-content/themes/BLANK/images/Rigas_pieteikums_Force_majeure_lv.pdf [skatīts 2015, 3. maijā]

¹⁴⁵ Turpat.

- Akcentēt nepieciešamību padziļināt **attīstības** jēdzienu pilsētu pārvaldes kontekstā, papildinot to ar kultūras dimensiju un uzsverot, ka kultūras attīstība un jaunrade ir nozīmīgs faktors, kas iespaido **dzīves kvalitāti**, labklājību un pilsētu ilgtspējīgumu.
- Izcelt un prezentēt kultūras, izglītības un tautsaimniecības **nozaru kopsakarības**, apliecinot, ka šo jomu **sinerģijā** attīstās uz zināšanām balstīta ekonomika, izceļot **radošo industriju** nozīmi tautsaimniecībā.
- Īstenot Rīgas kultūras attīstības vīziju un popularizēt to Eiropā, tādējādi veicinot pilsētu apņemšanos uzskatāmi parādīt, ka kultūras izpratne sekmē cilvēktiesības, **ilgtspēju**, demokrātisku līdzdalību un rada nosacījumus mieram.
- Realizēt Rīgas **ambīcijas** straujā un mērķtiecīgā kultūras jomas attīstībā, īstenojot jaunu kultūras infrastruktūras objektu iedzīvināšanu Rīgas urbānajā ainavā un attīstot esošo kultūras infrastruktūru.
- Izvirzīt **līdzdalības** principu kultūras attīstības pamatā, kas caurvītu un savienotu pilsoniskumu, identitāti, **jaunradi**, starpkultūru dialogu un svētku gaisotni.
- Uzsvērt lokālās kultūras attīstības svarīgumu, jo tā sekmē demokrātisku **sabiedrības līdzdalību**, vairo sociālo kapitālu un līdzsvaro pašreizējās **globalizācijas** tendences, izceļot kultūras nozīmīgumu lokālā kontekstā un veicinot visu pilsētas iedzīvotāju tiesības uz kultūru un zināšanām, nevienu nediskriminējot. „¹⁴⁶

Analizējot šos mērķus, tika secināts, ka daļa no mērķiem pārklājas arī ar publiskās un kultūras diplomātijas mērķiem, kas aktualizēti maģistra darba pirmajā nodaļā. Tādējādi tas potenciāli nozīmē to, ka „Rīga 2014” iniciatīva ir pildījusi valsts publiskās un kultūras diplomātijas mērķus. Kā pirmo var minēt sabiedrības iesaistes un ieinteresētības veicināšanu, kas izvirzīts gan programmas veidotāju izaicinājumos, gan arī mērķos kā saskarsmes veicināšana gan starp Latvijas iedzīvotājiem, gan arī Eiropas pārstāvjiem. Par šādas nozīmes mērķi publiskās un kultūras diplomātijas kontekstā runā G. Szondi, uzsverot, ka svarīgs komponents publiskās diplomātijas veicināšanā ir sadarbības un līdzdarbības veicināšana gan valsts sabiedrības vidē, gan arī internacionālā vidē. Šajā sakarā var minēt arī kultūras sakaru uzturēšanu un veidošanu, kas īpaši izceļas mērķī, kas formulē dažādu pieredžu apmaiņu, kā arī dialoga un komunikācijas veidošanos, kultūru saskarsmes nozīmību. Par šiem publiskās un, īpaši, kultūras diplomātijas mērķiem runā gan

¹⁴⁶ „Rīga 2014” programmas mērķi. Pieejams: <http://office.riga2014.org/2011/08/04/riga-2014-programmas-merki/> [skatīts 2015, 26. feb.]

G. Szondi, gan arī N. Kulls, izceļot ilglaicīgu, pozitīvu un uzticamu starpvalstu attiecību veidošanu ar kultūras palīdzību.

„Rīga 2014” mērķos gan tieši neatklājas Latvijas tēla popularizēšana un veidošana, kas ir viena no būtiskākajām vadlīnijām publiskajā un kultūras diplomātijā, tomēr šajā kontekstā būtiski izcelt mērķi, kas saistīts ar Rīgas kultūras attīstības vīziju un tās popularizēšanu Eiropā, kas būtībā ir ļoti raksturīgi valsts zīmolvēdībai un Rīgai kā valsts zīmolam. Valsts tēla veidošanu un uzturēšanu savos pētījumos par publisko un kultūras diplomātiju, izceļ J. Melisens, R. Brauns, valsts zīmolvēdību nosaucot par vienu no četriem ideālajiem tipiem publiski diplomātisko mērķu realizācijai. Valsts tēla, internacionālās pozīcijas, identitātes un pārliecības veidošanu un gan ar mediju palīdzību, gan apmaiņas, gan arī starpvalstu kontaktu nodošanas ceļā, izceļ arī M. Agilaras, nosaucot to par vienu no fundamentālākajiem kultūras diplomātijas mērķiem. Šajā mērķī uzskatāmi parādās valsts tēla pozicionēšana un valsts internacionālās nostājas rosināšana, parādoties tādu globāli nozīmīgu procesu kā cilvēktiesību, demokrātijas un miera sekmēšana, kas attiecīgi arī parāda valsts vērtības un pārliecību, kas ir būtiski valsts internacionālā tēla pozīcijas nostiprināšanā. Plašā auditorijā uzsvērtas un pievilcīgas idejas, to izcelšana un aktualizēšana tiek pamatoti izcelta īpaši J. Melisena pētījumos, kuros autors uzsver, ka starpkultūru komunikācija un kultūras diplomācija nevar tikt sekmīgi īstenota bez dialoga un kopīgu vērtību un nostājas pieņemšanas, kas nozīmē, ka tām nav jābūt identiskām, bet uz līdzīgu ievirzi orientētām, kā tas ir, piemēram, demokrātijas, cilvēktiesību, miera uzturēšanas sakarā un citos globāli nozīmīgos jautājumos, kas būtiski vienotas sabiedrības eksistencei.

Izvirzītajos mērķos pamatā dominē inovatīvu pieeju, risinājumu meklējumi, kā jauna radīšana un attīstīšana, tomēr nevienā no mērķiem neparādās jau esošo vērtību izcelšana, saglabāšana un attīstīšana, kas būtu nozīmīgi tieši unikalitātes izcelšanā un Latvijas kā valsts īpašo vērtību parādīšanā ārvalstīs, tādējādi arī bagātinot Eiropas kultūras telpu un daudzveidību, kas ir viens no mērķiem gan EKG kontekstā vispārīgi, gan arī tieši Rīgas mērķu saturā. Unikalitātes izcelšana ir nozīmīga tieši tādēļ, ka, kā secina G. Szondi, valsts, īpaši mazas valsts, spēja izcelties internacionālajā arēnā ļoti bieži ir balstīta valsts spējā parādīt un popularizēt savu unikalitāti. Lai arī mērķos šī unikālo īpašību tieša izcelšana neparādās, kā tas secināms nākamajā nodaļā, kurā veikta ārvalstu mediju analīze, unikalitātes faktors ļoti bieži ir tas, kas saistījis mediju uzmanību un ticis pamanīts Eiropas kultūras galvaspilsētas gadā. Būtiski tomēr arī pieminēt to, ka lielākā daļa šīs unikalitātes, kas izcelta ārvalstu publikācijās, neizriet no „Rīga 2014” pasākumu programmas un nav

vienreizēji notikumi, bet gan tikuši kultivēti gadiem ilgi, piemēram, „Staro Rīga”, Jāņu svinēšanas tradīcijas, Dziesmu un deju svētki, Rīgas arhitektūra u.c.

Kā iepriekš, balstoties Jana Melisena pētnieciskajā darbībā, maģistra darbā secināts, bieži valsts publiskās un kultūras diplomātijas jomā iesaiste un ietekme tiek veidota arī no internacionālu organizāciju, savienību puses, kā Latvijas gadījumā tas ir ar Eiropas Savienību. Par būtisku ES iesaisti Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas jomā iespējams secināt ne tikai balstoties teorētiskajā literatūrā, bet arī, izdarot secinājumus, kas balstīti EKG vispārīgajos un tieši „Rīga 2014” programmas mērķos un uzdevumos. Vairāki mērķi, īpaši tie, kas saistīti ar eiropiskās identitātes jautājumiem, valstu un to pārstāvju tuvināšanos, to kopīgo īpašību un kultūras vērtību izcelšana, veicina gan izpratni, gan arī tiekšanos uz kopēju mērķi, kopējiem rezultātiem un eiropiskās identitātes arvien biežāku pieminēšanu, aktualizēšanu un praktizēšanu. Būtiski izcelt „Rīga 2014” programmas mērķus, piemēram, Eiropas kultūras daudzveidības un starpkultūru dialoga rosināšanu, sadarbības veicināšanu dažādu kultūras pārstāvju starpā, kā arī pilsonisko viedokļu daudzveidību un multikulturālisma sekmēšanu, kas tādējādi bagātinātu Eiropas kultūras telpu. Šie mērķi būtībā orientēti uz Eiropas interešu pildīšanu un pilnveidošanu, kā arī pārklājas ar EKG iniciatīvas vispārīgajiem mērķiem, kas apskatīti šīs nodaļas pirmajā apakšnodaļā. Šādu mērķu izvirzīšana, protams, ir loģiska, ņemot vērā to, ka iniciatīva ir Eiropas Savienības iniciēta un veidota. Tie, protams, arī veicina katras valsts izaugsmi un attīstību individuālā līmenī, tomēr primāri tie ir ES mērķi un publiskās un kultūras diplomātijas īstenošanas paņēmieni. Līdzīgi tas ir arī ārvalstu publikāciju kontekstā, jo, jebkura publikācija, kurā tiek pieminēta EKG, neizpaliek bez Eiropas vārda, tādējādi publikācijās Eiropas vārds vienmēr stāv līdzās kultūras galvaspilsētas vārdam, sniedzot vēstījumu par Eiropu kā kultūras bagātību, diversitātes un attīstības zemi.

Nenoliedzami, „Rīga 2014” veiksmīgā realizācijā iesaistījās ne tikai nodibinājums „Rīga 2014”, būtiska loma programmas norisē bijusi arī Kultūras ministrijas, Latvijas Institūta iesaistei. Pasākuma komunikācijas veidošanā 2014. gada valdības rīcības plānā ietverta arī sadaļa, kas attiecināma uz „Rīga 2014” programmas publicitāti ārvalstu medijos, kā mērķi nosakot – „Lai veicinātu pozitīvu publicitāti par Latviju starptautiskajos medijos, nodrošināt ārvalstu žurnālistu vizītes (vismaz 200) sadarbībā ar nodibinājumu „Rīga 2014”, Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas pasākumu ietvaros. Aktualizēt un publicēt informāciju svešvalodās par Latviju kā eksportspējīgu, ekoloģiski pievilcīgu un izcilām kultūras vērtībām apveltītu valsti un izplatīt to ārvalstu auditorijās (izmantojot

drukātos, video un digitālos formātus).”¹⁴⁷ Nenoliedzami, šāda uzdevuma izvirzīšana valsts atpazīstamības un publiskās un kultūras diplomātijas mērķu īstenošanā ir vērtējama kā ļoti pozitīva, ko tomēr nevarētu teikt par Tūrisma attīstības valsts aģentūras rīkotā konkursa par ārvalstu reklāmas kampaņu iznākumu – kampaņas neesamību¹⁴⁸, kas būtu licis Latvijas un Rīgas vārdam ārvalstu publikācijās izskanēt vēl biežāk un potenciāli ietekmējis arī publiskās un kultūras diplomātijas realizācijas procesus, kā arī sekmējis citus, valstij nozīmīgus apstākļus, saistītus, piemēram, ar apmeklētības vēl lielāku pieaugumu. Lai pildītu maģistra darba galveno mērķi un secinātu, kā ārvalstu publikācijas ir realizējušas Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas mērķus un uzdevumus, nākamā nodaļa veltīta ārvalstu mediju publikāciju, kurās Rīgas vārds izskanējis kultūras galvaspilsētas gadā, analīzei.

---

¹⁴⁷ Ārlietu ministrijas sadaļa valdības rīcības plānā. Rīga, 2014. gada 27. februārī. Pieejams: http://www.am1.gov.lv/data/am_vrp.pdf [skatīts 2015, 10. maijā]

¹⁴⁸ Rudzīte, Madara. «Rīgas 2014» ārzemju reklāmas kampaņa nav īstenota. *www.lsm.lv*. 2014. gada 23. oktobris. Pieejams: <http://www.lsm.lv/lv/raksts/kulturpolitika/kultura/riiga-2014-arzemju-reklamas-kampanja-nav-sakusies.a103610/> [skatīts 2015, 15. martā]

4. RĪGAS KĀ EIROPAS KULTŪRAS GALVASPILSĒTAS ATSPOGUĻOJUMS ĀRVALSTU MEDIJOS

Lai konstatētu, kā publiskās un kultūras diplomātijas mērķi un uzdevumi tika pildīti Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas gada ietvaros ar ārvalstu mediju starpniecību, tika veikta ārvalstu mediju kvantitatīvā un kvalitatīvā kontentanalīze. Analīzei izmantots „Rīga 2014” mājaslapā ievietoto ārvalstu mediju publikāciju apkopojums, kā arī maģistra darba teorētiskajā literatūrā balstītie secinājumi par publiskās un kultūras diplomātijas mērķiem un uzdevumiem. Kā kritērijs publikāciju atlasei, kurās veikta kvalitatīvā analīze, ir valoda, kurā publikācija sagatavota, šajā gadījumā – angļu valodā publicētie raksti. Pamatojums valodas izvēlei ir autores informācijas interpretācijas un kvalitatīvas uztveres spēja šajā valodā, kā arī arguments, ka angļu valoda, būdama arī viena no Eiropas Savienības oficiālajām valodām, ir biežai komunikācijai izmantota, turklāt tā kā svešvaloda zināma lielai daļai sabiedrības, tādējādi publikācijām kļūstot pieejamākā plašākam lasītāju lokam. Turklāt zīmīgi dažu valstu publikācijās arī tas, ka dažkārt nacionāla mēroga presē publikācijas tiek ievietotas arī angļu valodā, kas var tikt uzskatīts par pieņemumu, ka publikācija domāta ne tikai attiecīgās valsts auditorijai, bet arī plašākai auditorijai. Tas potenciāli nozīmē to, ka šīs publikācijas ir pieejamas ne tikai konkrēto ziņu portālu pastāvīgiem lasītājiem, bet arī nejaušam lasītājam, līdz ar ko tiek pārklāta lielāka sabiedrības daļa. Kopumā analizētas tika 159 publikācijas, kuru atsauces un arī pati analīze pieejamas maģistra darba trešajā pielikumā.

Viens no ieguvumiem, kas gan nav tiešs publiskās un kultūras diplomātijas mērķis, bet izceļams kā fundamentāls un būtisks valsts ārpolitikas sekmīgai attīstībai, ir atpazīstamības veicināšana, kas plaši izskanot Latvijas un Rīgas vārdam pasaulē, tika sekmīgi vairota. Rīgas un Latvijas vārds piedzīvoja milzīgu rezonansi visas pasaules medijos, tādējādi rosinot valsts atpazīstamību internacionālajā vidē, pateicoties EKG titulam - „Rīga varbūt ir maz pazīstama pārākajā pakāpē, bet nākamajā gadā šis Baltijas skaistums būs uzmanības centrā”.¹⁴⁹

Valsts tēla, pozīcijas veidošana internacionālā vidē, komunikācijas, starpvalstu attiecību uzturēšana, zināšanu, pieredzes radīšana citu valstu auditorijā par savu valsti, tādējādi rosinot arī ceļošanu, cilvēku iesaisti, preču, pakalpojumu patēriņu, ideju popularizēšana un aktualizēšana, kultūras pieredzes bagātināšana, apmaiņa ir tie publiskās

---

¹⁴⁹ Where to Go in 2014. 2014. gada 3. maijā. www.jetsetter.com. Pieejams: http://www.huffingtonpost.com/jetsettercom/where-to-go-in-2014_b_4537833.html?utm_hp_ref=travel&ir=Travel?view=print&comm_ref=false [skatīts 2015, 7. maijs]

un kultūras diplomātijas mērķi, kas, veicot ārvalstu mediju analīzi, tiek konstatēti visbiežāk, turklāt jāsecina, ka šo mērķu realizācija tiek konstatēta, tikai pamatojoties uz pieejamo informāciju ārvalstu interneta presē. Publiskās diplomātijas un kultūras diplomātijas īstenošana ir ļoti būtisks process, kas reprezentē valsts iedzīvotājus, to intereses, dzīves stilu, pārliecību, kultūru, tādēļ, lai šo informāciju būtu iespējams veiksmīgi nodot ārvalstu auditorijai, svarīga ir komunikācija ar ārvalstu medijiem, institūcijām un sabiedrību kopumā. Rezultātā diplomātija ir mainījusies, daudz vairāk koncentrējoties uz informācijas apmaiņu, valsts pārliecības un tēla veidošanu, tā pozitīvu, nozīmīgu atspoguļojumu presē, kas turpmāk varētu palīdzēt valsts ārpolitisko mērķu realizācijai.¹⁵⁰ Tieši šī iemesla dēļ darba autore uzskatīja par nepieciešamu aktualizēt jautājumu par publiskās un kultūras diplomātijas nozīmīgumu valsts ārpolitikā un secināt, kādus ārpolitiskos mērķus pilda ārvalstu mediju publikācijas par attiecīgo valsti.

Situācija ārvalstu mediju publikācijās ir ļoti līdzīga iepriekš darbā minētajam Jana Melisena secinājumam par starptautisku organizāciju un institūciju ietekmi un ieinteresētību valsts publiskās un kultūras diplomātijas sekmēšanai – lai cik bieži presē izskanētu kultūras galvaspilsētas vārds, šajā gadījumā – Rīgas, tam līdzās likumsakarīgi atrodams arī Eiropas Savienības nosaukums. Tātad – tiek rosināti un pildīti arī Eiropas Savienības publiskās un kultūras diplomātijas mērķi, kas Eiropas kultūras galvaspilsētas kontekstā, gan arī vispārīgi, definēti tiek Savienības oficiālajā mājaslapā. Jāmin arī tas, ka tādu internacionālu organizāciju kā Eiropas Savienība publiskā diplomātija un tās īstenošanas paņēmieni un iespējas ir atšķirīgas no valsts publiskās diplomātijas risināšanas paņēmieniem.¹⁵¹ Eiropas kultūras galvaspilsētas tituls ne tikai sniedz iespēju valstij parādīt sevi, savu identitāti un kultūru internacionālā arēnā, bet šī programma ietekmē arī visus Eiropas Savienības procesus kopumā, pasaules mērogā izskanot un izceļot ne tikai attiecīgās, pārstāvošās valsts vārdam, bet arī Eiropas Savienības vārdam kopumā, tādējādi īstenojot Eiropas publiskos un kultūras diplomātijas mērķus, veicinot potenciāli pozitīvu un patīkamu priekšstatu par Eiropu kā kultūras bagātību, kuras katru gadu tiek īpaši izceltas kādā no Eiropas pilsētām, mērķi. Jāņem vērā arī to, ka katras valsts individuālās vērtības tiek iekļautas arī Eiropas Savienības vērtību kopumā, piemēram, runājot par

---

¹⁵⁰ Barston, R. P. *Modern Diplomacy*. Third edition. Essex: Pearson Education Limited, 2006. P. 23.

¹⁵¹ Melissen, Jan. Public Diplomacy. In: *Diplomacy in a Globalizing World. Theories and Practices*. New York; Oxford: Oxford University Press, 2013. P. 198.

Mocartu vai Pikaso, tie tiek saistīti ne tikai ar valsts kultūrmantojumu, bet arī ar Eiropas kultūras dižgariem kopumā.¹⁵²

Publikāciju, īpaši interneta vidē pieejamu, kontekstā, būtiski minēt arī to zūdamību un nepastāvību, jo, kā jau tas darba gaitā secināts, mūsdienās, ņemot vērā informācijas pārbagātību un daudzumu, „publiskajos tekstos zūd akurātība un atbildība, jo informācija tiek uztverta nevis kā ilgstošs, bet īslaicīgs vēstījums, ko nomainīs cits, utt.”¹⁵³ Šo secinājumu noteikti iespējams attiecināt arī uz analizētajām publikācijām, tomēr, ņemot vērā publikāciju daudzumu un Rīgas vārda biežo izskanēšanu ārvalstu medijos pagājušā gada laikā, tomēr jāsecina, ka šīs publikācijas valsts ārpolitiskos mērķus pildījušas ir, lai arī bieži Rīgas vārds izskanējis ārpus EKG konteksta un bieži saistīts tikai informatīvā līmenī, būtībā tieši nepildot ne publiskās diplomātijas, ne kultūras diplomātijas mērķus.

Viena no nozīmīgām publiskās diplomātijas izpausmēm ir zīmolvedība, kuras darbības īss skaidrojums veikts darba pirmajā nodaļā. Šajā kontekstā iespējams runāt gan par valsts zīmolvedību, gan arī kādas konkrētas pilsētas, EKG sakarā – Rīgas zīmolvedību, kas mediju analīzē arī bijis visbiežāk pildītais publiskās diplomātijas mērķis, kura izpildīšanos daļēji iespējams konstatēt jau titula – Rīga kā Eiropas kultūras galvaspilsēta, dēļ, Rīgas vārdu saistot ar Eiropisko dimensiju un kultūru. Rakstot par Latvijas kultūrpolitisko situāciju, bijusī valsts kultūras ministre Helēna Demakova uzsver plašu Rīgas vārda izskanēšanu ārvalstīs jau 2005. gadā. H. Demakova, atsaucoties uz Anholta Saimona pētījumu „Latvija: konkurētspējīgas identitātes meklējumos”, izceļ Rīgu kā pilsētu, kurai piemīt zīmola raksturs.¹⁵⁴ Rīgas vārds ārvalstu medijos izskanējis pavisam 1568 reizes, ņemot vērā tikai „Rīga 2014” mājaslapā pieejamo ārvalstu mediju publikāciju saraksta apjomu¹⁵⁵, kas, kā secina „Rīga 2014” programmas ārvalstu mediju komunikācijas speciāliste Anna Muhka¹⁵⁶, noteikti nav viss.

Kvalitatīvā analīze tika veidota, analizējot ārvalstu mediju publikācijas angļu valodā, izmantojot „Rīga 2014” mājaslapā pieejamo ārvalstu mediju publikāciju

---

¹⁵² Cameron, Fraser. *An Introduction to European Foreign Policy*. Second edition. Oxon, New York: Routledge, 2012 / 2007. Pp. 10. - 11.

¹⁵³ Brikše, Inta. Informācijas vide: teorētiskās pieejas un skaidrojumi. No: *Informācijas vide Latvijā: 21. gadsimta sākums*. Rīga: Zinātne, 2006. 19. lpp.

¹⁵⁴ Demakova, Helēna. Latvijas kultūrpolitika kā tradicionālā procesa pārmantotāja un (ne)pragmatiskas cīņas lauks. No: *Kultūrpolitika*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2008 / 2005. 177. lpp.

¹⁵⁵ „Rīga 2014” Ārvalstu Medijos, janvāris – decembris (grafiks) Pieejams: <http://office.riga2014.org/wp-content/uploads/2014/06/R%C4%ABga-2014-%C4%80rvalstu-Medijos-janv%C4%81ris-%E2%80%93-decembris-grafiks.pdf> [skatīts 2015, 10. maijs]

¹⁵⁶ Gūtmane, Elīna. *Saruna ar Annu Muhku*. 2015, 17. aprīlī. Audioieraksts. Glabājas E. Gūtmanes personiskajā arhīvā.

apkopojumu. Kvalitatīvās analīzes veikšanai, tika izveidoti kritēriji, kurus autore konstatēja publikācijās. Analīzei tika izvirzīti šādi kritēriji –

- laiks, kad raksts publicēts, lai secinātu informācijas specifiku – kādēļ publikācija koncentrējas uz kāda konkrēta pasākuma, notikuma izcelšanu u.tml.;
- medija tips, lai gūtu priekšstatu, kāda tipa medijs tas ir – vai pamatā dominē dažādas publikācijas, ziņas, ceļošanai domāta informācija, kultūras interesentu portāls u.tml.;
- valsts, kurā raksts publicēts, tādējādi secinot, kas ir potenciālais lasītājs, kaut arī, kā minēts iepriekš, angļu valoda kā kritērijs ietver to, ka publikācijas potenciāli pieejamas plašākai auditorijai, ne tikai attiecīgās valsts piederīgajiem;
- publikācijas nosaukums, kas bieži vien ir faktors, kas rosina lasītāju publikāciju vispār izlasīt, turklāt semantiski ļoti nozīmīgs un bieži, kā secināts veicot analīzi, ļoti daudz pasaka paša raksta kontekstā un jau daļēji pilda publiskās un kultūras diplomātijas mērķus;
- kopaina - kāds iespaids rodas rakstu izlasot, uz ko koncentrēts teksts;
- pozitīvs, ja publikācijā sniegta plašāka informācija, ietverot arī kādus ar valsti/pilsētu un/vai vēsturi saistītus faktus, tādējādi lasītāju plašāk informējot par valsti un tuvinoties publiskās un kultūras diplomātijas mērķu realizācijai;
- neitrāls/informatīvs – ja rakstā sniegtā informācija ir tikai informatīva, neitrāla, neiezīmējot vērā ņemamus faktus par valsti/pilsētu, kā arī, ja publikācijā Rīgas un Latvijas vārds tikai pieminēts;
- negatīvs viedoklis, kas pausts konkrētajā publikācijā, kā arī lietots tad, ja rakstā sniegta kļūdaina informācija;
- lai izceltu kādu konkrētu norišu būtiskumu un reizē arī ievērību ārvalstu medijos, kā viens no kritērijiem atlasīts arī pasākumi, kuri publikācijās pieminēti;
- kā kritērijs izvirzīts arī notikumu, vietu, pasākumu fiksēšana, kas publikācijā īpaši tiek izceltas, kam pievērsta pastiprināta uzmanība;
- analīzē tika konstatēts arī tas, vai publikācijā ir norādītas saites, īslinki, kuros atrodamā plašāka informācija par pasākumu, pašu EKG iniciatīvu vai valsti un vai lasītājs, ja tam rodas interese, par kādu rakstā pieminēto komponentu var uzzināt vairāk, sekojot īssaitēm;
- kā vēl viens svarīgs komponents tika vērtēts vizuālais materiāls, kas rakstam pievienots, fiksējot, vai tas vispār ir pieejams un kas tajā attēlots.

Video sižeti, bilžu galerijas un privātie *blogi* analizēti netika.

4.1. Ārvalstu publikācijas, kas pildījušas valsts publiskās un kultūras diplomātijas mērķus un uzdevumus

Maģistra darba mediju analīzē, pēc iepriekš minētajiem kritērijiem, kopumā tika analizētas 159 publikācijas, no kurām publiskās un kultūras diplomātijas mērķu realizācija tika konstatēta 67 publikācijās, respektīvi, publikācija tika vērtēta kā pozitīva un sniedza papildus nozīmes informāciju, kas veic publiskās un kultūras diplomātijas mērķu realizāciju. Visbiežāk publikācijās tika īstenota valsts un pilsētas tēla veidošanās funkcija, kas nozīmē vēsturiskas informācijas, nozīmīgu procesu, ideoloģiskās pārliecības, vērtību izcelšanu, visintensīvāk to atklājot publikācijās, kuru galvenais ierosmes avots bijusi „Stūra māja” un tās apmeklējums. Pārliecības un vērtību atspoguļojums ļoti spilgti parādās arī publikācijās, kuru koncentrācija vērsta uz Latvijas Nacionālās bibliotēkas atklāšanu un „Grāmatu draugu ķēdi”, kas vienlaikus pilda arī G. Szondi noteikto kritēriju par to, kā maza valsts var veiksmīgi īstenot savu publisko un kultūras diplomātiju un raisīt interesi par sevi un izcelties starptautiskā vidē – izmantojot unikalitāti un citur nebijuša fenomena radīšanu. Šo kritēriju pārliecinoši EKG kontekstā izpildījām ar vairākiem pasākumiem, tomēr „Grāmatu draugu ķēde” bijis visbiežāk pieminētais un semantiski spilgtāk atainotais, publikācijās to saistot arī ar vēsturisko simbolu – iestāšanos par brīvību „Baltijas ceļā”, kas arī apliecina unikalitāti un veido neatkarīgas, par sevi pastāvošas valsts tēlu internacionālajā vidē. Publikācijās, kurās tika minēta „Grāmatu draugu ķēde”, visbiežāk tika lietota atsauce arī uz tās simbolisko un vēsturisko nozīmi, tādējādi Rīgas un Latvijas iedzīvotājus pozicionējot kā tādus, kas iestājas par nacionālām, kultūras un attīstības, izaugsmes vērtībām, veidojot gaismas un zināšanu ceļu uz Gaismas pili. Kopumā no 159 publikācijām „Grāmatu draugu ķēde” tika izcelta 19 publikācijās, kas apstiprina arī pētnieku secinājumus par unikalitātes un vienreizības efektivitāti auditorijas uzmanības piesaistē. Uzmanību un vēlmi izprast procesus kā sekmīgu publiskās diplomātijas īstenošanas elementu izceļ arī M. Leonards, akcentējot citu izpratnes un zināšanu pieaugumu pret mūsu valsti, kā arī vēlmi izprast konkrētos pasākumus un norises, kas saistīts arī ar plašākas informācijas, fona informācijas, kas, piemēram, „Grāmatu draugu ķēdē” ietver arī informāciju par Baltijas ceļu, uz kuru atsauce parādījās visās publikācijās, kuru uzmanība bija veltīta „Grāmatu draugu ķēdei”.

Jāpiemin arī tas, ka par „Grāmatu draugu ķēdi” publikācijas visbiežāk vēstīja gada pirmajos mēnešos, kuros publikāciju, kas pieejamas nodibinājuma „Rīga 2014” apkopojumā, skaits bija vislielākais. Kopā tika analizētas 43 publikācijas, kas publicētas janvāra mēnesī, 5 publikācijas februāra mēnesī, martā – 16 publikācijas, aprīlī – 6, maijā – 8, jūnijā – 14, jūlijā – 46, augustā – 8, septembrī – 4, oktobrī – 7, novembrī – 4 publikācijas. Šādu publikāciju sadalījumu iespējams skaidrot ar to, ka gada sākumā, kad Rīga tikai uzsāk īstenot kultūras galvaspilsētas pasākumu programmu, rezonanse medijos ir lielāka, jo biežāk tiek izcelta atklāšana un tituls kā tāds kopumā, auditorijai pavēstot, kas attiecīgajā gadā ir EKG. Tāpat šo sadalījumu iespējams skaidrot ar pasākumiem, kas attiecīgajā mēnesī risinājušies un visvairāk bijuši mediju uzmanībā – programmas atklāšana ar „Grāmatu draugu ķēdi”, pasauleslavenā komponista R. Vāgnera izrāde „Rienci. Triumfs un sakāve” Latvijas Nacionālajā operā, kā arī izstāde „Dzintara ceļš”. Tomēr janvāra mēnesī, papildus atklāšanas pasākumu publikācijām, bieži vērojami arī citi izcēlumi, kas saistīti ar Latvijas un Rīgas kultūras bagātībām vispārīgi, piemēram, koncerts „Dzimuši Rīgā”, kas pulcē Latvijas labākos mūziķus vienviet, kā arī no EKG neatkarīgas norises – jau iepriekš minētais Jūgendstils, saulgriežu svinēšanas tradīcija jeb Jāņi un gaismas šovs „Staro Rīga”. Publikāciju skaita palielināšanos jūlija mēnesī, jāskaidro ar „Pasaules koru olimpiādes norisi”, kas, lai arī ļoti bieži pieminēta, tomēr publiskos un kultūras diplomātijas mērķus ārvalstu mediju publikācijās daudz pildījusi nav. Saistībā ar pasākumu pieminēšanas skaitu publikācijās, jāsecina, ka visbiežāk ārvalstu medijos izskanējis „Pasaules koru olimpiādes” vārds – 46 reizes, tomēr, lai arī kvantitatīvi šis pasākums tika pieminēts visbiežāk, kvalitatīvi, respektīvi, diplomātisko mērķu realizācijā, tas neizceļas, jo ļoti bieži par koru olimpiādi runājot, publikācijās Rīgas vārds ticis tikai pieminēts, bieži pat nepieminot, ka „Rīga 2014”. gadā ir EKG, un, nesniedzot lasītājam plašāku informāciju, parādās vien informācija par to, ka 2014. gada „Pasaules koru olimpiādes” konkurss risinājies Rīgā. Lai arī, secinot pēc ārvalstu publikācijas analīzes, „Pasaules koru olimpiāde” nav pasākums, kas tieši mediju publikācijās intensīvi, saturiski pildījis valsts publiskās un kultūras diplomātijas mērķus, tomēr publikāciju daudzums pierāda G. Szondi apgalvojumu par to, ka plaša mēroga kultūras pasākums ir ierosinātais valsts publiskās un kultūras diplomātijas realizācijai. Šajā gadījumā gan jāsecina, ka mediju uzmanība un interese par pasākumu ir bijusi, tomēr Rīgas vārds publikācijās bieži tikai izskanējis un nav tieši pildījis kādu no publiskās vai kultūras diplomātijas mērķiem.

Unikalitātes aspekts ārvalstu publikācijās pieminams arī Latvijas koru dziedāšanas kontekstā, kā fenomenu nosaucot Dziesmu un deju svētkus, kas, lai arī tiek bieži izcelti,

runājot par Latviju, ārvalstu publikācijās tomēr tik bieži neparādās, kopumā tikai četras reizes. Turpretī ļoti bieži publikācijās uzmanība pievērsta Rīgas tēlam – Jūgendstila mantojumam, kas ar savu unikalitāti un ievērību, iekļauts arī UNESCO kultūras mantojuma sarakstā un publiskās un kultūras diplomātijas kontekstā pilda valsts zīmolvedības funkcijas, pozicionējot Latviju un Rīgu kā kultūrvēsturiski bagātu valsti ar izcilu arhitektūru. Kopumā Jūgendstils no visām analizētajām publikācijām, tiek pieminēts 24 reizes, kas pierāda tā izcelšanas nozīmīgumu un efektivitāti valsts tēla veidošanā, kā arī arhitektūras unikalitāti un ievērojamību, raksturojošo elementu zīmolvedībā.

Ja Dziesmu un deju svētki valsts internacionālā tēla izcelšanas sakarā minēti vien dažas reizes, pretēji tas ir ar klasisko mūziku un Latvijas vārda izskanēšanu klasiskās mūzikas kontekstā. Nenoliedzami, ka Latvijas vārdu pasaulē nes arī dažādi Latvijā dzimuši pasauleslaveni mūziķi, kuri, kā maģistra darba intervijā secina Vita Matīsa, ir valsts efektīgākie diplomāti. Politoloģe sarunā arī rezumē, ka mums būtu, nevis jāmeklē jauni risinājumi un jāizdomā jauna „Nokia”, bet jācenšas saglabāt un tālāk attīstīt to, kas mums jau ir. Kā vienu no šīm bagātībām vērtējot izcilus klasiskās mūzikas izpildītājus un izglītības kvalitāti.¹⁵⁷ Kā secināms, veicot ārvalstu mediju analīzi, klasiskās mūzikas pasākumi, kas iekļauti „Rīga 2014” programmā, tiek visai augstu vērtēti, rezumējot, ka tas arī ir viens no rādītājiem, ka „Rīga kā Eiropas kultūras galvaspilsēta pieder Eiropas vēsturiskajai kultūrtelpai.”¹⁵⁸ Eiropas vēsturiskās kultūras bagātības ir viens no vienojošajiem motīviem Eiropas valstu starptautiskās pozīcijas veidošanā, pie kuriem attiecīgi tiek pieskaitīta arī Latvijas valsts. Tādējādi tiek izpildīti EKG vispārīgie mērķi, meklējot kopējās tradīcijas, vienojošo elementu, kas tiek izmantots gan lai radītu kopēju izpratni un satuvinātu Eiropas valstis, gan arī kā mākslinieku, kultūras pārstāvju vienošanās kopējā sadarbībā, tādējādi veicinot kultūras jomas attīstību un paplašināšanos. Pamatojoties uz šo piemēru, izpildās arī publiskās un kultūras diplomātijas mērķi, kas saistīti gan ar valsts tēla radīšanu – Rīga kā tā sauktās augstās, klasiskās kultūras nesēja un identitātes veidošanu, kas arī saistīta gan ar Eiropisko identitāti un kultūras, tieši klasisko vērtību nozīmību. Mūzikas kontekstā, ārvalstu mediji atpazīst un izceļ ne tikai Latvijas klasiskās mūzikas bagātības, bet vienā no publikācijām parādās arī Latvijas astoņdesmito gadu mūzika, kas tiek nodēvēta par „tikai latviešu politisko mūziku” (Latvian-only music

---

¹⁵⁷ Gūtmane, Elīna. *Saruna ar Vitu Matīsu*. 2015, 9. Maijā. Audioieraksts. Glabājas E. Gūtmanes personiskajā arhīvā.

¹⁵⁸ Bach to ring in the spring season in Riga. www.xeniosworld.com. Pieejams: <http://www.xeniosworld.com/2014/01/09/bach-to-ring-in-the-spring-season-in-riga/> [skatīts 2015, 11. maijā]

policy ¹⁵⁹), kas turklāt tiek saistīta ar politisku reprezentāciju. Kā apmeklējuma vieta šajā kontekstā izcelts mūzikas klubs „Četri Balti Krekli”, kurā izbaudīt Latvijas popmūziku, turklāt tā tiek pozitīvi vērtēta kā melodiska un izcelta arī tās semantiskā šķautne, sakot, ka latviešu valodas lietojumam mūzikā bija izteikta nozīme valodas uzturēšanai un vēstījuma nešanai komunistiskā režīma laikā, minot grupu "Pērkons". Šajā publikācijā, izceļoties latviskās identitātes un vēstījuma paušanai – pret-komunisma attieksmei, iezīmējas ļoti svarīgs publiskās diplomātijas uzdevums - valsts ideju, domāšanas, pētījumu paušana, iniciējot dažādas debates, cilvēktiesību izcelšana, demokrātisku vērtību aktualizēšana, kā arī Valsts tēla, pārliecības, identitātes veidošana, kuru savā pētnieciskajā darbībā izceļ Jans Melisens.

Pamatojoties uz darba teorētisko bāzi un M. Leonarda, J. Melisena, R. Brauna izvirzītajiem secinājumiem par pieredzes apmaiņas, sadarbības, plašākas izpratnes radīšanas elementiem kā vieniem no ļoti būtiskiem komponentiem publiskās un kultūras diplomātijas īstenošanā, jāizceļ arī tādi uz sadarbību orientēti pasākumi, kas šādā kontekstā parādās ārvalstu publikācijās, kā „Pasaules koru olimpiāde”, gaismas šovs „Staro Rīga”, „Survival Kit 6”, kas daļēji pilda arī valsts tēla veidošanas funkciju, Latviju parādot kā uz sadarbību, atvērtību un dažādību orientētu valsti. Sadarbības un starptautiskas pieredzes apmaiņas uzturēšana, uzturot to gan ar dažādu pasākumu, konferenču, apmaiņas programmu palīdzību, kas, kā jāsecina tika pildīts arī Rīgas kā EKG norisē, dažādiem māksliniekiem, no dažādām pasaules valstīm sadarbojoties un veidojot „Rīga 2014” programmu. Lai arī šī sadarbība vairāk konstatējama, balstoties uz „Rīga 2014” pasākumu programmu un pieteikumā izvirzītajiem mērķiem, tomēr arī ārvalstu publikācijās parādās informācija par pasākumos iesaistītajiem dažādu valstu pārstāvjiem, to noteikti saistot ar Pasaules koru olimpiādi, kas vienojusi 70 valstu pārstāvjus, lai kopīgi īstenotu pasaules mēroga pasākumu, kā arī „Staro Rīga” gaismas šovs, kura pārstāvji, kā tas parādās arī ārvalstu medijos, uz Rīgu devušies no Lietuvas, Anglijas, Francijas, Portugāles, Kanādas un citām valstīm. ¹⁶⁰ Sadarbību un citādā pieņemšanu un izpratni par to pierādījis arī pasākums, kas risinājies Vērmanes dārzā un veltīts Tatāru-Baškīru tradīciju uzturēšanai, Latvijā notiekot pirmajam Tatāru-Baškīru nacionālās kultūras svētkiem Eiropā. ¹⁶¹

---

¹⁵⁹ European Capital of Culture 2014: Why Riga? www.roughguides.com. Pieejams:

<http://www.roughguides.com/article/european-capital-of-culture/> [skatīts 2015, 14. maijā]

¹⁶⁰ "Staro Riga 2014" attended by record 500,000 people. www.baltic-course.com. Pieejams:

http://www.baltic-course.com/eng/good_for_business/?doc=99026 [skatīts 2015, 18. maijā]

¹⁶¹ First European Sabantuy to be held in Riga in June. www.baltic-course.com. Pieejams: <http://www.baltic-course.com/eng/forums/?doc=89431> [skatīts 2015, 18. maijs]

Starptautisku mākslinieku iesaiste programmas veidošanā vērojama arī pasauleslavenās franču mākslinieces Orlan izstādē „ORLAN – Francijas laikmetīgās mākslas ikona. Le plan du film un citi scenāriji”, kas analizētajos ārvalstu medijos tika ļoti maz izcelta un parādījās vien divās publikācijās. Turpretī daudz biežāk ārvalstu medijos parādījās pasauleslavenu latviešu mākslinieku vārdi, kas, Vitas Matīsas vārdiem runājot, ir valsts neatkarīgie diplomāti. Saistībā ar izstādes atklāšanu un piederību Latvijai, publikācijās izskanējis arī Vijas Celmiņas vārds, izceļot mākslinieces piederību Latvijai, kā arī izstādes „Dubultā realitāte” atklāšanu, līdzīgā kontekstā pieminēts Gustavs Klucis un Marks Rotko. Latvijā dzimušu ievērojamu personu kontekstā bieži minēts arī Gunārs Birkerts kā Amerikā dzīvojošs latviešu izcelsmes arhitekts, kurš ir arī jaunuzbūvētās Gaismas pils, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, arhitekts.

Kā secināts darba teorētiskajā nodaļā, kas veltīta mediju un diplomātiskās prakses saistībai, būtiska mediju publikācijās ir arī, piemēram, raksta vizuālā reprezentācija, tostarp attēls, kas rakstam pievienots un bieži ir semantiski nozīmīgs. Veicot ārvalstu publikāciju analīzi, tika veikts arī vizuālā materiāla vispārīgs vērtējums, respektīvi, secināts, cik daudz publikācijās parādās vizuālais vēstījums un kas materiālos visbiežāk Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas kontekstā atainots. Kā pozitīvu iezīmi, kas raksturīga daļai publikāciju ar plašāku saturu – ne tikai par Rīgu, bet arī citām vietām, var minēt to, ka bieži kā vizuāla reprezentācija pievienots Rīgas, ne citas pilsētas, par kuru arī stāstīts publikācijā, attēls, īpaši publikācijās, kurās tiek izvēlēti brīvdienu vai ceļojumu galamērķi. Medijos attēlotajam attēlam ir svarīga nozīme un tas nes vizuālo informāciju, turklāt bieži lasītāji uzmanību pievērš tieši vizuālajam materiālam, ne tik daudz rakstītajam, jo vizuālais ir tas, kas mūsu uzmanību piesaista primāri. Reizēm vizuāls materiāls spēj pateikt vairāk, kā to var izdarīt ar teksta palīdzību, turklāt tā ietekme mēdz būt spēcīgāka un izteiksmīgāka. Mediju analīzē vizuālā materiāla semantiskā nozīme netika analizēta, tomēr iespējams izdarīt secinājumus, ka visbiežāk kā vizuālā reprezentācija izmantota tieši Rīgas panorāma un Vecrīgas siluets vai konkrētā raksta satura vizuāla reprezentācija – izstāde vai pasākums.

Publikācijās ne vienmēr izcelta tikai EKG tematika, bet parādās arī cits konteksts, piemēram, politiski jautājumi, Latvijas pievienošanās eirozonai, kas pierāda arī valsts ekonomisku stabilitāti un vienlīdzību ar citām Eiropas valstīm. Publikāciju saturā saskatāmi arī tādi publiskās un kultūras diplomātijas īstenošanas elementi kā globāli saistošu, aktuālu ideju izcelšana, piemēram, iestāšanās par zināšanām ar „Grāmatu draugu ķēdes” simboliku, kā arī Baltijas ceļa izcelšanu šajā kontekstā, kas ir cīņa par

demokrātisku, vienlīdzīgu sabiedrību un valsts brīvību – iešanu uz kopēju mērķi. Demokrātiju un vienlīdzību apliecina arī politisko procesu notikumi, piemēram, vienas publikācijas kontekstā parādās arī Laimdotas Straujumas iecelšana premjerministres amatā, tādējādi kļūstot par pirmo sievieti – premjerministri Baltijā, apliecinot valsts spēju dzīvot demokrātiskā un vienlīdzīgā sabiedrībā, kas arī ir viens no tēla veidošanas elementiem un valsts uzskatu paudējiem internacionālajā vidē. Arī vēsturiskie apstākļi, kas pierāda atdzimšanu, izlaušanos, iespējams, arī identitātes meklējumus, kas īpaši izceļas publikācijā, kas veltīta Stūra mājas atklāšanai un izceļ latviešu vēlmi pēc daudziem pakļautības gadiem svinēt savu kultūru, tradīcijas, svētkus.¹⁶² Vairākās publikācijās parādās autoru vēlme izcelt to, ka esam jauna, tomēr brīva un neatkarīga valsts, kas nenoliedzami uzskatāma par pozitīvu iezīmi tēla veidošanā - „nesenā Latvijas vēsture ne vienmēr ir bijusi laimīga, bet pilsēta mainās strauji”.¹⁶³

Vēlamā rezultātā, gan „Rīga 2014” programmai, gan Latvijas vārda izskanēšanai pasaulē, gan arī ārvalstu publikācijām un citiem apstākļiem būtu jāsekmē tūrisma pieplūdumu Latvijā un ceļotāju interesi par Latviju kā galamērķi. Lai arī Latvija kā tūrisma galamērķis parādās sešās publikācijās no analizētajām, izdarīt secinājumus par to, kā šādas publikācijas ietekmē tūrisma nozares attīstību, nav maģistra darba uzdevums, tomēr šajā kontekstā jāmin G. Szondi minētais jēdziens, kas skaidrots darba pirmajā nodaļā – galamērķa zīmolvedība. Bieži publikācijās Latvijas un Rīgas vārds parādās kopā ar citām valstīm, tādējādi dalot lasītāja uzmanību un nosaucot esošā gada TOP mērķus un apmeklēšanai iesakāmas vietas. Protams, pozitīvi vērtējama Latvijas vārda izskanēšana līdzās tādām tūrisma galamērķiem kā Japāna, Peru, Maķedonija, Bali, tomēr gandrīz visas šīs publikācijas sniedz tikai informatīvu ieskatu, lasītājam nerodot plašāku kontekstu par valsti, kuru apmeklēt. Šajā situācijas izpētē kopsaucējs rodams ar Džozefa Naija secinājumiem par mūsdienu auditoriju un informācijas uztvērēju, kā tas parādās maģistra darba apakšnodaļā par diplomātiju informācijas laikmetā. Dž. Naija secinājums par to, ka mūsdienu informācijas sniedzēja viens no primārajiem uzdevumiem ir veicināt sabiedrības klausīšanos, respektīvi, piemēram, medijiem ir jāpanāk, lai viņus lasītu, līdz ar ko koncentrācija tiek vērsta uz sabiedrību interesējošiem jautājumiem. Kā tas pamatojams pēc ārvalstu mediju analīzes, kā arī sarunas ar Vitu Matīsu, visbiežāk Latvijas vārds ASV un

---

¹⁶² Is it a good idea to splash money on European cities of culture? www.spectator.co.uk. Pieejams: <http://www.spectator.co.uk/arts/arts-feature/9130142/is-it-a-good-idea-to-splash-money-on-european-cities-of-culture/> [skatīts 2015, 10. maijā]

¹⁶³ Riga, a city revelling in its culture. www.theguardian.com. Pieejams: <http://www.theguardian.com/travel/2014/apr/06/riga-latvia-city-of-culture-2014> [skatīts 2015, 18. maijā]

Kanādas medijos minēts šo TOP galamērķu kontekstā, kas pierāda, ka gan ASV, gan Kanādas auditoriju mediji piesaista ar šādas informācijas izcelšanu, kas, lai arī ne koncentrēti un efektīgi, bet tomēr nedaudz pilda arī valsts, šajā gadījumā Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas mērķus.

Papildus jau pieminētajiem kritērijiem, analizē tika konstatēts, vai publikācijai pievienota īssaitē, kas lasītāju, ja tam rastos interese, novirzītu uz „Rīga 2014” mājaslapu, pasākuma norises aprakstu, notikuma vietu u.tml., respektīvi, vai lasītājs, papildus nemeklējot, var saņemt plašāku informāciju par pašu EKG programmu un Latviju, tādējādi potenciāli vedinot viņu uzzināt vairāk par valsti, nodrošinot plašāku informāciju un rosinot lasītājā interesi. No visām analizē apskatītajām publikācijām, tikai 20 bija pieejams īslinks, kas attiecīgi ļauj lasītājam iegūt vairāk informācijas.

Pamatojoties uz analīzi, nākas secināt, ka iepriekš, teorētiskajā literatūrā balstīties secinājumi par to, ka valsts publiskajā un kultūras diplomātijā spēj izcelties ar savu unikalitāti un nebijušām lietām, apstiprinās, turklāt pozitīvi vērtējams tas, ka šādu unikālu norišu interpretācijas „Rīga 2014” programmā tika ietvertas un pildīja savu uzdevumu, lai arī jāsecina, ka unikālās kvalitātes, piemēram, Jāņu svinēšanas tradīcija, Dziesmu un deju svētki, jūgendstila arhitektūras bagātība un citas, Latvijā ir pastāvošas neatkarīgi no EKG programmas un titula. Maģistra darbā vairākkārt secināts un pierādīts, ka plaša mēroga pasākums ir ierosinājams publiskās un kultūras diplomātijas attīstībai un sekmīgai īstenošanai, īpaši, ja šis pasākums tiek plaši pieminēts ārvalstu medijos, kas pierādās arī darba empīriskajā daļā, lielai daļai publiskās un kultūras diplomātijas mērķiem izpildoties ar ārvalstu mediju iesaisti.

4.2. Negatīvi/neitrāli vērtējamas publikācijas, kas publiskās un kultūras diplomātijas mērķus nav pildījušas

Nenotikusī reklāmas kampaņa, kam bija potenciāls sekmēt vēl plašāku valsts tēla izskaņu ārvalstīs, turklāt, kā secina Lielbritānijas pētnieks Robins Brauns, valsts tēla un identitātes veidošanā nozīme ir arī komerciālai reklāmai, kas nozīmē, ka reklāmas kontekstā īstenotā komunikācija, lai arī ir tieši komerciāla, spēj pildīt valsts ārpolitiskos mērķus, tieši – ar valsts tēlu un reprezentāciju saistītos.¹⁶⁴

---

¹⁶⁴ Brown, Robin. *The Four Paradigms of Public Diplomacy: Building a Framework for Comparative Government External Communications Research*. San Diego: International Studies Association Convention, 2012. P. 5.

Jāsecina, ka ļoti liels publikāciju skaits – 93 publikācijas, kuras tika analizētas, nepildīja publiskās un kultūras diplomātijas mērķus. Šajās publikācijās Latvija un Rīga tika tikai pieminēta, kam dažkārt sekoja arī neliels informatīvs saturs, kas nesniedz nekādu pievienoto vērtību, vai lasītājam nerada priekšstatu par valsti, informāciju, kas veiktu potenciālu ietekmi valsts publiskajā un vai kultūras diplomātijā. Publikācijas, kas vērtējamas kā neitrālas/informatīvas, visbiežāk saistītas ar „Pasaules koru olimpiādi”, jo tajās Rīga tikai pieminēta kā pasākuma norises vieta un ļoti reti parādās kāda papildus informācija, kas saistīta ar Rīgas atpazīstamības veicināšanu, tēla veidošanos, internacionālās pozīcijas parādīšanos un citiem publiskās un kultūras diplomātijas mērķiem.

5. EKSPERTU VĒRTĒJUMI PAR RĪGA 2014 PROGRAMMAS IETEKMI VALSTS PUBLISKĀS UN KULTŪRAS DIPLOMĀTIJAS REALIZĀCIJĀ

Visaptverošāku un objektīvāku pētniecisko secinājumu veikšanai, autore darba empīriskajā daļā veica arī dažādu ekspertu intervijas. Eksperti ar nolūku ir nosacīti dažādu jomu pārstāvji, tomēr to vienojošais elements ir profesionāla saistība ar maģistra darba autores pētāmo jautājumu loku. Kā viena no ekspertēm uz sarunu tika aicināta Guna Japiņa – Latvijas Republikas vēstniecības Vācijas Federatīvajā Republikā padomnieces amata pildītāja, gan arī pārstāvniecības vadītāja vietniece, kas intervijai tika izvēlēta vairāku iemeslu dēļ. Kā viens no iemesliem minams ilglaicīga profesionālā darbība ārpus Latvijas, kas potenciāli nozīmē spēju raudzīties uz procesiem Latvijā no diviem skatu punktiem, kā arī pamatojamību veikt divu valstu salīdzinājumu. Turklāt uz sarunu G. Japiņa tika aicināta arī profesionālās, diplomātiskās pieredzes dēļ, ņemot vērā darbu vēstniecībā un praktisku izpratni par starpvalstu komunikācijas procesiem. Kā otrā no ekspertēm uz interviju tika aicināta politoloģe, starpvalstu un diplomātisko attiecību speciāliste Vīta Matīsa, kura kā pieaicinātā eksperte tika izvēlēta bagātīgās akadēmiskās pieredzes dēļ, kas gūta studējot gan Ženēvas Universitātē, gan arī Kolumbijas Universitātē, gūstot akadēmisko studiju pieredzi, kā arī profesionāli akadēmiskās pieredzes dēļ, kā profesorei lasot lekcijas gan Latvijas Kultūras akadēmijā, gan arī Rīgas Juridiskajā augstskolā, gan arī ārpus Latvijas. Kā trešā no ekspertēm tika izvēlēta Anna Muhka, „Rīga 2014” starptautisko komunikāciju un mārketinga projektu vadītāja. A. Muhka tika izvēlēta ciešās saistības ar iniciatīvas „Rīga 2014” dēļ un ekspertes pārstāvētās jomas dēļ, ņemot vērā, ka viņas pārvaldībā bijusi programmas starptautiskās komunikācijas uzturētāja, kas ir viena no būtiskākajām, ar maģistra darbu saistītajām sfērām. Visu trīs intervējamo jautājumi bija vienlīdzīgi, tomēr, sarunā ar katru no ekspertēm, sarunas uzsvars tika likts uz ekspertes profesionālās darbības specifiku. Interviju transkripti ar G. Japiņu un V. Matīsu ievietoti darba pielikumā, savukārt intervija ar Annu Muhku glabājas autores personīgajā arhīvā.

Darba empīriskajā daļā, veicot ārvalstu mediju analīzi, autore, pamatojoties uz G. Szondi pētījumiem un to apstiprinājumu veiktajā mediju analīzē, uzsvēra, ka svarīgs aspekts valsts tēla, zīmolvēdības veidošanā un sekmīgas publiskās un kultūras diplomātijas īstenošanā ir valsts unikalitāte. To izceļ arī Guna Japiņa, sakot, ka galvenais ir tas, kā mēs to, ko vēlamies pateikt, pasniedzam – ļoti svarīgi ir izcelt unikalitāti, bet skaidrot to tā, lai citas kultūras, interešu pārstāvim, cita gadu gājuma cilvēkam būtu viegli to uztvert:

„Vienkārši ir jāstāsta tās mūsu unikālās lietas (..) nākamais izaicinājums, kā mūsu interesantās lietas, kas bija interesantas gan vakar, gan šodien, gan rīt, kā tās pasniegt atpazīstamā veidā vai izstāstīt atpazīstamos vārdos, vai, stāstot klausītājam, radīt kaut kādas asociācijas, lai mūsu vēstījumu atpazīst ne tikai vidējās un vecākās, bet arī jaunākās paaudzes klausītāji (..) mums ir jāsaista lietas ar atpazīstamām lietām, jo visa dzīve sastāv no simboliem, jo sevišķi, kultūras un diplomātijas jomā.”

G. Japiņa izceļ to, ka vācieši ļoti labi izprot šīs mūsu unikālās lietas, ņemot vērā vēsturiskos apstākļus un Latvijas saistību ar Vāciju, kas būtībā izskaidro arī to, kādēļ „Rīga 2014” apkopoto ārvalstu mediju publikāciju sarakstā, skaita ziņā Vācija ieņem pirmo vietu. Arī A. Muhka, visa gada garumā būdama ciešā saskarē ar ārvalstu medijiem, vērtējoši minot lietas, ar kurām varam izcelties, un pamato, ka unikalitāte ir mūsu „trumpis”:

„Es varu runāt tieši par ārvalstu medijiem, tas, kas viņus interesēja un tas, kā bija visa gada garumā, bija unikālas lietas – tas, kas citur nekur nav.”

V. Matīsa uzsver mūsdienu diplomātijas apstākļus, kā vienu no būtiskākajiem elementiem sekmīgai starpvalstu komunikācijai izceļot sociālo mediju diplomātiju, sakot, ka „mūsdienās diplomāts, kas intensīvi neizmanto twitter un vēl angļu valodā, tas nav efektīvs diplomāts. Ir tādi, teiksim, Carls Bilts [Nils Daniels Carls Bilts ir Zviedru politiķis un diplomāts, bijis arī Zviedrijas premjerministrs] Zviedrijā un Tomass Hendriks Ilvess Igaunijā, kuri tvīto atraktīvi un intensīvi, turklāt precīzi arī angļu valodā”. Turklāt V. Matīsa izceļ, ka kultūras diplomātija ir jāīsteno tā, lai tā nebūtu atkarīga no valsts, lai tā maksimāli paliktu neatkarīga, bez politiskās iejaukšanās un vēstījuma. Anna Muhka, atbildot uz jautājumu par Latvijas kā mazas valsts potenciālu publiskās un kultūras diplomātijas jomā, pamatoti salīdzinot arī ar citu valstu iespējam, izceļ vairākas jomas:

„Ja mēs, piemēram, runājam tieši par, teiksim, laikmetīgo mākslu vai tamlīdzīgi, tad tam ir jābūt kaut kam, kas tiešām iegūst ievērību, jo, es domāju, tas nav būtiski, vai valsts ir maza vai liela šajā ziņā. Svarīgs šeit ir gadījums, situācija.”

Ārvalstu mediju analīzē izcelts tas, ka bieži Latvijas vārdu pasaulē nes plaši pazīstami mūziķi, mākslinieki, kultūras cilvēki, ar kuriem lepojamies, ko pierādīja arī koncerts „Dzimuši Rīgā”. Bieži šādi pārstāvji tiek saukti par neatkarīgajiem diplomātiem. Īpaši šādu personību nozīmību valsts kultūras diplomātijas kontekstā izceļ arī V. Matīsa:

„[Kultūra] it sevišķi Latvijā, ir viens no labākajiem rīkiem pat bez nekādas oficiālas programmas vai jebkādas stratēģijas mūsu kultūras cilvēki – Andris Nelsons, Kristīne Opolais, Elīna Garanča u.tt. – faktiski ir Latvijas labākie diplomāti, kaut gan neviena Latvijas iestāde viņiem par to neko nemaksā.”

Arī Guna Japiņa izceļ pasaules mēroga māksliniekus, kas nāk no Latvijas kā ļoti efektīgu ieroci publiskās un kultūras diplomātijas īstenošanā:

„Mūsu viens no ļoti skaistajiem pasākumiem bija koncerts „Born in Riga”, kur mēs varējām izcelt, ka, vai jūs zināt, ka Elīna Garanča ir no Latvijas? Bet mēs ļoti pareizi rīkojāmies, ka likām savā programmā arī vēsturiskus vēstījums, no visiem aspektiem, ka latvieši, pārfrāzējot Oto Ozolu, ir visur. Latvieta ir Elīna Garanča, latvietis bija Gustavs Klucis, un latvieta ir Vija Celmiņa, kas dzīvo Amerikā (..).”

Kā viena no izceltākajām norisēm ārvalstu mediju analīzē tika konstatēta arī „Grāmatu draugu ķēde”, kuras simbolisko nozīmi īpaši uzsver Anna Muhka, novērtējot arī šīs kustības unikalitāti:

„Atklāšana, „Grāmatu draugu ķēde”, cilvēki desmitiem tūkstošiem, kas stāv mīnuss 15 grādos.. tā ir simbolika, ne jau svarīgi bija tas, ka grāmatas pārvietoja no vienas bibliotēkas uz otru. Ja mēs 1989. gadā Baltijas ceļā stāvējām par neatkarību un brīvību, tad tagad kultūra bija tas iemesls un tas pievērsa milzīgu starptautisko mediju uzmanību - tas bija kaut kas ļoti oriģināls, interesants un unikāls.”

Jautājot par to, kā kultūras galvaspilsētas tituls ir ietekmējis Latviju tās publiskās un kultūras diplomātijas kontekstā, V. Matīsa atbild neviennozīmīgi:

„Par kultūras galvaspilsētu kā diplomātijas instrumentu man ir dalītas domas. Latvijas gadījumā – ja ar kultūras galvaspilsētas pasākuma palīdzību varēja rekonstruēt un uzbūvēt Stūra mājas muzeju, tad tā ir ļoti laba lieta. Varbūt bez kultūras galvaspilsētas programmas impulsa un papildus līdzekļiem tas nebūtu noticis. Šeit ir tas pozitīvais, bet varbūt jūs esat lasījusi, ne tik daudz Latvijas kontekstā, bet vecajās Eiropas valstīs šis kultūras galvaspilsētas projekts tiek arī ļoti daudz kritizēts.”

Mazliet citādu viedokli par Eiropas kultūras galvaspilsētas iniciatīvu pauž G. Japiņa:

„Principā es teiktu, ka kultūras galvaspilsētas projekts ir viens no, es teikšu, ne ļoti daudzajiem Eiropas projektiem, iniciatīvām, kuru vēl nekas nav apēnojis. Ne kādas starptautiskas norises, ne strīdi par to, ka tiek labi vai slikti šķērdēta Eiropas nauda (..). Katrā ziņā Eiropas kultūras galvaspilsēta ir labi domāts un līdz šim arī labi izdevies, neapēnots projekts. Bet viss, protams, ir atkarīgs no izpildījuma.”

Gan ekspertes, gan arī maģistra darba autore, pamatojoties uz ārvalstu mediju analīzē izdarītajiem secinājumiem, kā veiksmīgu norisi valsts publiskās un kultūras diplomātijas ietekmēšanā saredz Stūra mājas atvēršanu, kas piedzīvoja plašu rezonansi gan pašmāju sabiedrībā, gan arī ārvalstu medijos. To pamatoti apstiprina arī G. Japiņa:

„Mēs esam atvēruši apmeklētājiem Stūra māju, esam uzveduši operu „Valentīna” par Otro pasaules karu un esam parādījuši sevi kā nobriedušu sabiedrību, kas spēj skatīties uz sevi objektīvi, kas spēj apieties ar saviem ievainojumiem pieaugušā veidā. (..) Tās vēstures lietas, kas mums ir jūtīgas, vai kuras neesam tās vēl līdz galam pārvarējuši, par to, protams, ir zināms arī ārvalstīs. Un ja mēs to pasniedzam kā pieaugušai, politiskai nācijai piedien, kas vēl pie tam skaisti dzied un dejo, un kam ir UNESCO mantojumā iekļautie Dziesmu un deju svētki, tad mēs tikai iegūstam.”

Arī A. Muhka nenoliedz plaša mēroga kultūras pasākuma ietekmi publiskās un kultūras diplomātijas īstenošanā sakot:

„Protams, ka tāda lieta kā kultūras galvaspilsētas tituls ļoti palīdz kultūras aprindām pievērst uzmanību vienai konkrētai ģeogrāfiskai vietai. Tad, protams, ir jautājums par to, ko viņi ierauga un [ar] ko viņi iepazīstas - vai tas ir tik interesants, ka viņi saka – nē, man ir jāpatur Rīgu šajā konkrētajā gadījumā redzeslokā?”

Kā darba kontekstā secina arī autore, tas, ar ko visvairāk publiskās un kultūras diplomātijas jomā esam izcēlušies „Rīga 2014” programmas ietvaros, ir gan saistīts ar mūsu unikalitāti, gan arī ilglaicīgi pastāvošs, esošs, no Eiropas kultūras galvaspilsētas neatkarīgs process, rezultāts vai substance. To izceļ arī Vita Matīsa sakot, ka *„varbūt šis koncerts [„Dzimuši Rīgā”] uzlika akcentu uz to, ka Latvijā ir visi šie brīnišķīgie klasiskās mūzikas izpildītāji, bet tas nav galvaspilsētas projekts, kas mums nodrošināja, ka mums ir tie brīnišķīgie klasiskās mūzikas izpildītāji. Tas nav galvaspilsētas projekts, kas nodrošināja, ka mums ir tā substance.”* Politoloģe nonāk arī pie ļoti būtiska secinājuma un ieteikuma, saistībā ar jautājumu par Latvijas plaši pazīstamajiem mūzikas cilvēkiem:

„Daudz svarīgāk Latvijai nodrošināt šo ilgtermiņa kultūras diplomātiju, kas nodrošinātu, ka mums tādas zvaigznes, kas ir proporcionāli uz vienu iedzīvotāju tik daudz, tā nav nevienai mazai, ne pat lielai valstij. Latvijas valsts īstais jautājums būtu, kā tas ir noticis? (..) To visu vajag saglabāt, ne prasīt konsultantiem izveidot stratēģijas, bet skatīties, kas jau ir vienreiz darbojies – mums ir šī niša – klasiskā mūzika.”

G. Japiņa, atbildot uz jautājumu, kā varam savu publiskās un kultūras diplomātijas jomu uzlabot, ko varam mācīties no citiem, atbild, pamatojoties uz savu profesionālo pieredzi, strādājot Vācijā un esot ar Vāciju un vāciešiem ciešā kontaktā:

„Ja man uzreiz ir jāsaka, ko mācīties no citiem, no vāciešiem, ar kuriem mēs diendienā strādājam, tad, protams, ka tā ir plānveidība un pamatīgums. Respektīvi, vispirms izpētīt situāciju un tad šaut vienreiz un trāpīgi, nevis šaut nenomērķējot un ai, nesānāca, un tad pa galvu, pa kaklu.”

Sarunājoties ar ekspertēm, nonākam arī pie jautājuma, kas saistīts ar ārvalstu publikācijām medijos un ir maģistra darba autores pamatjautājums – kā šīs publikācijas ir pildījušas valsts publiskās un kultūras diplomātijas jomu un kā ietekmējušas valsts publisko un kultūras diplomātiju. G. Japiņa izdara pieņēmumu par mūsdienu žurnālistiku vispārīgi - *kaut kā man liekas, ka mūsdienās žurnālistikas kvalitātes zīme ir vienmēr atrast kaut ko sliktu*, tomēr piebilstot, ka publikācijas ārvalstu medijos par „Rīga 2014” kopumā ir bijušas visai pozitīvas, ko maģistra darba autore secina arī publikāciju analīzē, jo negatīvi vērtējama bija tikai viena publikācija, kurā turklāt tika pausts, nevis negatīvs novērtējums, bet gan sniegta nekorekta informācija, Daugavu publikācijā nosaucot par Danubu, kas atrodas Budapeštā. Ārvalstu mediju analīzē apstiprinās arī V. Matīsas teiktais par Amerikas un Kanādas publikāciju saturu specifiku, jo liela daļa publikāciju nevis vēstīja par Rīgu kā EKG, bet drīzāk, kā tūrisma galamērķi, kas likumsakarīgi nes arī kultūras galvaspilsētas titulu:

„Es domāju viņiem [amerikāņiem, kanādiešiem] vairāk uzsvars ir likts uz brendingu un uz ekonomisko ietekmi, tiešām, uz tūrisma galamērķiem, kur ir visinteresantāk utt. Bet tas gan, kas visiem patīk Rīgā nav no brendinga atkarīgs un nav atkarīgs no mārketinga un kultūras galvaspilsētas. Tas ir tas, ka var visu izstaigāt kājām, ka pietiekami interesanta un dažāda pilsēta.”

Mediju publikācijas un reklāma, kā tas izcelts arī darba teorētiskajā pamatojumā, ir ļoti būtisks ietekmes rosinātājs un mediators auditorijas uzrunāšanai gan EKG programmas kontekstā, gan arī runājot par valsts publiskās un kultūras diplomātijas un mediju saistību. Vita Matīsa šajā sakarā izsaka ļoti precīzu, mūsdienu videi, informācijas laikmetam atbilstošu secinājumu - *Mūsdienās, ja tas neparādās medijos vai sociālajos tīklos, tas vispār neeksistē*. Anna Muhka mediju kontekstā izceļ arī to, cik grūti ir „pārdot” gan medijiem, gan arī auditorijai tik plašu kultūras pasākumu, kāda bija „Rīga 2014” iniciatīva:

„„Pārdot” kultūras galvaspilsētas pasākumu ir diezgan sarežģīti. Tas nav vienkārši.. Tas nav tā - pateikt, ka būs Robija Viljamsa koncerts arēnā „Rīga”. Šeit mēs runājam par gandrīz 200 dažādiem pasākumiem, kas daļēji ir tādi, no kuru nosaukuma varbūt nevar kontekstu īsti saprast, nosaukums ir intriģējošs, bet viņš neizsaka, kas tur īsti slēpjas.. tas nozīmē, ka jāiet portālā, jāņem avīze, jāskatās (..) ir jābūt vēlmei iedziļināties. Cik veiksmīgi vai neveiksmīgi tas notika, nevaru pateikt, bet nu pieaugums tūrisma nozarei ir 15,6%, salīdzinot ar 2013. gadu. Protams, var diskutēt, vai tas ir „Rīga 2014” nopelns. Daļēji – obligāti.”

Kā secināts arī maģistra darba otrajā nodaļā, mediji ir viens no svarīgākajiem mediatoriem, kas uztur valsts kontaktu ar sabiedrību, kā arī realizē diplomātijas mērķus. Mediji spēj ļoti spēcīgi ietekmēt auditorijas viedokli, jo, kā to pamato Anna Muhka, „*medijiem ir ļoti būtiska loma, ko viena reklāmas kampaņa nevar aizvietot – cilvēki reklāmai tic mazāk, nekā saturam*”.

Anna Muhka, komentējot ārvalstu mediju publikācijas, uzsver, ka bieži „Rīga 2014” nodibinājums un Latvijas Institūts ļoti aktīvi un personīgi strādāja un sadarbojās ar ārvalstu mediju pārstāvjiem, lai izprastu katra žurnālista, kas uzturēja kontaktu ar nodibinājumu vēlmes un interešu lauku, par ko žurnālists vēlas publikāciju rakstīt. Turklāt ļoti bieži tika novērota situācija, kad žurnālisti Latvijā ieradās ar ļoti maldīgu priekšstatu par valsti:

„Daļa žurnālistu atbrauca ar milzīgiem stereotipiem par bijušo Padomju Savienību un sagaidīja drūmu, noplukušu, post-padomijas valsti un, protams, viņi bija pārsteigti, jo izrādījās, ka šī pilsēta ir interesantāka, skaistāka, dzīvelīgāka, garšīgāka nekā tā, kur viņi dzīvo.”

Jautājot par citu EKG pieredzēm, dzirdēto vai redzēto, ekspertes nevairās no nelieliem secinājumiem, pieminot bieži izcelto neveiksmīgo Viļņas gadījumu, Vita Matīsa dalās pieredzē par dzirdēto Monas neizdevušās koka instalācijas dēļ, kas pilsētai izmaksāja lielu naudas summu un pēc pāris nedēļām tika nojaukta. Turklāt Vita Matīsa arī citu valstu pieredzes kontekstā izceļ to, cik dažāda var būt iedzīvotāju uztvere par EKG titulu, jo Monas gadījumā, iedzīvotāji bijuši daudz sajūsminātāki par IKEA veikala atvēršanu, ne kultūras galvaspilsētas norisi. Turpretī G. Japiņa uzsver katru kultūras pārstāvja individuālo pieredzi un uztveri, kas izcelta arī maģistra darba kontekstā, pamatojot to, ka atšķirīga kultūras pieredze un zināšanu trūkums indivīdam var neļaut izprast cita kultūru, izpausmes. G. Japiņa dalās pieredzē par kultūras pasākuma apmeklējumu, kas Vācijā bijis citas vēstniecības rīkots un veltīts Košices kultūras galvaspilsētas gadam:

„Kolēģe sacīja, ka bijis ļoti garlaicīgs pasākums.. Mums likās, ka mūsu pasākumi par Rīgu nav garlaicīgi, bet varbūt tas ir tikai tāpēc, ka tu jau sev vienmēr liecies īpašs..”

Rezumējot ekspertu intervijas, autore secinājusi, ka intervēto ekspertu viedoklis un secinājumi par publiskās un kultūras diplomātijas realizācijas procesiem „Rīga 2014” kontekstā pārklājas un papildina tos, kurus gan, balstoties teorētiskajā literatūrā, gan arī ārvalstu mediju analīzes rezultātā, izcēlusi arī darba autore. Kopumā arī ekspertes pozitīvi vērtē Eiropas kultūras galvaspilsētas iniciatīvu, izceļot būtiskākos komponentus veiksmīgai publiskās diplomātijas un kultūras diplomātijas realizācijai. Īpaši intervijās tiek izcelts

unikalitātes aspekts, kas dominē arī maģistra darba analīzē. Tāpat ekspertes izceļ valsts neatkarīgos diplomātus – īpaši klasiskās mūzikas zvaigznes un ārpus Latvijas slavu guvušos māksliniekus. Ekspertes min arī tādus elementus, kas ir galvenie komponenti valsts zīmolvedības attīstīšanai – lietas, ar kurām esam atšķirīgi, mūsu kultūrvēsturisko mantojumu, idejas un simbolus, kas ir vienojoši un stiprinoši elementi, tādējādi būtiski identitātes veidošanā. Vienu no zīmīgākajiem secinājumiem izdara Vita Matīsa, uzsverot to, cik būtiski ir saglabāt un attīstīt mūsu esošās vērtības, kas arī turpmāk varētu pildīt valsts publiskās un kultūras diplomātijas mērķus. Būtiski ir šīs vērtības apzināties, saglabāt un plānveidīgi attīstīt valsts iekšienē, lai sekmīgi tās būtu iespējams īstenot arī uz āru un tādējādi realizēt valsts publisko un kultūras diplomātiju.

NOBEIGUMS

Maģistra darba ievadā autore vēlējās izpētīt, kā Eiropas kultūras galvaspilsētas tituls ietekmē valsts publisko un kultūras diplomātiju un lai to izdarītu, tika izvirzīts maģistra darba mērķis, kas ir - izpētīt, kā Eiropas kultūras galvaspilsētas iniciatīva ir pildījusi Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas uzdevumus un mērķus.

Autore darba gaitā izdarījusi dažādus secinājumus, kas pamatā balstīti un pamatoti darba teorētiskajā literatūrā, kas sastādīta, pēc iespējas objektīvāk vērtējot pētnieku secinājumus par diplomātijas, konkrētāk, publiskās un kultūras diplomātijas jautājumiem. Publiskās un kultūras diplomātijas kontekstā izcelta arī informācijas un tehnoloģiju laikmeta ietekme, kas, kā secināts darba sākumā, ir viens no būtiskākajiem diplomātijas virzītājiem mūsdienās. Tehnoloģiju un komunikāciju attīstība publisko un kultūras diplomātijas realizācijas procesu gan padarījusi vieglāku, gan, kā nozari, attīstījusi kompleksu, neviennozīmīgu un daudzpusīgu. Darba gaitā secināts, ka viens no būtiskākajiem mediatoriem mūsdienu publiskās un kultūras diplomātijas realizācijā ir mediji – gan interneta, gan arī sociālie mediji. Rezultātā mainījušies arī diplomātiskās vides pārstāvji, padarot to pieejamāku un iesaistot tajā arvien plašāku cilvēku loku.

Būtiskākie secinājumi, kurus autore maģistra darbā izdarījusi, saistīti ar Latvijas, kā mazas valsts, ārpolitikas realizāciju, zīmolvedības attīstīšanu, izcelšanos internacionālajā vidē, kas vistiešāk izpaudās ārvalstu mediju analīzē. Autore secinājusi, ka visefektīvāk publisko un kultūras diplomātiju iespējams realizēt, izceļot tādus komponentus kā valsts unikalitāti, radot internacionālu pozīciju un popularizējot politiskos uzskatus, kas saistīti ar globālām vērtībām un globālu problēmu risinājumu. Būtisks aspekts valsts pozīcijas un zīmolvedības radīšanas sakarā ir valsts vērtību, simbolu, identitātes un piederības, kas bieži saistīta ar kādām starptautiskām organizācijām, piemēram, ES, izcelšana. Valsts unikalitātes aspekts, kā arī simboliskās, identitātes piederībā, pamatojoties uz ārvalstu mediju publikāciju analīzi, jāmin dažādi pasākumi un norises, kas tika izceltas Rīga 2014 programmā. Izcēlumu, biežu atkārtojumu un interesi ārvalstu medijos guvušas tādas norises kā „Grāmatu draugu ķēde” – gan unikalitātes aspektā, gan arī simboliskajā, identitātes nozīmē, bieži mediju saturā akcentējot arī paralēli ar Baltijas ceļu. Analizētajos ārvalstu medijos tiek izcelti arī klasiskie mūzikas notikumi, īpaši „Dzimuši Rīgā”, Rīgu un Latviju saistot ar klasiskās mūzikas profesionāļiem, kas atpazīstami visā pasaulē. Būtiski izcelt secinājumu par to, ka, kā intervijā uzsvērusi arī Vita Matīsa, būtisku lomu valsts publiskās un kultūras diplomātijas realizācijā ieņem neatkarīgie diplomāti, kas valsti

reprezentē ar atpazīstamību ārvalstīs. Šis apgalvojums apstiprināms arī, pamatojoties uz teorētisko literatūru un ārvalstu mediju analīzi, jo bieži medijos tiek izceltas Rīgas un Latvijas pasauleslavenās personības. Unikālītes aspekts un mediju uzmanības koncentrācija veltīta arī tādām norisēm kā Jāņu svinēšanas tradīcijā, Dziesmu un deju svētku tradīcijā, kā arī, ļoti bieži pieminētajām, Rīgas arhitektūras bagātībām – jūgendstilam. Šajā kontekstā secināms arī tas, ka daži no valsts ārpolitiku īstenojušiem elementiem ir pastāvīgi un neatkarīgi no Rīga 2014 programmas. Kā vēl viens būtisks publiskās un kultūras diplomātijas komponents, kas ticis īstenots „Rīga 2014” kontekstā un konstatēts ārvalstu mediju analīzē, jāmin arī kultūru daudzveidības uzsvēršana, kultūras bagātību apzināšanās, attīstīšana un pieredzes apmaiņa, gan daloties, gan arī, kopīgi sadarbojies, rodot jaunus, nebijušus, inovatīvus risinājumus.

Visbiežāk ar ārvalstu mediju iesaisti, publiskā un kultūras diplomācija tikusi īstenota zīmolvēdības un valsts tēla veidošanās aspektā, kas ietver gan, jau iepriekš pieminēto unikalitātes aspektu, gan arī internacionālās pozīcijas radīšanu, gan identitātes un valstiski nozīmīgu ideju apzināšanos un izcelšanu. Šo aspektu izpilde attiecīgi sniedz potenciālu lasītāja interesi un zināšanas par valsti, ja publikācijā ietvertā informācija bijusi pietiekami plaša un priekšstatu veidojoša. Jāsecina, ka liela daļa no publikācijām, kas tika analizētas, papildus semantiski nozīmīgu informāciju, kas varētu pildīt publiskās un kultūras diplomātijas mērķus, par valsti nesniedza, jo 93 publikācijas no 159 tika vērtētas kā tādas, kas publiskās un kultūras diplomātijas mērķus nepilda. Tomēr, publikācijas, kurās publiskās un kultūras diplomātijas mērķu realizācija tika konstatēta bieži lasītājam sniedza plašu informāciju un īpaši izcēla kvalitatīvu un nozīmīgu informāciju publiskās un kultūras diplomātijas realizācijai.

Darba gaitā, veicot ārvalstu mediju analīzi, apstiprinājās arī citi teorētiskajā literatūrā izceltie apgalvojumi, kā, piemēram, internacionālu organizāciju – Eiropas Savienības ietekme valsts publiskās un kultūras diplomātijas veidošanā, ļaujot izdarīt secinājumus par EKG iniciatīvas mērķiem kopumā. Starptautiskas organizācijas, tādas kā ES, pilda un ir ieinteresētas pildīt ne tikai savus publiskās un kultūras diplomātijas mērķus, bet, vienlīdz svarīgi, ir arī dalībvalstu mērķi, tādējādi izceļoties arī savienības kvalitātēm un pozīcijai. Analīzē atkārtoti tika apstiprināts arī tas, ka plaša mēroga pasākums pilda valsts publiskās un kultūras diplomātijas mērķus, kas pierādīts ne tikai EKG iniciatīvas kontekstā, bet arī tādas „Rīga 2014” norises rezultātā, kā Pasaules koru olimpiāde, jo, saistībā ar koru olimpiādi, Rīgas vārds analizētajos medijos izskanējis 46 reizes.

Balstoties uz pētījumā izdarītajiem secinājumiem, iespējams akcentēt kritērijus, kas ir tie komponenti, kas jāņem vērā veiksmīgā valsts tēla veidošanā, zīmolvedības attīstībā, kā rezultātā veidojot valsts zīmolvedības stratēģiju. Turpmākai tēmas pētniecībai un tālākai attīstībai būtu būtiski ārvalstu mediju analīzē iekļaut plašāku mediju pārklājumu, analizējot arī citās valodās publicēto. Nozīmīgi pētījuma kontekstā būtu veikt arī sociālo mediju analīzi, kas, kā secināts darbā, mūsdienās ir viens no aktīvākajiem publiskās un kultūras diplomātijas mērķu realizētājiem, turklāt komunikācija sociālajos medijos valsts ārpolitisko mērķu īstenošanā ir ļoti būtiska, tomēr Latvijas kontekstā maz akcentēta un pētīta.

TĒZES

1. Mūsdienu diplomātija nav iedomājama bez starpdisciplināritātes, jaunu risinājumu meklējumiem, iesaistot tādu disciplīnu komponentus kā mārketingu, sabiedriskās attiecības, kā arī komunikāciju un tehnoloģiju attīstības ietekmes, kas ir noteicis diplomātijas attīstību un dažādu jaunu formu, jēdzienu un diplomātijas izpausmju rašanos.
2. Mūsdienu publiskās diplomātijas pētnieki arvien vairāk lieto jēdzienu jaunā publiskā diplomātija, kas ir sarežģīta, daudzpusīga un starpdisciplināra pieeja starpvalstu attiecību veidošanā (N. Cull, J. Melissen, G. R. Berridge).
3. Publiskā diplomātija un kultūras diplomātija ir cieši saistītas, tomēr pētnieku secinājumi par šo jēdzienu sadalījumu, ir dažādi. Kultūras diplomātija tiek pozicionēta kā daļa no publiskās diplomātijas, tās īstenošanas paņēmieni (N. Cull), citi autori kultūras diplomātiju izšķir kā patstāvīgu jomu (M. Topić, C. Sciortino, K. Bound, R. Briggs, J. Holden, S. Jone, M. Simon), savukārt daži savos pētījumos balstās nevis uz jēdzienu kultūras diplomātija, bet kultūras sakari (J. Melissen, R. Braun).
4. Par diplomātiju un tās izpausmēm ne vienmēr var runāt viennozīmīgi, jo diplomātija un tās izpildījums katras valsts kontekstā ir atšķirīgs ņemot vērā valsts situāciju, šī brīža un vēsturiskos apstākļus, pieredzi, resursus (R.P. Barston, J. Melissen, G. Szondi).
5. EKG iniciatīva pilda ne tikai valsts, bet arī ES publiskās un kultūras diplomātijas mērķus, ņemot vērā pašu organizāciju vēlmi uzlabot un sekmēt savu situāciju internacionālā vidē, kas bieži panākams, nostiprinot organizācijā esošās valsts kapacitāti (J. Melissen, N. Cull).
6. EKG tituls, mērķu formulējums ir eiropiskas valsts identitātes pierādījums, tādējādi šajā gadā tiek parādītas ne tikai konkrētās valsts un pilsētas kultūras piederība, vēstījums un mantojums, bet arī tās piederība Eiropas Savienībai, izceļot eiropisko identitāti un kultūru dažādību, kas ir zīmīgi tieši Austrumeiropas valstīm, pozicionējot sevi kā eiropisku valsti, kas atbrīvojusies no, bieži, negatīvās, vēsturiskās konotācijas (G. Szondi).
7. Plaša mēroga pasākums ir ierosinātājs valsts publiskās un kultūras diplomātijas mērķu un uzdevumu realizēšanai un attīstībai, kas pētījuma kontekstā apstiprinājās

- gan EKG iniciatīvas, gan arī „Pasaules koru olimpiādes” sakarā, „Pasaules koru olimpiādei” esot pasākumam, kas analizētajos medijos pieminēts visvairāk.
8. Mazas valsts publiskās un kultūras diplomātijas mērķu īstenošanā būtisks ir unikalitātes un vienreizīguma aspekts, ko savā pētnieciskajā darbībā izceļ G. Szondi un darba autore apstiprina, veicot ārvalstu mediju analīzi un secinot, ka publikācijas, kurās visbiežāk tika pildīti valsts publiskās un kultūras diplomātijas mērķi, ir saistītas ar unikalitāti, piemēram, „Grāmatu draugu ķēdi”, kas publikācijās parādās visbiežāk, saulgriežu svinēšanas tradīciju, kā arī Rīgas arhitektūru un jūgendstila mantojumu, kas turklāt tiek apstiprināts arī veiktajās intervijās ar ekspertiem.
  9. Bieži diplomātiskās funkcijas veic neatkarīgi, ar valsts institūcijām nesaistīti pārstāvji, kurus mēdz dēvēt par neatkarīgajiem diplomātiem, kas bieži ir ārpus valsts robežām pazīstami kultūras pārstāvji – mūziķi, mākslinieki, kas īpaši izcelti ārvalstu medijos tika koncerta „Dzimuši Rīgā” kontekstā, mākslas personību – Vijas Celmiņas, Gustava Kluča, Marka Rotko latviskās identitātes sakarā.
  10. Ārvalstu mediju publikācijās, kuras visbiežāk pildījušas valsts publiskās un kultūras diplomātijas uzdevumus, izceltas no kultūras galvaspilsētas iniciatīvas neatkarīgi, pastāvīgi esoši, ikgadēji pasākumi, pilsētvides veidotāji, kas būtiski ietekmē valsts tēla veidošanos ārvalstīs, piemēram, Dziesmu un deju svētki, jūgendstila arhitektūra, Jāņu svinēšanas tradīcijas, gaismas šovs „Staro Rīga” u.c.
  11. „Rīga 2014” programmas atspoguļojums ārvalstu medijos bieži pildījis valsts tēla un zīmolvēdības veidošanas principus, gan tā tradicionālā izpratnē, gan arī galamērķa zīmolvēdības kontekstā, Rīgu pozicionējot kā tūrisma galamērķi.
  12. Būtisks aspekts valsts publiskajā un kultūras diplomātijā ir valsts internacionālās pozīcijas radīšana, vērtību, ideju atspoguļojums ārvalstu auditorijā, kas, ārvalstu mediju publikācijās, visspilgtāk izpaudies tādos notikumos kā „Grāmatu draugu ķēde”, kas simboliski saistāma ar iestāšanos par zinībām, kultūru, attīstību, parādoties kontekstam arī par Baltijas ceļu, kas simboliski vēsta par pastāvēšanu par tiesībām, brīvību, turklāt kopīgi pierādot vienotību, saliedētību un kopēju mērķi.

AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS

1. Barston, Ronald Peter. *Modern Diplomacy*. Third edition. Essex: Pearson Education Limited, 2006.
2. Berridge, Geoff R. *Diplomacy. Theory and Practice*. Wiltshire: Palgrave, 2002.
3. Bjola, Corneliu, Holmes, Marcus (ed.). *Digital Diplomacy: Theory and Practice*. Oxon, New York: Routledge, 2015.
4. Bjola, Corneliu, Kornprobst, Markus. *Understanding International Diplomacy: Theory, Practice and Ethics*. Oxon: Routledge, 2013.
5. Bound, Kristen, Rachel Briggs, John Holden, Samuel Jone. *Culture is a central component of international relations. It's time to unlock its full potential*. London, 2007. Pieejams: <http://www.demos.co.uk/files/Cultural%20diplomacy%20-%20web.pdf> [skatīts 2015, 21. apr.]
6. Brikše, Inta. *Informācijas vide: teorētiskās pieejas un skaidrojumi*. Brikše, Inta (red.). *Informācijas vide Latvijā: 21.gadsimta sākums*. Rīga: Zinātne, 2006.
7. Brown, Robin. *The Four Paradigms of Public Diplomacy: Building a Framework for Comparative Government External Communications Research*. San Diego: International Studies Association Convention, 2012.
8. Cameron, Fraser. *An Introduction to European Foreign Policy*. Second edition. Oxon, New York: Routledge, 2007 / 2012.
9. Cohen, Yoel. *Media Diplomacy: The Foreign Office in the Mass Communications Age*. Oxon, New York: Frank Cass and Company, 1986.
10. Cooper, Andrew F., Jorge Heine, Ramesh Thakur. *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy*. Oxford: Oxford University Press. 2013.
11. Cooper, Andrew F., Timothy M. Shaw. *The Diplomacies of Small States. Between Vulnerability and Resilience*. Houndmills; Basingstoke [etc.]: Palgrave Macmillan, 2009 / 2013.
12. Copeland, David A. *The Media's Role in Defining the Nation. The Active Voice*. New York: Peter Lang Publishing, 2010.
13. Cull, Nicholas. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009.
14. Cross, Davis, K., Mai'a, Melissen Jan. *European Public Diplomacy: Soft Power at work*. New York: Palgarve Macmillian, 2013.

15. Deksnis, Eduards, Bruno. *Eiropas apvienšanās... Integrācija un suverenitāte*. Rīga: Junda, 1998.
16. A European event. In: *European Capitals of Culture. 30 Years*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. 2015. Pieejams: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/documents/30-years-brochure_en.pdf [skatīts 2015, 22. maijā]
17. *Force Majeure*. Rīgas pieteikums Eiropas kultūras galvaspilsētas statusam 2014. gadā. Pieejams: http://office.riga2014.org/wp-content/themes/BLANK/images/Rigas_pieteikums_Force_majeure_lv.pdf [skatīts 2015, 3. maijā]
18. Freeman, Charles W. *Arts of Power. Statecraft and Diplomacy*. Washington: United States Institute of Peace Press, 1997.
19. Gienow-Hecht, Jessica C. E., Donfried, Mark C. (Ed.). *Searching for a Cultural Diplomacy*. New York: Berghahn books, 2010.
20. Gilboa, Eytan. *Diplomacy in the media age: Three models of uses and effects*. London: Routledge, 2001.
21. Haigh, Anthony. *Cultural Diplomacy in Europe*. Strasbourg: Council of Europe, 1974.
22. Henrikson, Alan K. *What Can Public Diplomacy Achieve?* Netherlands Institute of International Relations „Clingendael”. 2006. Pieejams: <http://www.clingendael.nl/sites/default/files/What-can-public-diplomacy-achieve.pdf> [skatīts 2015, 6. maijā]
23. Katathil, Shanthi (ed.). *Diplomacy, Development and Security in the Information Age*. Institute for the Study of Diplomacy, 2013. Pieejams: http://isd.georgetown.edu/sites/isd/files/Diplomacy_Development_Security_in_the_Information_Age.pdf [skatīts 2015, 10. maijā]
24. Kerr, Pauline, Woseman Geoffrey ed. *Diplomacy in a Globalizing World. Theories and Practices*. Oxford; New York: Oxford University Press, 2013.
25. Kleins, Armīns. *Kultūrpolitika*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2005 / 2008.
26. Laos, Nicolas. *Foundations of Cultural Diplomacy : Politics Among Cultures and the Moral Autonomy of Man*. United States: Algora Publishing, 2011.
27. Leonard, Mark. *Diplomacy by Other Means*. [www.foreignpolicy.com](http://foreignpolicy.com). Pieejams: http://foreignpolicy.com/2009/11/09/diplomacy-by-other-means/?wp_login_redirect=0 [skatīts 2015. gada 3. maijā]

28. Melissen, Jan. Public Diplomacy. In: *Diplomacy in a Globalizing World. Theories and Practices*. New York; Oxford: Oxford University Press, 2013.
29. Melissen, Jan (ed.). *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: Palgrave Macmillan, 2005.
30. Mohebi, Tala (ed.). *Cultural Diplomacy*. 2010. Pieejams: http://publicdiplomacymagazine.com/wp-content/uploads/2010/01/All_Pages.pdf [skatīts 2015, 15. maijā]
31. Morley, David. Globalisation and cultural imperialism reconsidered. Old questions in new guises. In: *Media and Cultural theory*. Abingdon; New York: Routledge, 2006.
32. Nye, Joseph S. *Soft Power: The Means To success In World Politics*. Public Affairs, 2005.
33. Snow, Nancy, Taylor, Philip M. (ed.). *Routledge Handbook of Public Diplomacy*. New York, Oxon: Routledge, 2009.
34. Šreteris, Hanss Jergs. *Eiropas Savienības leksikons. Politika.Ekonomika.Vēsture. Kultūra*. Rīga: Jumava, 2004.
35. Topić, Martina, Siniša Rodin (ed.). *Cultural diplomacy and Cultural Imperialism: European Perspective(s)*. Frankfurt; Bernin [etc.]: Peter Lang, 2012.
36. Veinberga, Sandra. *Mediju misija. Preses attīstības tendences Latvijā pēc valsts neatkarības atjaunošanas (1990-2010)*. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2010, 6. lpp.
37. Vīķe-Freiberga, Vaira. *Kultūra un latvietība*. Rīga: Karogs, 2010.
38. Van Vrijaldenhoven, Tim. *Reaching Beyond the Gold. The impact of global events on urban development*. Rotterdam: 010 Publishers, 2007.
39. *European Capitals of Culture*. Pieejams: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en.htm [skatīts 2015, 23. feb.]
40. Peters, John Durham. Media as conversation, conversation as media. In: *Media and Cultural theory*. Abingdon; New York: Routledge, 2006.
41. „Rīga 2014” programmas mērķi. Pieejams: <http://office.riga2014.org/2011/08/04/riga-2014-programmas-merki/> [skatīts, 2015, 26. feb.]
42. Rudzīte, Madara. «Rīgas 2014» ārzemju reklāmas kampaņa nav īstenota. www.lsm.lv. 2014. gada 23. oktobris. Pieejams: <http://www.lsm.lv/lv/raksts/kulturpolitika/kultura/riiga-2014-arzemju-reklamas-kampanja-nav-sakusies.a103610/> [skatīts 2015, 15. martā]

Attīstības plānošanas dokumenti

43. Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos. 2014 – 2015. Pieejams: http://www.am1.gov.lv/data/%C4%80rlietu%20ministra%20ikgad%C4%93jais%20zi%C5%86ojums%20par%20paveikto%20un%20iecer%C4%93to%20darb%C4%ABbu%20valsts%20%C4%81rpolitik%C4%81%20un%20eiropas%20savien%C4%ABbas%20jaut%C4%81jumos%20_2015.pdf [skatīts 2015, 10. maijā]
44. Ārlietu ministrijas sadaļa valdības rīcības plānā. Rīga, 2014. gada 27. februārī. Pieejams: http://www.am1.gov.lv/data/am_vrp.pdf [skatīts 2015, 10. maijā]
45. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on a European agenda for culture in a globalizing world. Commission of the European communities, 2007. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0242:FIN:EN:PDF> [skatīts 2015, 15. maijā]
46. Latvijas Kultūras ministrijas darba plāns 2015. gadam. Apstiprināts 2015. gada 30. janvārī. Pieejams: <http://www.km.gov.lv/lv/dokumenti/strategija.html> [skatīts 2015, 12. maijā]

ANNOTATION

Master thesis „Riga 2014 program as implementation instrument of nations public and cultural diplomacy” has been done to research how title of European Capital of Culture has influenced nations public and cultural diplomacy through publications of internet mass media. In the beginning of work author has highlighted aim which is – to explore how initiative of European Capital of Culture has fulfilled aims and challenges of Latvia’s public and cultural diplomacy.

To reach the aim, during the work according to researches of several international relations, diplomatic relations and media-diplomacy interrelation specialists author has made the theoretical framework of diplomacy, public diplomacy and cultural diplomacy. As well the theoretical part consists with a chapter dedicated to diplomacy-media questions and for deeper and comprehensive understanding of diplomatic influences nowadays. Author has also analyzed the objectives of European Capitals of culture in comparison of aims promoted by Riga 2014 to observe their correlation with goals of public and cultural diplomacy. Empirical part of thesis consists of publication analysis about Latvia during the year 2014 in foreign internet media. To increase the objectiveness of conclusions of thesis, empirical part author has supplemented with analysis of extended interviews.

The initiative of European Capital of Culture provides a great opportunity for country to increase its popularity, foreign policy goals and be in spotlight of media year round. This resonance in media is beneficial to be used as tool of development of countries public and cultural diplomacy – promote countries branding, image, values, and political position as well to consolidate countries cultural relations and exchanges.

PIELIKUMI

1.Pielikums. Intervija ar Gunu Japiņu

2015. gada 14. maijā

Kā Jūs vērtējat Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas potenciālu un kā vērtējat šī brīža iespējas mazai un šajā jomā ne tik attīstītai valstij kā Latvija? Vai iespējams salīdzināt Vācijas publisko un kultūras diplomātiju ar Latvijas?

Pirmkārt, es noteikti neteiktu, ka Latvija šai jomā ir *ne tik attīstīta valsts*. Protams, visas nelaimes rodas no salīdzināšanas, kā mēs tūliņ redzēsim, bet, ņemot vērā visus mūsu ļoti apjomīgos ārvalstīs īstenotos publiskās diplomātijas projektus, es nezinu, vai mēs varam teikt, ka mēs esam neattīstīti. Es domāju, ka, ņemot vērā mūsu mērogus, mēs pat esam ļoti daudz ko paveikuši. Vai ir iespējams salīdzināt Vācijas publisko kultūras diplomātiju ar Latvijas? Atbilde ir – jā un nē. Salīdzināt jau var, bet noteikti tas būs par labu Vācijai, kaut vai tādēļ, ka ir pilnīgi skaidrs, ka Vāciju zina tikpat kā jebkurš pasaules iedzīvotājs, kamēr Latvijai – nē. Bet jautājums ir, kādi ir šāda secinājuma iemesli. Tā tas ir nevis tāpēc, ka mēs būtu kādi nespējīgi vai ka mums nebūtu, ko rādīt vai stāstīt, bet, protams, runa ir par resursiem. Un tas ir horizontāls jautājums, kāds ir valsts budžets un cik iedzīvotāju ir Latvijā. Ja jūs, teiksim, papētītu, kādā veidā publiskā diplomātija vai kultūras diplomātija Vācijā tiek īstenota, kādā veidā tiek panākta Vācijas atpazīstamība, kā uz to tiek strādāts, - to ir grūti salīdzināt ar mūsu resursiem. Jo ir Gētes institūta tīkls pasaulē, ir Deutsche Welle, kas tiek finansēts no valsts budžeta līdzekļiem, ir DAAD un tā tālāk. Tam tiek veltīti lieli valsts resursi, viņi darbojas ciešā saziņā ar valdību, viņiem ir filiāļu tīkls visā pasaulē, Gētes institūts darbojas gan Latvijā, gan Āfrikas valstīs. Protams, te ir tas resursu potenciāls, ne tikai potenciāls, vienkārši resursi nav salīdzināmi. Nav vērts uzdot jautājumu, kur mēs varam gūt tikai vienu atbildi, bet nevar izdarīt nekādus secinājumus. Varbūt ir lielāka jēga salīdzināt Latvijas kultūras diplomātiju ar Igaunijas vai Lietuvas, vai kaut vai Somijas, kas ir nosacīti maza valsts Eiropā iedzīvotāju skaita ziņā?

Kas ir tās lietas, ar kurām mēs varētu izcelties, ko mācīties no citiem?

Ja man uzreiz ir jāsaka, ko mācīties no citiem, no vāciešiem, ar kuriem mēs diendienā strādājam, tad, protams, ka tā ir plānveidība un pamatīgums. Respektīvi, vispirms izpētīt situāciju un tad šaut vienreiz un trāpīgi, nevis šaut nenomērķējot un *ai*,

nesanāca, un tad pa galvu, pa kaklu. Mēs mazliet paļaujamies uz citiem, neizpētot situāciju līdz galam un nepārliecinoties, vai tie citi mūs ir pareizi sapratuši.

Bet lietas, ar kurām mēs varētu izcelties, es teiktu, ir divas. Ir jāmeklē stāsti, ko veiksmīgi pārdot, kas ir maz zināmi, bet kuri palīdzētu sasaistīt mazzināmās lietas - lietas par Latviju, ar auditorijai atpazīstamām lietām. Kultūras speciālisti un vēsturnieki atrastu ļoti daudz tādu stāstu, un arī atrod. Mūsu produkts ir jāpadara interesants ārzemju klausītājiem, un padarīt to interesantu var tikai, dodot atpazīstamas saites. Teiksim, tāds ļoti vienkāršs piemērs bija tad, kad bija Čehijas prezidentūra, tad viņiem bija naratīvi, kā pastāstīt par Čehiju, un viens no tiem stāstiem, ļoti kolosāls savā vienkāršībā, bija tas, ka, vai jūs zināt, ka cukura graudiņi nāk no Čehijas, šī ideja, ka cukuru var sadalīt porcijās - graudiņos? Vienkārši ir jāstāsta tās mūsu unikālās lietas, neizskaidrojama ir jāizskaidro, bet saprotamā veidā. Latvijas - Vācijas gadījumā to nav tik grūti izdarīt, jo kultūrvēsturiskās saistes ir tik ciešas, ka principā viss acīm redzamais kultūrvēsturiskais mantojums ir vairāk vai mazāk saistīts ar vācisko. Un to, protams, ir vienkāršāk pārdot vācu auditorijai. Te tomēr ir arī jāuzmanās, jo liela daļa šī naratīva sāk kļūt neatpazīstama jaunajai vācu paaudzei. Baltvācu organizācijas ļoti piedomā un strādā pie tā, lai šis kultūrvēsturiskais mantojums kādreizējā Livonijā, vēlāk Latvijā, tiktu kopts un atjaunots. Viņiem ir arī jauniešu organizācijas, bet, protams, jārēķinās, ka tā emocionālā piesaiste mainās līdz ar paaudzēm un tādēļ ir jādomā, kā to mūsu stāstu padarīt modernāku. Ne velti, saka, [apgalvojums] – tas nav manis izdomāts, tas nāk no tūrisma organizācijām – ka Latvijas tūrisma reklāma Vācijai ir vērsta primāri uz vecākiem cilvēkiem. Bet kā piesaistīt Latvijai jauniešus? Tas ir tas punkts, nākamais izaicinājums, kā mūsu interesantās lietas, kas bija interesantas gan vakar, gan šodien, gan rīt, kā tās pasniegt atpazīstamā veidā vai izstāstīt atpazīstamos vārdos, vai, stāstot klausītājam, radīt kaut kādas asociācijas, lai mūsu vēstījumu atpazīst ne tikai vidējās un vecākās, bet arī jaunākās paaudzes klausītāji.

Plašā auditorijā zināma pasākuma norise ir labs ierosinātais valsts PD un KD attīstībai un sekmēšanai. Cik, Jūsaprāt, būtiski Eiropas kultūras galvaspilsētas tituls ir ietekmējis šīs sfēras un tēla veidošanos ārvalstīs? Vai varbūt uzskatāt tieši pretēji, ka nav ietekmējis, vai ietekmējis ne tik pozitīvi?

Principā es teiktu, ka kultūras galvaspilsētas projekts ir viens no ne ļoti daudzajiem Eiropas projektiem, iniciatīvām, kuru vēl nekas nav apēnojis. Ne kādas starptautiskas norises, ne strīdi par to, ka tiek labi vai slikti izmantota Eiropas nauda (...). Katrā ziņā

Eiropas kultūras galvaspilsēta ir labi domāts un līdz šim arī labi izdevies projekts. Bet viss, protams, ir atkarīgs no izpildījuma, jo, piemēram, vispārējais viedoklis par to, kā to īstenoja Viļņa, nebija īpaši laba. Mūsu vēstniecība Vācijā noteikti nebija vienīgā, kas Vācijā popularizēja Rīgu kā kultūras galvaspilsētu, nodibinājums Rīga2014 un arī daudzi citi uzņēma tiešus kontaktus ar vācu partneriem. Bet varu pasacīt, ka visur, kur mēs gājām, viss tika ļoti pozitīvi uzņemts, tika uztverts ar atsaucību un interesi. Bet man tomēr ir jāatdzīst, ka šeit tā loma bija arī vecākai paaudzei. Vismaz tajos pasākumos, kurus mēs rīkojām. Kopumā „Rīga 2014” noteikti ir devusi tiešām labu ieguldījumu Latvijas un Rīgas atpazīstamībai Eiropā un Vācijā noteikti.

Un kas vēl ir svarīgi, ka šeit, kā jau iepriekš minēju, mēs varam pamācīties, kā ir jāplāno. Iepriekš arī sacīju, ka mums ir jāsasaista lietas ar atpazīstamām lietām, jo visa dzīve sastāv no simboliem, jo sevišķi, kultūras un diplomātijas jomā. Un tāpēc tas, ka Rīga 2014. gadā bija kultūras galvaspilsēta un tagad, uzreiz nākamajā gadā, ir prezidentūra ar savu publiskās diplomātijas programmu, tas ir ļoti veiksmīgi izplānots, jo tie vēstījumi jau principā ir vieni un tie paši. Mūsu kultūras galvaspilsētas programmā labums bija tāds, ka mēs nefokusējāmies tikai, vienkāršoti sakot, uz dziesmām un dejām. Mūsu viens no ļoti skaistajiem pasākumiem bija koncerts *Born in Riga*, kur mēs varējām izcelt, ka, vai jūs zināt, ka Elīna Garanča ir no Latvijas. Bet mēs ļoti pareizi rīkojāmies, ka likām savā programmā arī vēsturiskus vēstījumus, no visiem aspektiem, ka latvieši, pārfrāzējot Oto Ozolu, ir visur. Latvieti ir Elīna Garanča, latvietis bija Gustavs Klucis un latvieti ir Vija Celmiņa, kas dzīvo Amerikā (...). Un mēs esam atvēruši apmeklētājiem Stūra māju, esam uzveduši operu *Valentīna* par Otro pasaules karu un esam parādījuši sevi kā nobriedušu sabiedrību, kas spēj skatīties uz sevi objektīvi, kas spēj apieties ar saviem ievainojumiem pieaugušā veidā. Un tādā veidā mēs esam sevi padarījuši krediblākus. Tās vēstures lietas, kas mums ir jūtīgas, vai kuras neesam tās vēl līdz galam pārvarējuši, par to, protams, ir zināms arī ārvalstīs. Un ja mēs to pasniedzam kā pieaugušai, politiskai nācijai piedien, kas vēl pie tam skaisti dzied un dejo un kam ir UNESCO mantojumā iekļautie Dziesmu un deju svētki, tad mēs tikai iegūstam. Gribētu teikt, ka kultūras galvaspilsētas gads ir Latvijai bijis ne tikai no kultūras viedokļa atpazīstamību nesošs, bet arī, ka mēs esam parādījuši sevi kā nobriedušu valsti. Labi, ka mēs šo visu varam turpināt arī 2015. gadā.

Diplomātisko mērķu realizācijā svarīga loma ir medijiem. Cik, Jūsaprāt, būtiska ir valsts vārda izskanēšana dažādu valstu nozīmīgos medijos. Ja esat

iepazinusies, lasījusi kādas publikācijas, kāds ir Jūsu vērtējums par tām? Kādu iespaidu tas atstāj, ja uz to skatītos no neitrālas pozīcijas?

Vai valsts vārda izskanēšana bijusi svarīga – protams. Par publikācijām – tas nebija mans uzdevums un es nemaz necentos izlasīt visu, bet to ir veicis nodibinājums (..). Bet to, ko es noteikti varu pateikt un domāju, ka gan jau tas izpaudās arī tanīs publikācijās, kas bija par Rīgu kā kultūras galvaspilsētu, ir viena kopēja mūsdienu žurnālistikas īpatnība. Respektīvi, nekad jau nevar uzrakstīt tikai pozitīvi. Ja tiek sagatavota lieliska reportāža vai uzrakstīts skaists raksts, es tagad piemēra pēc minu, par kādu skaistu notikumu - bibliotēkas atklāšanu vai par grāmatu draugu ķēdi, vai ko citu, tad obligāti reportieris ir aizstaigājis turpat arī pāri Daugavai uz Centrāltirgu un sabildējis bezpajumtniekus.. respektīvi, kaut kā man liekas, ka mūsdienās žurnālistikas kvalitātes zīme ir vienmēr atrast kaut ko sliktu. Bet kopumā es domāju, ka mediju vēstījumi par Rīgu, gan pagājušā gadā, gan šogad bija noteikti pozitīvi. Tie nav raksti par to, ka mēs it kā diskriminējam nepilsoņus, vai vēl kādas ar Rīga2014 nesaistītas tēmas, bet tie ir raksti, kurus mēs varam, ja skatītos no neitrālas pozīcijas, nosaukt par objektīviem. Un plus vēl, vācu medijiem joprojām ir tāda aizbildnieciska attieksme pret mums, it kā mēs visur būtu iesācēji. Protams, tiek daudz rakstīts par dažādām labām lietām, kas pie mums ir, ko mēs darām, bet kaut kur tiek piebilsts, ka vēl nesenā padomju republika tik tālu ir tikusi (..) Mazliet pārspīlēju, bet jūs saprotat to domu. Tas, protams, mums nav patīkami, jo mēs labprāt vēlētos, lai tā vietā būtu rakstīts, ka Latvijai drīz būs 100.jubileja un esam uzcēluši jaunu Nacionālo bibliotēku kā savas nācijas pašapliecināšanās zīmi. Bet kopumā var teikt, ka tie vērtējumi, protams, ir pozitīvi, ņemot vērā, gribētu teikt, objektīvos mūsdienu žurnālistikas un vācu mediju uztveres noliktos ierobežojumus.

Lai panāktu mediju lielāku ievērību, tika rīkots konkurss par vairāk kā miljonu lielu finansējumu, ārzemju reklāmas kampaņu realizācijai, kas tā arī netika īstenots. Kāds ir Jūsu komentārs? Varbūt papildus reklāma mums nemaz nebija nepieciešama, un tā būtu lieka?

Par šo konkursu un reklāmas kampaņu es neko nezinu un nevaru izteikties.

Vai Jūs, kā mediju lasītāju, ir ietekmējis lasītais par kādu citu EKG? Kādas sajūtas, emocijas tas izraisījis? Vai parādījusies plašāka interese, vai pretēji – negatīvs iespaids?

Es īpaši nemeklēju šādus rakstus. Bet es pieķēru sevi pie domas, ka pirms tam bija, ja nemaldos Košice 2013. gada galvaspilsēta - tad, kad mēs jau zinājām, ka Rīga būs 2014. gadā un ka mums būs kaut kas jādara reklāmas nolūkos, aizgājām izpētes nolūkos uz vienu Košicei veltītu pasākumu. Kolēģe sacīja, ka bijis ļoti garlaicīgs pasākums.. Mums likās, ka mūsu pasākumi par Rīgu nav garlaicīgi, bet varbūt tas ir tikai tāpēc, ka tu jau sev vienmēr liecies īpašs. Es nevarētu teikt, ka mēs būtu šeit bijuši redzami mazāk, kā citas kultūras galvaspilsētas. Par Umeā es arī neko daudz paralēli Rīgai neredzēju, bet nevaru apgalvot, ka nebija, jo īpaši nemeklēju.. (..) varu tikai, ja tas jums kaut kā palīdz, pasacīt, ka mēs sākumā gribējām ar zviedru vēstniecību rīkot kopēju pasākumu par Rīgu un Umeā, bet zviedri negribēja.. Katrā ziņā Rīgai bija sava uzticama auditorija un mēs vienmēr to uzsvērām. Mēs stāstījām par Rīgu, nevis par Umeā.

Vai, salīdzinot ar citu valstu pieredzēm, ja tādas ir novērotas, Latvija EKG programmas izveidē ir vērtējama kā pozitīvs piemērs? Vai esam pietiekami parādījuši savas kultūras bagātības, potenciālu un vērtības? Vai programmā bijuši kādi, Jūsaprāt, neizdevušies gadījumi, kurus esat pieredzējusi/par kuriem esat dzirdējusi vai lasījusi?

Latvijas programma Vācijā bija adekvāta. Mani vēl nav sasniegusi ļoti liela informācija par Pilzeni, kas ir šī gada galvaspilsēta. Poļi gan jau sāk reklamēt Vroclavu, kas būs 2016. gadā. Tā kā es domāju, ka tur būs diezgan masīva kampaņa. Bet nesalīdzināsim Poliju ar Latviju gan vēsturisko saišu, gan kaimiņattiecību ar Vāciju, gan arī kapacitātes ziņā. Bet kopumā mēs atstājām Vācijā labu iespaidu. Un arī nodibinājumam ir apkopota statistika par to, cik ir publikācijas vācu medijos bijušas, viņi tam sekoja, cik žurnālisti atbraukuši utt. Es teiktu, ka viss ir bijis ļoti labi. Bija arī raidījumi televīzijā, tostarp arī par Latviju, ne tikai par Rīgu. Vienā no centrālajiem kanāliem bija tūrisma raidījums par kuģa kruīza maršrutu pa Baltijas jūru, tostarp, par Rīgu, cits raidījums par Latviju bija ļoti, ļoti pozitīvs, ieskaitot Jāņu svinēšanu un pat bez minētajām mūsdienu žurnālistikas īpatnībām.

Vai ir bijuši neizdevušies gadījumi?

Par mums?

Nē, arī vispār. Minējāt Viļņu.

Es nevaru apgalvot, ka tas ir lietuviešu pašu vērtējums. Vācu partneri to tā nesacīja, bet neteica arī, ka Viļņas gads bija izdevies.

(..) es saprotu, ka viņiem tā situācija bija tāda, ka finansējums bija ļoti mazs..

Bet par to finansējuma apjomu reizēm daudz svarīgāks ir plāns un priekšizpēte - tas, ko es sākumā gribēju teikt. Tad varbūt varētu kaut ko vairāk ietaupīt, bet noteikti neesmu dzirdējusi, ka attiecībā uz Rīgu mēs būtu veltī tērējuši līdzekļus, noteikti nē, drīzāk esam bijuši taupīgi. Man liekas, ka viss, ko darījām, bija ļoti labi.

2. Pielikums. Intervija ar Vitu Matīsu

2015. gada 9. maijā.

Kā Jūs vērtējat un saskatāt Latvijas publiskās un kultūras diplomātijas potenciālu un kā Jūs vērtējat šī brīža iespējas izcelties šajās jomās mazai valstij kā Latvija?

Pirmkārt, kā jūs labi zināt, kultūras diplomātija mēdz būt sastāvdaļa no publiskās diplomātijas, bet, lai atbildētu uz jūsu jautājumu, es tomēr gribētu sadalīt šīs divas sfēras, jo publiskā diplomātija, it sevišķi šī brīža kontekstā, ar to, kas notiek Austrumos, ir ļoti svarīga tēma. Šajā sakarā es jēdzienu publiskā diplomātija piesaistītu arī jēdzienu informatīvais karš un tur, es domāju, ka Latvija ir nokavējusi vilcienu. Sen jau vajadzēja par šiem jautājumiem domāt, turklāt ne tikai domāt, bet arī darīt. Teiksim, es atceros pirmo reizi, kad es mācīju publisko diplomātiju šeit Latvijā, reakcija bija – vai tas mums vispār vajadzīgs un tā tālāk. Mūsdienu pasaulē tradicionālā diplomātija, es negribu teikt, ka tas ir noiets etaps, bet tradicionālā diplomātija pārtop. Ja agrāk šīs divas, divu veidu diplomātijas bija samērā skaidri nošķirtas, tad tagad viņas saplūst kopā un tradicionālā diplomātija ir pārņēmusi teju visas publiskās diplomātijas funkcijas. Mūsdienās diplomāts, kas intensīvi neizmanto *twitter* un vēl angļu valodā, tas nav efektīgs diplomāts. Ir tādi, teiksim, Carl Bildt [Nils Daniels Carls Bilts ir Zviedru politiķis un diplomāts, bijis arī Zviedrijas premjerministrs] Zviedrijā un Ilvess Igaunijā, kuri *tvīto* atraktīvi un intensīvi, turklāt precīzi arī angļu valodā. Un tā ir arī viena kļūda, ko mūsējie bieži pielaiž. *Tvītojiēt*, lūdzu, bet bez angļu valodas kļūdām, it sevišķi, ja esat valsts amatpersona. Turpretī tas, piemēram, Biltam nav, kaut arī viņam angļu valoda nav mātes valoda. Atbildot uz jūsu jautājumu, es uzskatu, Latvijai vajadzēja jau iesākt darbu ar publiskās diplomātijas jautājumiem jau gadiem atpakaļ un reāli, stratēģiski jau ieviest kādu programmu. Es domāju, ka tagad oficiālās instances ir apjēgušas problēmu un mēģina izmisīgi atrast kā reaģēt. Un tur ir tā problēma – kā reaģēt, nevis kā pašam dot kaut ko proaktīvi, bet tikai reaģēt uz to, kas notiek citur. Krievija, starp citu, saistībā ar informatīvo karu, to dara ļoti profesionāli, ieguldot miljardus publiskās diplomātijas kampaņās un to mēs redzam, cik ļoti efektīgi viņi strādā jau gadiem ilgi un tur, diemžēl, mēs mazliet jau esam nokavējuši. Tā ir viena ļoti nopietna nozare un es uzskatu, ka kultūras diplomātijai vajadzētu būt maksimāli neatkarīgai, jo, ja jūs dozējat savu kultūras diplomātiju ar kādu propagandisku politisku vēstījumu, tas, manuprāt, nav labi. Es uzskatu, ka tūlīt, kā jūs nodarbojaties ar propagandu caur kultūru, to var just. Kultūrai vajadzētu maksimāli palikt brīvai. Kultūra, it

sevišķi Latvijā, ir viens no labākajiem rīkiem pat bez nekādas oficiālas programmas vai jebkādas stratēģijas mūsu kultūras cilvēki – Nelsons, Opolais, Garanča u.tt. – faktiski ir Latvijas labākie diplomāti, kaut gan neviena Latvijas iestāde viņiem par to neko nemaksā. Abi šie rīki Latvijā ir ļoti svarīgi – viens – publiskās diplomātijas informatīvais kara elements – to vajag politiski izmantot un otrs – kultūras daļa – šo arī vajag izmantot, bet bez politiskās nokrāsas, un galvenais, bez politiķu iejaukšanās kultūras vēstījumā.

Tad būtībā pilnībā nošķirot?

Nu, piemēram, tas ko Nelsons vai Jansons, vai Opolais dara ir pilnībā bez jebkādas valsts stratēģiskās programmas, viņi to dara tāpat, tā kā tas ir nošķirts šā vai tā, jo viņi par to nedomā, vienkārši izcili labi dara savu darbu. Turklāt es neesmu pārliecināta, ja Latvijas valsts mēģinātu viņus iekļaut kādā oficiālā propagandas programmā, vai viņi būtu īpaši ar mieru, grūti iedomāties. Vai, piemēram, Alvja Hermaņa lēmums, ka viņš vispārīgi ar Jauno Rīgas teātri neuzstāsies vairs Krievijā – to viņš pats ir personīgi pieņēmis kā savu un sava teātra lēmumu, bet tur ir ļoti noteikta, efektīga politiska rezonanse, jo neviena no Latvijas instancēm nav mēģinājusi viņam iestāstīt, ka tā vajadzētu darīt, vai nevajadzētu darīt. Tā ir viņa personīgā izvēle. Tādā veidā kultūra paliek neatkarīga no šīs politiskās pasaules. Tas ir viņa vai teātra personīgais lēmums tā rīkoties.

Ja runājam par kultūras diplomātiju, kā ir ar pasākumu? Virzot Jūs uz Rīga 2014 tematiku, kā Georgijs Szondi saka – kultūras pasākums ir ļoti nozīmīgs un labs veids, kā valstij īstenot savu publisko diplomātiju. Viņš min arī EKG iniciatīvu. Kā jūs vērtētu šo apgalvojumu un varbūt Jums ir arī kāds viedoklis par Rīga 2014 iniciatīvu? Vai apmeklējāt kādu pasākumu, lasījāt? Vai tā ir pildījusi šos kultūrdiplomātiskos un publiskās diplomātijas mērķus un uzdevumus?

2014. gadā es šeit biju uz Īsu brīdi un īsti šo kultūras galvaspilsētu nemanīju. Vienīgi es piedalījos vienā konferencē augustā, kas bija kultūras galvaspilsētas gada pasākums un tur es tomēr to jutu. Konference notika Stūra mājā, un Stūra māja arī bija šī kultūras galvaspilsētas gada projekts. Par kultūras galvaspilsētu kā diplomātijas instrumentu man ir dalītas domas. Latvijas gadījumā – ja caur kultūras galvaspilsētas pasākumu varēja rekonstruēt un uzbūvēt stūra mājas muzeju, tad tā ir ļoti laba lieta. Varbūt bez kultūras galvaspilsētas programmas impulsa un papildus līdzekļiem tas nebūtu noticis. Šeit ir tas pozitīvais, bet varbūt jūs esat lasījusi ne tik daudz Latvijas kontekstā, bet vecajās Eiropas valstīs, ka šis kultūras galvaspilsētas projekts tiek arī ļoti daudz kritizēts. Faktiski tas ir iegansts. Monas pilsētā Beļģijā [Mona ir 2015. gada Eiropas kultūras galvaspilsēta] bija uzbūvēts kāds milzīgs mākslas objekts vecpilsētas centrā, bija domāts, ka viņš tur

stāvēs piecus gadus, bet pēc divām nedēļām tas jau sāka birt, bija jāvāc viss projām utt. Pilsētas galva bija iedomājies visādus grandiozus projektus ar ārzemju arhitektiem utt., lai tikai piesaistītu uzmanību. Tomēr tas faktiski pilsētai nebija vajadzīgs, turklāt projekti bija tik grandiozi, ka viņi pat nepaspēja tajā gadā visu realizēt. Tādām pilsētām kā Berlīne, Parīze, viņām vispār nav vajadzīgs šis [kultūras] galvaspilsētas gods – visi tāpat zina, kur tā Parīze ir. No sākuma, es domāju, tā bija Melina Merkuri, kas iesāka kultūras galvaspilsētas projektu astoņdesmitajos gados, tad dažas lielpilsētas, kas ir pazīstamas, tika ieceltas. Tomēr, ja skatāmies šodien, visas ir mazas pilsētas, bieži Austrumeiropā, kas grib tikt pie tā goda, jo tas dod iegānu piesaistīt papildus līdzekļus un tiešām, kā Beļģijas gadījumā, uzbūvēt grandiozus projektus, ielūgt ārzemju arhitektus un kādai pilsētai varbūt tas nemaz īpaši nav piemērots. Es domāju, ka šim fenomenam ir gan savas pozitīvās lietas, gan negatīvās, ir atbilstoši jāmaks to dozēt. Latvijas gadījumā, kad norisinājās koncerts „Born in Riga”, kas bija viens no lielākajiem pasākumiem, es biju Amerikā. Protams, tas bija ļoti skaisti un režisors bija brīnišķīgi strādājis. Varbūt šis koncerts uzlika akcentu uz to, ka Latvijā ir visi šie brīnišķīgie klasiskās mūzikas izpildītāji, bet tas nav šīs galvaspilsētas projekts, kas mums nodrošināja, ka mums ir tie brīnišķīgie klasiskās mūzikas izpildītāji. Tas nav galvaspilsētas projekts, kas nodrošināja, ka mums ir tā substance, tas saturs. Projekts varēja to tikai pasniegt kā uz paplātes. Un man šķiet, ka ir daudz svarīgāk Latvijai nodrošināt šo ilgtermiņa kultūras politiku, kas nodrošinātu, ka mums tādas zvaigznes, kas ir proporcionāli uz vienu iedzīvotāju tik daudz, tā nav nevienai mazai, ne pat lielai valstij. Latvijas valstī īstais, būtiskais jautājums ir: kā tas ir noticis? Jo stratēģija nekāda nebija. Vai bija labas mūzikas skolas? Kas to nodrošināja, ka mums ir šis fantastiskais rezultāts klasiskajā mūzikā? To visu vajadzētu saglabāt, ne prasīt konsultantiem izveidot stratēģijas no tukšas vietas, bet skatīties, kas jau ir vienreiz darbojies – mums ir šī niša – klasiskā mūzika. Nepieciešams prasīt, intervēt māksliniekus - kas tas bija Latvijas valstī, kas jums palīdzēja - un izmisīgi to saglabāt, nevis mēģināt jaunu Nokia izgudrot. Mums jau ir mūsu Nokia – mūsu izcilie klasiskās mūzikas zvaigznes. Atgriežoties pie „Born in Riga” – ļoti skaists koncerts un tas tādā kompaktā veidā atgādināja, ka Latvijā ir visas šīs klasiskās mūzikas zvaigznes, bet, lai tas būtu ilgtermiņā, kā valsts branding [zīmolvēde], kas iet gadiem cauri, mums ir jānodrošina, ka mums būs šīs zvaigznes arī turpmāk, tas ir īstais Latvijas valstiskais jautājums. Varbūt pēc divdesmit gadiem atkal gribēs taisīt tādu koncertu, bet nebūs tās zvaigznes. Un, ja zvaigžņu nebūs, tad tā ir galvenokārt Latvijas valdība un vadošās instances, kuri ir vainīgi, jo nav noķēruši to momentu, lai definētu un identificētu esošo un darītu visu, lai to

saglabātu, netaustoties tumsā un nemeklējot jauno Nokia. Un kultūras galvaspilsētas pasākums mums to nenodrošinās, tur ir vajadzīga pilnīgi cita stratēģija un kultūrpolitiska domāšana.

Jūs minējāt par Ameriku un par medijiem. Kā bija, vai tad, kad bijāt Amerikā, Jūs arī medijos pamanījāt kaut ko, ka tika rakstīts arī par kultūras galvaspilsētu, par Rīgu?

Ļoti maz, ļoti. Faktiski Amerikā, amerikāņiem interese par klasisko mūziku, lai arī viņiem ir lielie orķestri.. lielām tautas masām interese par šīm lietām ir ļoti minimāla. Par futbolu – jā, basketbolu – tur viņi varēs jums visu ko pastāstīt, bet par šo līniju.. vai tas [koncerts „Born in Riga”] netika translēts tikai Eiropas televīzijās? Es būtu pārsteigta, ja viņš tiktu translēts Amerikā, jo tur ir lielākoties komerciālās televīzijas, kur klasiskā mūzika nav centrā. Eiropā vēl ir šīs sabiedriskās televīzijas, kas var paciest zaudējumus. Es būtu stipri pārsteigta, ja Amerikā būtu raidīts šis „Born in Riga” koncerts.

Un par pašu kultūras galvaspilsētu kā tādu? Jo es veicu arī ārvalstu publikāciju analīzi, Amerika tur ir, bet lielākoties šīs publikācijas, kas nāk no Amerikas, Kanādas, ir saistītas ar TOP 10 galamērķi u.tml. Tur tā kultūras lieta ir tik maz pieminēta, taisnību Jūs sakāt, ka viņiem tā koncentrācija mazliet uz citām sfērām.

Es domāju viņiem vairāk ir uz *brandingu* un uz ekonomisko ietekmi, tiešām, uz tūrisma galamērķiem, kur ir visinteresantāk utt. Bet tas, kas visiem patīk Rīgā nav tik daudz no *brandinga*, mārketinga un kultūras galvaspilsētas atkarīgs. Drīzām, tas ir tas, ka, piemēram, var visu izstaigāt kājām, ka pietiekami interesanta un dažāda pilsēta. Man nupat šeit bija Šveices draugi, un viņiem ļoti patika tas, ka viņi var visu nepieciešamo sasniegt kājām – Art Nouveau arhitektūras rajonu, aiziet ar kājām uz Vecpilsētu. No vienas puses, lielpilsēta – no otras – visu ar kājām var sasniegt.

Jā, protams, tas nav atkarīgs no kultūras galvaspilsētas titula, bet varbūt tā ir lieta, ar kuru kultūras galvaspilsētas kontekstā varējām izcelties un mēģināt ar to piesaistīt vēl vairāk uzmanības un cilvēku, tai skaitā, *brandingot* savu valsti, lai citi redzētu, kas mēs esam un par ko runājam.. Turpinot par medijiem un mediju ietekmi gan publiskajā un kultūras diplomātijā, gan vispār. Varbūt Jums ir kāds komentārs par šīs informācijas plūsmas ietekmi? Kāda ir publiskās diplomātijas un kultūras diplomātijas saistība ar medijiem?

Mūsdienās, ja tas [pasākums] neparādās medijos vai sociālajos tīklos, tas vispār neeksistē. Pati par sevi saprotama lieta, ka, ja informācija sasniedz limitētu skaitu cilvēku,

bet ja viņi *retwīto*, ieliek bildi *feisbukā*, tas iet medijos, izplatās tālāk. Tas ir ļoti būtiski izmainījies.

Jūs minējāt par Beļģiju, vai kas dzirdēts par citām kultūras galvaspilsētām. Kāda negatīva vai, tieši pretēji – pozitīva pieredze?

Man ir šis gadījums, jo viņš ir nesens – es vienkārši „Guardian” [viens no vairāk lasītākajiem Lielbritānijas medijiem] bieži lasu un tur bija raksts par to. Un, ja nemaldos pat virsrakstā bija, ka vietējiem iedzīvotājiem kultūras galvaspilsēta absolūti neinteresē, tomēr, kas viņus ieinteresēja ir tas, ka beidzot viņu apkārtnē būs pirmais IKEA veikals [Mons: it's the European capital of culture – but locals just want to go to Ikea. Pieejams: <http://www.theguardian.com/artanddesign/2015/jan/13/mons-belgium-european-capitals-of-culture-ikea-nail-in-the-coffin>]. Tur bija arī bilde, kur var redzēt, ka tas milzīgais mākslas darbs ir nokritis vecpilsētas centrā un viņiem bija pus miljonu vērts mākslas darbs jānovāc un tur tieši parādās arī šī informācija, ka šis apsēstais pilsētas galva, kurš bija domājis, ka visas pasaules uzmanību pievērsīs savai mazpilsētai, ka tas viss ir pārāk grandiozi un visi tie projekti varbūt, pirmkārt, ir nepiemēroti viņu pilsētai un, otrkārt, nav pabeigti laicīgi.

3. Pielikums. Publikāciju analīze

Datums	Medija tips	Valsts	Nosaukums	Kopaina	Pozīti vs	Neitrāls/ Informatīvs vs	Negatīvs vs	Pasākumi	Izcelts	Meklēt tālāk	Vizuālais materiāls	Atrodams šeit
Marts	Ceļošanai	Kanāda	Culture is going to North	Rīga minēta kopā ar Ūmeā		X		Saulgrieži, "Staro Rīga", muzeji, LNB	Rīga, Ūmeā, EKG; Ziemeļu valsts	X	Tikai Rīga, pieminekļi	http://www.doctorstreview.com/news/culture-going-north/
Janvāris	Aviokompanijas, ceļošanai	Lielbritānija	Taking off in Riga	Rīga, vietas, kas jāapmeklē - ēdieni, dzērieni, apskatei, viesnīcas - SPECIFISKAI AUDITORIJAI		X		-	Danija Vanja resorāns, 371 Cafe, Aqua Luna, Tokyo City, Čita puse, Barber room, Spīķeri, Moodwork, LNB, KKC, Welton, Astor, Jūgendstils	X	Panorāma	http://www.letsomag.com/story/taking-off-in-riga/1377/1/
Janvāris	Ziņas, dažādi	ASV	Cultural Capitals of Europe for 2014	Abas pilsētas, vēsturiski informatīvs	X			Izstāde par dzintaru, "Grāmātu draugu ķēde", LNO "Rienzi", ielu pasākumi Esplanādē, aktīvā atpūta, sports, Staro Rīga	Baltijas reģions, vēsture, muzeji, LNO, UNESCO - Jūgendstils	X	Panorāma, tikai Rīga	http://www.baltimoreun.com/travel/sc-travel-1231-cultural-capitals-europe-20140101-story.html#page=1
Janvāris	Ziņas, dažādi	ASV	Cultural Capitals of Europe for 2014	Abas pilsētas, vēsturiski informatīvs	X			Izstāde par dzintaru, "Grāmātu draugu ķēde", LNO "Rienzi", ielu pasākumi Esplanādē, aktīvā atpūta, sports, Staro Rīga	Baltijas reģions, vēsture, muzeji, LNO, UNESCO - Jūgendstils	X	Panorāma, tikai Rīga	http://articles.chicagotribune.com/2014-01-01/site/sc-trav-1231-cultural-capitals-europe-20140101_1_riga-daugava-river-baltic-sea
Janvāris	Ziņas, dažādi	ASV	10 best budget destinations for 2014	Vispārīgi, kopā ar vēl 9 galamērķiem		X		-	Jūgendstils, UNESCO, baznīcas, LNO, plūdmale	Tikai par viesnīcu	-	http://www.today.com/p/arents/10-best-budget-destinations-2014-2D11755749
Janvāris	Ziņas, bizness, ekonomika	Baltija	Rīga and Ūmeā: European Capitals of Culture in 2014	Abas pilsētas, informatīvs par EKG kopumu, kas ir vairāk kā par pašu Rīgu vai Ūmeā	X			"Rīga caur gadšimtiem un kultūrām", atklāšanas pasākumi, dzintara izstāde, "Grāmātu draugu ķēde", "Taste and Feel 2014!"	EKG vispārīgi, atklāšana	X	-	http://www.baltic-course.com/eng/editors_note/?doc=12379
Janvāris	Dzirdi, sadalā "ceļojumi"	ASV	Where to Go in 2014	Rīga kā 2014 galamērķis	X			Saulgrieži, "Staro Rīga", brīvdabas koncerti, LNO	Centrālriņķis, ZOO,	X	Melnģatvju nams	http://www.huntingtonpost.com/jetsettercom/where-to-go-in-2014_h_4537833.htm#12

Janvāris	Celošana	ASV	Where To Go In 2014 With HostelBookers	Rīga kā 2014 galamērķis, īsi starp pārējiem	X				Vecpilsēta, UNESCO, B&B Rīga viesnāģa, pasākumi gada garumā	-	-	http://www.jetsettersblog.com/blog/2014/01/03/where-to-go-in-2014-with-hostelbookers/
Janvāris	Ziņas, dažādi, dažas valstis izceļas	Itālija	What in the world is going on in 2014?	Vienā teikumā starp pārējiem	X			Gūtenberga grāmatu iespēstuves 500	Gūtenbergs	-	-	http://www.freewebspos.com/news/article/a/1033843/today/what-in-the-world-is-going-on-in-2014
Janvāris	Dažādi, autoru izlase	Kanāda	What in the world is going on in 2014?	Vienā teikumā starp pārējiem	X			Gūtenberga grāmatu iespēstuves 500	Gūtenbergs	-	Latvija atzīmēta kartē	http://www.macleans.ca/politics/what-in-the-world-is-going-on/
Janvāris	Ziņas, dažādi	ASV	Where To Travel In 2014: How The Expert Lists Stack Up	Tikai pieminēta Rīga	X			-	x	-	-	http://www.ihetimes.com/where-travel-2014-how-expert-lists-stack-1529084
Janvāris	Ziņas, dažādi, ceļojumu sadaļā	Kanāda	Top Destinations Of 2014: Brazil, Russia And Latvia Poised To See More Tourists	Neliela rindkopā starp pārējiem, pieminēta arī Ūmea	X			-	Kad sākas, pievienošanās Eirozonai	-	Panorāma	http://www.huffingtonpost.ca/2014/01/05/top-destinations-of-2014_n_4545179.html
Janvāris	Ziņas, dažādi	ASV	Deal Experts' 2014 Travel Plans (pārpublicējums)	Ekspertu komentāri, vienā teikumā starp pārējiem	X			-	EKG, ļēti nokļūt	-	-	http://www.aknewsfeed.com/petersburg/deal-experts-2014-travel-plans/
Janvāris	Ziņas, dažādi, ceļojumu sadaļā	ASV	Deal Experts' 2014 Travel Plans (pārpublicējums)	Ekspertu komentāri, vienā teikumā starp pārējiem	X			-	EKG, ļēti nokļūt	-	-	http://www.huffingtonpost.com/travelzoo/deal-experts-2014-travel_b_4555608.html?utm_hp_ref=canada-travel&ir=Canada+Travel?view=print&comm_r ef=false

Janvāris	Ziņas, dažādi, ceļojumu sadaļa	Lielbritānija	48 hours in Latvia: Get the most out of Riga	Nesaistīts ar EKG. Vēsture - gan vācu, gan krievu laiki, muzeji, pilsētvīde, for a weekend of good food, cheap vodka and all the culture you can handle, neatklātā pilsēta	X					Vietējie - alkohols, Pēterā baznīca, Vecrīga, Jūdendstils, vēstures muzejs, rīteņu tūre, nakts dzīve, Centrālirgus, Melngalvju nams, pils, Brīvības pieminekļi, Aviācijas muzejs, saules muzejs	X	Melngalvju nams, kīplokli tirgu	http://www.tinmagazine.com/travel/weekender/48-hours-in-latvia-get-the-most-out-of-riga
Janvāris	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltija	'Arena Riga' to host opening concert for Riga's European Capital of Culture year	Atklāšanas koncerts, redzams arī Liepuvā, Igaunijā	X			"Rīga dimd" atklāšanas koncerts	Ar Rīgu saistītie komponisti un atpazīstamas personības R.Pauls, M.Sirmais, J.Liepiņš, M.Ozoliņš	-	-	http://www.baltic-course.com/en/baltic-news/?doc=12407	
Janvāris	Ebreju kultūra, ziņas, viedokļi	Izraēla	My Five Must-See Destinations For 2014	Latvijas iespēja izceļties no Baltijas valstīm, ebreju vēsture, staro citiem galamērķiem	X			Dzintara izstāde, brīvdošanas pasākumi, gaismas šovs, tirgus	Vēsture, UNESCO, unikālitate	-	-	http://www.thejewishweek.com/features/travel/my-five-must-see-destinations-2014	
Janvāris	Dzīvessitstīss, izklaidējošs	ASV	Where To Go In 2014	Galamērķis kopā ar Igauniju - Tallinu, Eiropas mazo pilsētu šarms		X		-	Alus dārzi, kafijas veikali, EKG un tā finansējums, Berga Hotels	Tikai par viesnīcu	panorāma starp citu pilsētu attēliem	http://www.lifestylenir.or.com/life/travel/2014/01/07/205160918/second-cities-2014/	
Janvāris	Tūrisma un biznesa ceļošana	Īrija	Bach to ring in the spring season in Riga	Baha mūzikas pasākumi "Rīga, as European Capital of Culture, belongs in Europe's historical culture space"	X			Pavasara atklāšanas pasākums "Windstream", "Bach, Passion, Riga"	Klasiskā mūzika mūsdienu interpretācijā, Latvijas Radio koris, Sigurds Klava, Ēriks Ešenvalds	X	X	http://www.xeniosworld.com/2014/01/09/bach-to-ring-in-the-spring-season-in-riga/	

Janvāris	Ceļošanai	Lielbritānija	EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE 2014 : WHY RIGA?	10 izcēlumi, katrs izcelts un aprakstīts iedziļinoties kontekstā	X					Muzeji - jūgendstila, Kļuča izstāde,	Jūgendstils, muzejs; 80to mūzika, "Četri Balti Krekli", arhitektūra ar nacionāliem, romantisēm elementiem; tirdzniecības pagānu kultūra, Saules muzejs; grafiskais dizains - komikss "Tuši" + Lukabuka, Istaba; Dizains <i>Vintage</i> , kafija, tēja - Miera iela, Kalnciema kvartāls, tirdziņš; P. Stradiņa medicīnas muzejs - padomju; Gustavs Kļučis, Gaismas pils	X		Rīgas Kristus piedzimšanas katedrāle; tirgus, Meņgalvju nams	http://www.roughguides.com/article/european-capital-of-culture/
Janvāris	Dzīvesstils, izklaidējošs	Lielbritānija	Holidays 2014: 8 Must-Visit Destinations That Make Us Want To Book A Holiday Today	Latvija starp pārējām valstīm	X					-	EKG, kultūra, vēsturiskums, Jūgendstils	-	Rīgas pils, krastnāla	http://www.marieclaire.co.uk/blog/545314/the-8-must-visit-destinations-of-2014.html	
Janvāris	Ziņas, dažādi	Vācija	Latvians Pass Books Along Human Chain to Kick Off Culture Capital Year...	Informatīvs fakts par grāmatu ķēdi, pārpublicējums no NY Times	X					"Grāmatu draugu ķēde"	LNB, Birkerts	-	-	http://www.ad-hoc-news.de/latvians-of-all-ages-formed-a-human-chain-in-the-freezing-de/News/33964678	
Janvāris	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltija	Riga 2014 presents its first major exhibition – Amber	Informatīvi par izstādi ar Vitas Timernanes-Mooras komentāru	X					Dzintara izstāde	Dzintara izstāde, nozīme, konteksts	-	8 attēli no izstādes	http://bnn-news.com/riga-2014-presents-major-exhibition-amber-108704	
Janvāris	Ziņas, dažādi	Ķīna	European Capital of Culture year kicks off in Latvia	informatīvi par to, ka Rīga būs EKG un par EKG vispārīgi	X					200 kultūras pasākumi, "Rienzi" dzintara izstāde, koncerts "Rīga resounds"	Pieminēta arī Sigulda, kur pasākumi ziemeļos	-	-	http://news.xinhuanet.com/english/culture/201401/18/c_133055016.htm	

Janvāris	Māksla	ASV	Rīga launches stint as one of two European capitals of culture with an emotional ceremony	Daugava aizstāta ar Danuba (iespējams domāta Danube, otrā vietā pareizi)			X	"Grāmatu draugu ķēde", R. Vāgnera opera "Rienzi"	"Grāmatu draugu ķēdes" nozīmība, ap 15 000 cilvēku, standing up for culture atsauc uz Baltijas Ceļu, LNB, Burkerts	-	Grāmatu padošana	http://artdaily.com/news/67598/Riga-launches-stint-as-one-of-two-European-capitals-of-culture-with-an-emotional-ceremony#.VV0CsCvrmq4kp	
Janvāris	Dažādi, izklaidējoši	Indija	Latvians pass books along human chain to kick off culture capital year	Plašāk par pāris ievērojamākajiem notikumiem EKG kontekstā	X			"Grāmatu draugu ķēde", "Rienzi" 20,000 singers from 70 countries in Latvia - pasaules koru olimpiāde	14 000 cilvēku ķēde, Latvijā dzimis ASV arhitekts G.Burkerts, Jūgendstils, UNESCO	-	-	-	https://in.news.yahoo.com/latvians-pass-books-along-human-chain-kick-off-173636212--sector.html
Janvāris	Dažādi, ziņas	Austrālijā	Latvians pass books along human chain to kick off culture capital year	Vispārīgi par grāmatu ķēdi, Rīgu kā EKG	X			"Grāmatu draugu ķēde" "Grāmatu draugu ķēde" "Dzimuši Rīgā" (Gidons Krēmers, Maija Kovalevska, nese Galante and Aleksandrs Antonenko) Vijas Celiņas izstāde, "Rienzi"	Gaismas pils, gaidāmais 25% tūrisma pieplūdums, 14 000 latviešu "Grāmatu draugu ķēde", Jūgendstils, Pasaules koru olimpiāde, UNESCO	X, aizvēd uz pilno rakstu citā portālā	-	Grāmatu padošana	http://www.bignewsnet.work.com/index.php/sid/219749586
Janvāris	Dažādi, ziņas	Eģipte	Latvians pass books along human chain to kick off culture capital year	"Grāmatu draugu ķēde", mūsu pasaulslavenie mākslinieki, krīzes pārvarēšana un pievienošanās Eirozoniā	X			"Grāmatu draugu ķēde", "Dzimuši Rīgā" (Gidons Krēmers, Maija Kovalevska, nese Galante and Aleksandrs Antonenko) Vijas Celiņas izstāde, "Rienzi"	Gaismas pils, gaidāmais 25% tūrisma pieplūdums, 14 000 latviešu "Grāmatu draugu ķēde", Jūgendstils, Pasaules koru olimpiāde, UNESCO	-	Grāmatu padošana	http://english.ahram.org.eg/NewsContent/18/108/91963/Books/WOrld/Latvianspass-books-along-human-chain-to-kick-off.aspx	
Janvāris	Dažādi, ziņas	Eģipte	Latvians pass books along human chain to kick off culture capital year	"Grāmatu draugu ķēde", mūsu pasaulslavenie mākslinieki, krīzes pārvarēšana un pievienošanās Eirozoniā	X			"Grāmatu draugu ķēde", "Dzimuši Rīgā" (Gidons Krēmers, Maija Kovalevska, nese Galante and Aleksandrs Antonenko) Vijas Celiņas izstāde, "Rienzi"	Gaismas pils, gaidāmais 25% tūrisma pieplūdums, 14 000 latviešu "Grāmatu draugu ķēde", Jūgendstils, Pasaules koru olimpiāde, UNESCO	-	Grāmatu padošana	http://www.maress.com/en/ahramonline/91963	

Janvāris	Dažādi, ziņas	Filipīnu Republika	Latvians pass books along 1.2-mile human chain to kick off culture capital year	"Grāmatu draugu ķēde", mūsu pasauleslavenie mākslinieki, krīzes pārvarēšana un pievienošanās Eirozonai	X			"Grāmatu draugu ķēde", Born in Riga (Gidon Kremer, Maija Kovalevska, nese Galante and Aleksandrs Antonenko) Vijas Celiņas izstāde, Rieziņi	Gaismas pils, gaidāmais 25% tūrisma pieplūdums, 14 000 latviešu "Grāmatu draugu ķēde", Jūgendstils, Pasaulē koru olimpiāde, UNESCO	-	Grāmatu padošana	http://www.gmanetwork.com/news/story/344561/lifestyle/literature/latvians-pass-books-along-1-2-mile-human-chain-to-kick-off-culture-capital-year
Janvāris	Dažādi, ziņas, par pasaulē notikumiem	Indija	Latvians pass books along human chain to kick off culture capital year	"Grāmatu draugu ķēde", mūsu pasauleslavenie mākslinieki, krīzes pārvarēšana un pievienošanās Eirozonai	X		"Grāmatu draugu ķēde", Born in Riga (Gidon Kremer, Maija Kovalevska, nese Galante and Aleksandrs Antonenko) Vijas Celiņas izstāde, Rieziņi	Gaismas pils, gaidāmais 25% tūrisma pieplūdums, 14 000 latviešu "Grāmatu draugu ķēde", Jūgendstils, Pasaulē koru olimpiāde, UNESCO	-	X		http://www.freemwspost.com/news/article/a1051446/today/latvians-pass-books-along-human-chain-to-kick-off-culture-capital-year
Janvāris	Dažādi, ziņas	Itālija	Latvians pass books along human chain to kick off culture capital year	"Grāmatu draugu ķēde", mūsu pasauleslavenie mākslinieki, krīzes pārvarēšana un pievienošanās Eirozonai	X		"Grāmatu draugu ķēde", Born in Riga (Gidon Kremer, Maija Kovalevska, nese Galante and Aleksandrs Antonenko) Vijas Celiņas izstāde, Rieziņi	Gaismas pils, gaidāmais 25% tūrisma pieplūdums, 14 000 latviešu "Grāmatu draugu ķēde", Jūgendstils, Pasaulē koru olimpiāde, UNESCO	-	-		http://www.themoscovi.com/news/article/russians-become-worldchampions-of-fire-sculpture/492944.html
Janvāris	Dažādi, ziņas	Krievija	Russians Become World Champions of Fire Sculpture	Rīgas un EKG vārdi tikai pieminēti, publikācija citā kontekstā	X		Ugunsšķūpīšu festivāls	Krievijas uzvara ugunsšķūpīšu konkursā	-	Ne saistīts ar EKG		http://www.kitv.com/story/24497048/2014/01/20/volunteers-create-a-humanchain-to-move-millions-of-books
Janvāris	Dažādi, ziņas	ASV	Volunteers create a human chain to move millions of books	"Grāmatu draugu ķēde", bibliotēkas atklāšana, EKG	X		"Grāmatu draugu ķēde"	Gaismas pils, LNB vispār	-	X		http://www.baltic-course.com/eng/analytic/s/?doc=86478
Janvāris	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltija	Lithuania and Latvia share common tasks	Prezidentu tikšanās, pievienošanās eirozonai, EKG tikai informatīvi, prezidentūra, RailBaltica	X		-	EKG tikai informatīvi pieminēta	-	Ne saistīts ar EKG		http://www.baltic-course.com/eng/analytic/s/?doc=86478

Janvāris	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltija	airBaltic expecting increase in tourist numbers due to Riga as European Capital of Culture in 2014	AirBaltic prognozētais tūrisma pieaugums	X																
Janvāris	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltija	14,000 take part in human chain transferring books to new library in Riga	"Grāmatu draugu ķēde", EKG	X			"Grāmatu draugu ķēde"	EKG informatīvi, "Grāmatu draugu ķēde", Isi												
Janvāris	Ziņas, dažādi	Itālija	Interested in knowing more about this story?	"Grāmatu draugu ķēde", mūsu pasaulslavenie mākslinieki, krīzes pārvarēšana un pievienošanās Eirozoni	X			"Grāmatu draugu ķēde", "Dzinuši Rīgā"(Gidon Kremer, Maija Kovalevska, nese Galante and Aleksandrs Antonenko) Vijas Celiņas izstāde, Rienci	Gaismas pits, gaidāmais 25% tūrisma pieplūdums, 14 000 latviešu "Grāmatu draugu ķēde", Jūgendstils, Pasaules koru olimpiāde, UNESCO												
Janvāris	Ziņas, dažādi	Lietuva	President Grybauskaitė congratulated Riga – European Capital of Culture 2014	Lietuvas prezidentes vizīte un vēlējums	X			"Rienci"	Latvijas pievienošanās eirozoni, EKG, prezidentūra												
Janvāris	Internacio nāļās un kultūras ziņas	ASV	Riga is the New Culture Capital of Europe for 2014	Baltijas ceļa tradīcija-gāmatu ķēde, vēsturiski, informatīvi bagātīgs, parāda pārīlectu, identitāti, simbolisko nozīmi, EKG vēsture vispārītei	X			"Grāmatu draugu ķēde": plānoti ap 200 pasākumu, "Rienci", Pasaules koru olimpiāde, "Dzinuši Rīgā", Jāni, "Dzintara ceļš"	Unesco kultūras mantojums - koka arhitektūra, Jūgendstils, G. Birkerts - LNB												

Janvāris	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Paper chain: thousands of Latvians unite to move books to new national library	Baltijas ceļa sasaukšana, simboliskā nozīme, "standing up for culture", pievienoti arī negatīvie viedokļi - tvīti, Ušakova izteiciens, ka LNB izskatās pēc mīlīga supermārķeta	X			"Grāmatu draugu ķēde"	"Grāmatu draugu ķēde", LNB - G. Birkerts, eurozona.		Uģuņošana	http://www.telegraph.co.uk/culture/books/booksnews/10586820/Paper-chain-thousands-of-Latvians-unite-to-move-books-to-new-national-library.html
Janvāris	Ziņas, dažādi	Šveice	Latvian Report	"Grāmatu draugu ķēde", plaša informācija, vēsture - Baltijas ceļš, eurozona visai plaši	X			"Grāmatu draugu ķēde"	"Grāmatu draugu ķēde", LNB - G. Birkerts, eurozona, pirmā sievietes premjerministre Baltijas valstīs	-	Panorāma	http://www.ovimagazine.com/art/10762
Janvāris	Ziņas, dažādi	ASV	50 Incredible Travel Destinations to Consider for 2014	Viena no 50, eurozona, EKG	X			Pasaules koru olimpiāde	EKG, pasaules koru olimpiāde, pievienošanās eurozonai	-	-	http://www.huffingtonpost.com/viator/50-incredible-travel-dest_b_4653139.html?utm_hp_ref=travel&ir=Tavel
Janvāris	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltija	Riga restaurants looking forward to more customers in 2014	Sakarā ar EKG planots tūristu pieplūdums, lielāks restorānu apmeklējums, arī patiecoties prezidentūrai	X			Pasaules koru olimpiāde	Tūristu pieplūdums	-	Ēdiens	http://www.baltic-course.com/eng/markets_and_companies/?doc=86933
Februāris	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Is it a good idea to splash money on European cities of culture?	Plašs, vēsturiski pamatots, dažādi skatupunkti, padziļināta informācija, ne tāda, kā tipiskās publikācijas, arī par EKG vispārīgi, izmaksas, arī par tautību daudzveidību	X			Stīra māja, "Rienzi", "Grāmatu draugu ķēde",	100 okupācijas gadi, eurozona, Maximas traģēdija	-	Panorāma, burulāvas	http://www.spectator.co.uk/arts/arts-feature/9130142/is-it-a-good-idea-to-splash-money-on-european-cities-of-culture/

Februāris	Portāls specifiska sabiedrības grupai	Starptautisks	Gay Travel: Highlights from Riga, Latvia	Mazliet vēsture, brīvdieņu mērķis	X	-	EKG, Jūgendstils, "Force Majeure"	Satelīts	http://gayapolis.com/news/artdisplay.php?articleid=28175
Februāris	Ziņas, dažādi	Turcija	Latvia celebrates start of year as European Capital of Culture 2014	Atklāšanas pasākumi, informatīvi par dažādiem pasākumiem	X	"200 pasākumi, "Rienzi", "Grāmatu draugu ķēde", dzināra izstāde, centrāltriņģus, Ugunskuļpūšanas, gaismas šovs Dausavā	Atklāšanas pasākumi, izstādes, brīvdabas pasākumi	Salūts	http://www.today.szama.n.com/features_latvia-celebrates-start-of-year-as-european-capital-of-culture-2014_338739.html
Februāris	Ziņas, dažādi	Turcija	Latvian president: Turkey, Latvia to speed up business relations	Par Latvijas Turcijas politiskajām attiecībām, neliela rindkopa EKG	X	"Rienzi"	D. Čivies un prezidenta A. Bērziņa komentārs par EKG	Andris Bērziņš	http://www.today.szama.n.com/interviews_latvia-n-president-turkey-latvia-to-speed-up-business-relations_338996.html
Februāris	Celošana, sievietēm	Starptautisks	Top cities to visit in 2014	Latvija viena no galamērķiem, Ieti, UNESCO	X	-	UNESCO, EKG	Panorāma	http://travel.allwomenstalk.com/top-cities-to-visit-in-2014
Marts	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	How far would you go for a first taste of sun in 2014?	Rīga kā tūrisma galamērķis, Rīga EKG, arhitektūra, triņģus, Bastejkahns	X	"Windstream" festivāls	Rīga kā tūrisma galamērķis, Rīga EKG, arhitektūra, triņģus, Bastejkahns	(nav Rīga)	http://www.independent.co.uk/travel/news-and-advice/how-far-would-you-go-for-a-first-taste-of-sun-in-2014-9159640.html
Marts	Ziņas, dažādi	Baltijas valstis	Siguldā Winter Festival kicks off in Latvia	Siguldā Rīgas EKG sadarbības pilseta, ziemas festivāls, aktivitātes Siguldā	X	Siguldas ziemas festivāls	Ziemas festivāls, sporta aktivitātes, ledusskulptūras, Meteņņu sviņšana	-	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=12095
Marts	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	A slice of Riga: Join Latvia's year-long arty party	Rīga kā tūrisma galamērķis, Rīga EKG, apskates vietas Rīgā, ārzemnieku vēsturiskā ietekme Rīgā	X	-	Rīga kā tūrisma galamērķis, apskates vietas Rīgā, ārzemnieku vēsturiskā ietekme Rīgā	Doma baznīca	http://www.independent.co.uk/travel/europe/a-slice-of-riga-join-latvias-yearlong-arty-party-9162619.html

Marts	Ziņas, dažādi	Baltijas valsts	Kremerata Baltica" opens "Rīga 2014" concert series "Born in Riga"	EKG, Dzimuši Rīgā, "Kremerata Baltica" kamerorķestris, latviešu mūzikas mākslinieki	X		"Dzimuši Rīgā" koncerts	EKG, "Dzimuši Rīgā" koncerts, vijolists G. Kremeris, latviešu mūzikas mākslinieki	-	-	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=12725
Marts	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Top places to visit in 2014: Cities worldwide get set for their share of glory	Rīga kā tūrisma galamērķis, EKG, apskates objekti, centrālīgus, Rīgas Balzams	X		"Re Re Rīga"	Rīga kā tūrisma galamērķis, apskates vietas, Rīgas Balzams, Ķīpsala	-	Rīgas panorāma	http://www.express.co.uk/travel/articles/463818/Top-places-to-visit-in-2014-Cities-worldwide-get-set-for-their-share-of-glory
Marts	Ziņas, dažādi	ASV	Blooming Spring: European Hostlist 2014	Rīga EKG, pasākumi Rīgā, Sigulda, Jūrmala nosaukums nepareizs - "Jurmula"		X	-	Rīga EKG, pasākumi Rīgā	X	Rīgas panorāma un Daugava	http://www.huffingtonpost.com/gogobot/blooming-spring-european_b_4949023.html?utm_hp_ref=travel&h=Travel?view=print&comm_ref=false
Marts	Ziņas, dažādi	Baltijas valsts	Premiere of "Mikhail and Mikhail Play Chess" at Latvian National Opera	LNO, latviešu mākslinieki, "Mikhail and Mikhail Play Chess"	X		"Mikhail and Mikhail Play Chess" operas lekcija	Latvijas Nacionālā opera, latviešu mākslinieki, "Mikhail and Mikhail Play Chess"	-	-	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=12749
Marts	Ziņas, dažādi	Kanāda	Top 10 European Cities at Spring	Rīga EKG, arhitektūra, klasiskā mūzika	X		-	Rīga EKG, arhitektūra, klasiskā mūzika	X	Vecrīga, pie Līvu laukuma	http://www.huffingtonpost.com/fodors/top-10-european-citiesat_b_4942072.html?utm_hp_ref=travel&h=Travel?view=print&comm_ref=false
Marts	Ziņas, dažādi	Baltijas valsts	International composers take on Latvian folk songs in "Amber Songs"	Koris "Kamēr", Rīga dziedāšanas tradīcija, komponisti	X		"Dzintara dziesmas" koncerts	Koris "Kamēr", Rīga EKG, dziedāšanas tradīcija - dziesmu svētki, komponisti	-	-	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=12776
Marts	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltija	Travel & Tourism in Latvia to grow by 7.2% during 2014	Skatīties, procentos, tūrisma rādītāji un potenciālais pieaugums	X		-	Statistika	-	Staro Rīga	http://www.baltic-course.com/eng/good_for_business/?doc=89165

Marts	Celošana, izklaide	Starptautisks	Baltic Vacations in Riga	Pilsētas vēsture, Vecrīga, bez EKG konteksta	X				Tatāru un baškīru tautas svētki Sabantu Vērmānes dārzā	Oklupācijas muzejs, Vestures un kugniecības muzejs, Vecrīga, Jūgendstils, Doma laukums, bārs Leningrāda, Balzāms	-	Doma laukums, pulvertornis	http://www.journeyetc.com/vacations/baltic-vacations-in-riga/
Marts	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltija	First European Sabantuy to be held in Riga in June	Rīga kā pilsēta, kas pieņem dažādo, citu tautu svētkus	X					Rīga kā pirmā vieta Eiropā šādiem svētkiem	-	Meitenes tradicionālos tautastēpos	http://www.baltic-course.com/eng/forum/s/?doc=89431
Marts	Ziņas, ceļojumu sadaļā	Kanāda	18 Reasons Latvia Is Europe's Best Kept Secret	Must visit, kā viens no iemesliem EKG tituls	X				Dziesmu un deju svētki	Latvijas ekoloģiskā daba, EKG, nacionālie parki, Sigulda, Jūrmala, Ventas rumba, Aglona, Kolka, Rundāle, Gūtmānala, Cēsis, Liepājas zilā karoga pludmale, Rāznas ez., Jūrkalne, Irbenes lokators	-	Pie katra no iemesliem attiecīgā bilde	http://www.huffingtonpost.com/2014/03/24/latvia-travel_n_4981083.html
Marts	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltija	Latvia's first EUR 2 coin dedicated to Riga Old Town	2EUR monēta ar EKG simboliku, Latvija ES		X			-	Henrihs Vorkals, Janis Strupulis	-	2EUR monēta	http://www.baltic-course.com/eng/tourism/?doc=89681
Marts	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltija	"Nordea" Riga Marathon 2014 to have culturally saturated program	Maratons EKG gadā		X			Nordea Rīgas maratons	Ušakova komentārs par plaša mēroga, būtisku pasākumu, kas pulcē plašu sabiedrību	-	Skrējēji maratonā	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=12839
Aprīlis	Eiropas valstis, izklaidējošs	Starptautisks	ROLLER DERBY AND THE AMBER VEIN: EUROPE'S CAPITALS OF CULTURE 2014	EKG vēsture, citas pilsētas, paragrāfs par Ūmea un Rīgu	X				Survival Kit, Amber Vein, Riga Carnival, Road Map, Thirst for the Ocean, Freedom Street	Par katru no pasākumiem sīkāk, plašākā kontekstā	X	tikai Ūmea	http://www.europeanandm.eu/24heart/1459-european-capitals-culture
Aprīlis	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Riga, a city reveling in its culture	Plaši aprakstoti, simboli, vēsture, pacilāti, novērtējoši, EKG tikai pieminēts	X				-	Brīvības pieminekļi, Jūgendstils, Sv. Pētera baznīca, TV tornis, centrālā ielā, Miera iela, Spļķeri, Kalnciema kvartāls, KKC,	-	Pētera baznīca, Kalnciema kvartāls, panorāma	http://www.theguardian.com/travel/2014/apr/06/riga-latvia-city-of-culture-2014

Aprīlis	Ziņas, dažādi	Austrālijā a	18 reasons Latvia is Europe's best kept secret	Latvija kā tūrisma galamērķis; Rīga EKG, arhitektūra, Vecrīga, daba, nacionālie parki, Siguldas pilsdrupas, Jūrmala, Ventas rumba, Aglona, Kolka rags, Rundāles pils, Gūtmanna ala, Cēsis, Liepāja, Irbenes lokators; Dziesmu un deju svētki	X				Dziesmu un deju svētki	Latvija kā tūrisma galamērķis; daba, apskates objekti, vēsture, jūra			Zvejnieka laiva un Baltijas jūra	http://www.news.com.au/travel/world-travel/reasons-latvia-is-europes-best-kept-secret/story-e6ffqbr-1226876426890
Aprīlis	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Latvian festival for Peterborough	Nav saistīts ar EKG; 4. maija svinības	X				-	4. maija svinības			(nav Latvijas bilde)	http://www.peterboroughtoday.co.uk/news/community/community-latvian-festival-for-peterborough-1-5987471
Aprīlis	Fotogrāfijās, apraksti	Baltijas valstis	RIGA PHOTOMONT H 2014	Fotogrāfiju festivāls, EKG	X			Fotogrāfiju festivāls	Fotogrāfiju festivāls				Retro ofiss	http://www.echoonewsonline.com/
Aprīlis	Ziņas, dažādi	Starptautisks	Inside a KGB headquarters	Stūra māja, PSRS	X			-	-	Stūra māja, KGB			Stūra māja	http://www.reuters.com/article/2014/04/29/life-idUSRTR3N3UH
Maijs	Ziņas, dažādi	Baltijas valsts	Double reality but no connection	Rīga EKG, Vija Celmiņš	X			"Dubulta realitāte" mākslas izstāde	Vija Celmiņš			Zinreklju tīkls	http://www.baltictimes.com/news/articles/34802/#.U42UXbSKDvg	
Maijs	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltijas valsts	Former KGB headquarters in Riga officially opened	Stūra māja, vēsturisks izklāsts, vieta izstādei	X			Stūra māja	Latvijas vēsture, atgādināšana no padomju jūga, neatkarība			Stūra māja	http://www.baltic-course.com/eng/good_for_business/?doc=91094	
Maijs	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltijas valsts	Latvian Culture Day in Ireland attended by thousands spectators	4. maija svinību apmeklētība Īrijā	X			4. maija svinības	Tradicionālās dejas, dziesmas, ēdiens			-	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=13020	

Maijs	Ziņas, dažādi	Ukraina	What it was like in Riga?	Plaši, tezinājot kontekstu, Kijivas izpratne par Baltijas ceļu, veikot paraleles, neatlaidība, pārliecība par Latviju	X		Baltijas ceļa izstāde	Citvētku kopība, nepadošanās, cerība, simboliskā nozīme	-	Izstādes foto	http://www.day.kiev.ua/en/article/time-out/what-it-was-riga
Maijs	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltijas valstis	Latvia celebrates "Europe Day"	9.maijs - Eiropas diena, Esplanāde 2014, EKG	X		Eiropas dienas svinības	9.maija Eiropas dienas svinības	-	-	http://www.baltictimes.com/news/articles/34835/?utm_source=feedburn&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+TheBalticTimes+(News+from+Estonia%2C+Latvia+and+Lithuania+The+Baltic+Times)
Maijs	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltijas valstis	U.S. Embassy celebrates Riga Photomonth 2014	ASV fotografa izstāde LNB	X		Frames of America	Rīgas fotomēnesis 2014, Amerikas un Rīgas sadarbība	-	-	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=13043
Maijs	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	17 Places To Travel Before They Get Famous	Rīga kā neaizvērtais dārgums, ļoti neliels teksts, starp pārējām, ļoti galamērķis, EKG	X		-	Pētera baznīca, LNO, vecpilsēta	X	Panorāma	http://www.huffingtonpost.com/2014/11/03/places-that-arent-famous-yet_n_5226475.html
Jūnijs	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltijas valstis	Art historian Christina Kiaer to speak in Riga	kim?, mākslinieces viesošānās Latvijā	X		Christina Kiaer viesošānās kim?	māksla, padomju laiku māksla	-	-	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=13172
Jūnijs	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Secret KGB Torture House Opens Its Doors in Riga	Stūra mājas atvēršana, ļoti plaši vēsturiski un simboliski	X		Stūra māja	Plašs, kontekstu veidojošs raksts par Stūra māju un tās vēsturi	-	Stūra māja, izstāde, 3 attēli	http://www.thedailybeast.com/articles/2014/06/04/secret-kgb-torture-house-opens-its-doors-in-riga.html
Jūnijs	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Six unexpected destinations for a splendid student summer holiday	Rīga kā viens no galamērķiem	X		-	Jugendstils, sarežģīta vēsture, EKG	-	-	http://www.independent.co.uk/student/student-life/six-unexpected-destinations-for-a-splendid-student-summer-holiday-9478952.html

Junijis	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltijas valstis	Fashion design for dreamers	Intervija par modi, Rīgas modes nedēļa, Habitus Baltija		X			Rīga kā EKG tikai pieminēta, intervija par modi			Ne saistīts ar EKG	http://www.baltictimes.com/news/articles/34935/#:U5haq_mSxC0
Junijis	Māksla	Nīderlandē	The Mark Rothko Center: Stunning Legacy In Latvia	Plasi, sniedzot papildus info, vēsturiski, pasauleslāvens latviešis + kā nokļūtu tūn!		X			Markis Rothko kā latvietis, biogrāfija, vēsture, Rothko centrs, Arsenāls	X		Attēli saistīti ar izstādi	http://www.artweekenders.com/art/mark-rothko-center-latvia/
Junijis	Dažādi, Eiropa	Eiropa, ceļošana	Exclusive: Amber Avant-Garde Fashion Show in Riga	Par modi, daudz attēlu, maz teksta, EKG tikai kontekstam		X			Rīga un modes pasākumi, EKG, Dzintara avangards	X		Attēli no Habitus Baltija	http://www.dreameroutip.com/exclusive-amber-avant-garde-fashion-show-in-riga/
Junijis	Dažādi, ziņas	Ungārija	Latvia in the limelight	Intervija ar Latvijas vēstnieku Ungārijā Imantu Lieģi		X			Prezidentūra, erozona, EKG, Ungārijas-Latvijas attiecības, politiskie jautājumi	X		Vēstnieka	http://bndapestimes.hu/2014/06/06/latvia-in-the-limelight/
Junijis	Latkraksts	Ukraina	KGB or the house "that has something to tell" opens in Riga	Latvija kā moderna Eiropas valsts, Rīga EKG, KGB, Stūra māja		X			KGB, Stūra māja	-		Stūra māja	http://www.day.kiev.ua/en/article/time-out/kgb-or-house-has-something-tell-opens-riga
Junijis	Ziņas, dažādi	Baltijas valstis	Almost half Latvians unaware that Riga is European Capital of Culture 2014!	45% Latvijas iedzīvotāju nezina par EKG, pasākumu apmeklēšana		X			45% Latvijas iedzīvotāju nezina par EKG, pasākumu apmeklēšana	-		-	http://www.baltic-course.com/eng/analytic/s/?doc=92877
Junijis	Tūrisms	Lielbritānija	Cruising to Riga	Rīga EKG, kruizis uz Rīgu		X			Kruizis uz Rīgu	-		Melngaiļu nams	http://www.telegraph.co.uk/travel/cruises/10897728/Cruising-to-Riga.html
Junijis	Ziņas, dažādi	Baltijas valstis	Latvians unaware of Riga as European culture capital	45% Latvijas iedzīvotāju nezina par EKG, pasākumu apmeklēšana		X			45% Latvijas iedzīvotāju nezina par EKG, pasākumu apmeklēšana	-		-	http://www.baltictimes.com/news/articles/34964/#:U7KDP_mSxC0
Junijis	Tūrisms	Starptautisks	The 8th World Choir Games in Riga	Pasaules kornu olimpiāde, Rīga EKG		X			Pasaules kornu olimpiāde			Kornu olimpiādes parāde	http://www.goworldtravel.com/lets-sing-8th-world-choir-games-riga-latvia/

Jūlijs	Ziņas, dažādi	Baltijas valstis	Plenty of Midsummer "Ligo!" events in Riga	Ligo svētki, pasākumi svētkos	X			Tirdziņš Doma laukumā, Kalnciema tirdziņš, koncerti VEF Kultūras pilī, Iļģuciema kultūras centrā un muzejā "Dauderī"	Ligo svētki, pasākumi svētkos	-	-	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=13244
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Starptautisks	Namibia: Cota Head to World Choir Games	Pasaules koru olimpiāde, (vaiņāk raksta par Namībijas kori)	X		Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	-	Koris(nav Latvijas)	http://www.craigslist.com/article/20140701/BL0G009/140709977//mosaic-youth-theatre-singers-head-to-europe-for-competition
Jūlijs	Ziņas, Bizness	ASV	Mosaic Youth Theatre singers head to Europe for competition	Par kora dalību olimpiādē	X		Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde, EKG nav pieminēta	-	-	-	http://www.echogonewt.org.com/review-from-latvia/once-in-a-tavern/
Jūlijs	Māksla	ASV	ONCE IN A TAVERN	Par izstādi "Horizontu meklējo", visaptveroša plaša publikācija ar mākslas notikumu, vēstures kontekstu	X		"Horizontu meklējo"	Kuratores Ievas Kalniņas komentāri	-	Bildes no izstādes	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=13315	
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Baltijas valstis	Concert "Born in Riga" will be broadcast in all of Europe	"Dzimuši Rīgā" koncerts	X		"Dzimuši Rīgā" koncerts	"Dzimuši Rīgā" koncerts	-	-	http://www.dispatchlive.co.za/news/string-a-capella-group-off-to-latvia/	
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Dienvidāfrikā	String 'a capella' group off to Latvia	Pasaules koru olimpiāde, (vaiņāk raksta par Dienvidāfrikas kori)	X		Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	-	Koris(nav Latvijas)	http://www.dailynews.lk/?q=entertainment/partnering-old-joes-choir-world-choir	
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Šrilanka	Partnering The Old Joes' Choir for World Choir Games	Pasaules koru olimpiāde, (vaiņāk raksta par Dienvidāfrikas kori)	X		Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	-	Kora vadītāji(nav Latvijas)	http://www.dailynews.lk/?q=entertainment/partnering-old-joes-choir-world-choir	

Jūlijs	Zināsa, ekonomik a	Starptaut isks	Rivalry and harmony at the olympics of choirs	Pasaules koru olimpiāde, amaterkoru tops	X			Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	-	-	http://www.economist.com/blogs/graphicdetail/2014/07/daily-chart-47?src=sec&wv=de/hall&ehj=ah
Jūlijs	Zināsa, izlaidē	Dienvidā frika	Leads for Games in	Pasaules koru olimpiāde, (varārk raksta par Dienvidāfrikas korī)	X			Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	-	Koris(nav Latvijas)	http://www.iol.co.za/online/what-s-on/kwazulu-natal/choir-heads-for-games-in-latvia-1.1716098#VWA9b0-8PGd
Jūlijs	Mūzika	Starptaut isks	8th WORLD CHOIR GAMES 2014	Pasaules koru olimpiāde, Rīga EKG, Baltijas dziedāšanas tradīcijas	X			Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde, Rīga EKG, Baltijas dziedāšanas tradīcijas	Ir	Pasaules koru olimpiādes logo	http://www.theisingerlink.com/events/8th-world-choir-games-2014
Jūlijs	Māksla, gastro nija, kultūra, ceļošana	Starptaut isks	Europe's Hottest Cities 2014: Rīga and Umea as Capitals of Culture	Rīga EKG, multikulturāla vide, arhitektūra, slavēti cilvēki dzimuši Rīgā, "Grāmatu draugu ķēde", Umea,kultūras pasākumi	X			Gala brīvdabas operas koncerts, Pasaules koru olimpiāde, Eiropas filmu akadēmijas apbalvošana	Kultūras pasākumi, Rīga EKG, slavēti cilvēki dzimuši Rīgā, "Grāmatu draugu ķēde", Umea	Ir	Ir/vu lankums	http://theculturetrip.com/europe/articles/europe-s-hottest-cities-2014-riga-and-umea-as-capitals-of-culture/?utm_source=email&utm_medium=external&utm_campaign=10072014europetravel
Jūlijs	Zināsa, dažādi	Ķīna	World Choir Games kicks off in capital city of Latvia	Pasaules koru olimpiāde, Rīga EKG, A.Bērziņa atklāšanas runa	X			Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	-	-	http://www.shanghaiaily.com/article/article_xinhuas.aspx?id=228928
Jūlijs	Zināsa, dažādi	Lielbritā nija	Jersey girls sing for the Island on the world stage	Pasaules koru olimpiāde, (varārk raksta par Lielbritānijas korī)	X			Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	-	Koris(nav Latvijas)	http://www.baltivickexpress.com/isv/news/jersey-girls-prepare-raise-their-voices-latvia#VWBCTU-8PGd
Jūlijs	Zināsa, dažādi	Ķīna	World Choir Games kicks off in capital city of Latvia	Pasaules koru olimpiāde, Rīga EKG, A.Bērziņa atklāšanas runa	X			Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	-	-	http://english.sina.com/entertainment/2014/0709/717033.html
Jūlijs	Mode	Ķīna	World Choir Games Kicks off in Capital City of Latvia	Pasaules koru olimpiāde, Rīga EKG, A.Bērziņa atklāšanas runa	X			Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	-	-	http://fashion.xinmin.cn/gd/2014/07/10/24753018.html

Jūlijs	Ziņas, dažādi	Ķīna	World Choir Games kicks off in capital city of Latvia	Pasaules koru olimpiāde, Rīga EKG, Rīga uzrakstīta kā "Rica"			X	Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	-	Koru gājiens	http://news.xinhuanet.com/english/photo/2014-07/10/c_133474797.htm
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	World Choir Games: the lessons we must learn from Latvia	Pasaules koru olimpiāde, Rīga EKG, Latvijas koru sasniegumi, mūzika - Latvijas nacionālā identitāte, finansējuma trūkums mūzikai, Latvijas vēsture	X			Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde, Rīga EKG, mūzika - Latvijas nacionālā identitāte	Ir	Koris(nav Latvijas)	http://www.theguardian.com/music/omserviceblog/2014/jul/11/world-choir-games-latvia-music
Jūlijs	Filmas	Starptautisks	Latvia Looks to Use European Film Awards to Strengthen Links With International Biz	Eiropas kinoakadēmijas filmu apbalvošana, "Akmeņi manās kabatās", Latvijas filmu industrijā, finansējums filmām, kopfilmu veidošana starp valstīm	X			Eiropas kinoakadēmijas filmu apbalvošana	Eiropas kinoakadēmijas filmu apbalvošana, Latvijas filmu industrijā, finansējums filmām	Ir	Latviešu animācija	https://uk.yahoo.com/movies/s/latvia-looks-european-film-awards-strengthen-links-international-204237600.html
Jūlijs	Ziņas, dažādi	ASV	Voices of Unity youth choir going for more gold at World Choir Games	Pasaules koru olimpiāde, (vairāk raksta par ASV kori), informācija par Rīgu	X			Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiāde	-	Koris(nav Latvijas)	http://www.news-sentinel.com/apps/pbcs.dll/article?AID=20140712/NEWS/140719904
Jūlijs (x13 šādas publikācijas)	Ziņas, dažādi	Kanāda	Lady Cove succeeds at World Choir Games	Pasaules koru olimpiāde 3. vietu ieņem Lady Cove, par EKG nekā, par pašu kori mazliet	X			Pasaules koru olimpiāde	Lady Cove dalība pasaules koru olimpiādē	-	Koris	http://www.thewesternstar.com/News/Local/2014-07-13/article-3798543/Lady-Cove-succeeds-at-World-Choir-Games/1
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Taivāna	New Taipei chorus wins gold at World Choir Games	New Taipei koris ieņem 1. vietu pasaules koru olimpiādē, par Rīgu tikai minēts, nav EKG	X			Pasaules koru olimpiāde	New Taipei koris ieņem 1. vietu pasaules koru olimpiādē	-	Koris	http://www.taiwannews.com.tw/eta/news_content.php?id=2526171&lang=eng_n

Jūlijs	Ziņas, dažādi	Taiwāna	New Taipei chorus wins gold at World Choir Games	New Taipei koris ieņem 1. vietu pasaules koru olimpiādē, par Rīgu tikai minēts, nav EKG		X		Pasaules koru olimpiāde	New Taipei koris ieņem 1. vietu pasaules koru olimpiādē	-	Koris	http://focus.taiwan.tw/search/201407130010.aspx?x?q=Riga
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Kīna	New Taipei chorus wins gold at World Choir Games	New Taipei koris ieņem 1. vietu pasaules koru olimpiādē, par Rīgu tikai minēts, nav EKG		X		Pasaules koru olimpiāde	New Taipei koris ieņem 1. vietu pasaules koru olimpiādē	-	Koris	http://www.chinapost.com.tw/taiwan/local/taipei/2014/07/14/1412333/NewsTaipei.htm
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Kīna	New Taipei chorus wins gold at World Choir Games	New Taipei koris ieņem 1. vietu pasaules koru olimpiādē, par Rīgu tikai minēts, nav EKG		X		Pasaules koru olimpiāde	New Taipei koris ieņem 1. vietu pasaules koru olimpiādē	-	Koris	http://www.wantchinatimes.com/news-subclass-cnt.aspx?id=2014071400092&cid=1104
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Kīna	Concert held to celebrate end of 1st phase of World Choir Games	Par pasaules koru olimpiādi, mūsu tradīciju, kīnas koru dziedātāji	X			Pasaules koru olimpiāde	Pasaules koru olimpiādē, koru dziedāšanas tradīcija	-	4 attēli ar kori	http://news.xinhuanet.com/english/photo/2014-07/14/c_133482199_4.htm
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Taiwāna	New Taipei chorus wins gold at World Choir Games	New Taipei koris ieņem 1. vietu pasaules koru olimpiādē, par Rīgu tikai minēts, nav EKG		X		Pasaules koru olimpiāde	New Taipei koris ieņem 1. vietu pasaules koru olimpiādē	-	Koris	http://www.taipeitimes.com/News/taiwan/archives/2014/07/14/2003595085
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Kanāda	Lady Cove rejoices over showing in world choir competition	Par kora dalību olimpiādē, nav EKG konteksta		X		Pasaules koru olimpiāde	Par kora dalību olimpiādē	-	Koris	http://www.cbc.ca/news/canada/newfoundland-labrador/lady-cove-rejoices-over-showing-in-world-choir-competition-1.2706074
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	VOICE CHAMPIONS IN RIGA	Par kora dalību olimpiādē		X		Pasaules koru olimpiāde	Par kora dalību olimpiādē	-	Koris(nav Latvijas)	http://www.chronicle.gv/headlines_details.php?id=34262
Jūlijs	Ziņas, dažādi	ASV	UAB Concert Choir medals at World Choir Games in Riga, Latvia	Par kora dalību olimpiādē		X		Pasaules koru olimpiāde	Par kora dalību olimpiādē	-	Koris(nav Latvijas)	http://www.al.com/entertainment/index.ssf/2014/07/uab_concert_choir_medals_durin.html

Jūlijs	Zinas, dažādi	Azerbaidžāna	Rīga hosts "Oriental Tale" by Azerbaijani artists	"Oriental Tale" izstāde, diplomātu piedalīšanās izstāde	X		"Oriental Tale" izstāde	"Oriental Tale" izstāde	Par kora dalību olimpiādē un pašu kori, tā dziedāšanas veidu	-	Izstādes dalībnieki	http://www.azernews.az/culture/68852.html
Jūlijs	Zinas, dažādi	ASV	Voices of Unity heads to Europe for the 8th World Choir Games	Par kora dalību olimpiādē	X		Pasaules koru olimpiādē	Par kora dalību olimpiādē un pašu kori plaši	Par kora dalību olimpiādē un pašu kori, tā dziedāšanas veidu	-	Koris	http://www.fostillustrated.com/2014/voices-of-unity-heads-to-europe-for-the-8th-world-choir-games/
Jūlijs	Zinas, dažādi	Kīna	Chuangjiang Haozi wins Silver medal in World Choir Games	Par kora dalību olimpiādē	X		Pasaules koru olimpiādē	Par kora dalību olimpiādē un pašu kori, tā dziedāšanas veidu	Par kora dalību olimpiādē un pašu kori, tā dziedāšanas veidu	-	Koris	http://english.cqnews.net/html/2014-07/16/content_31379878.htm
Jūlijs	Zinas, dažādi	ASV	Reports from Riga: The Voices of Unity youth choir settles in for the World Choir Games in Latvia	Par kora dalību olimpiādē detalizēti, ikdienam	X		Pasaules koru olimpiādē	Publikācija izceļ ikdienam un sadzīvi, bet neiek minēts nekas par pašu Rīgu vai EKG	Publikācija izceļ ikdienam un sadzīvi, bet neiek minēts nekas par pašu Rīgu vai EKG	-	Koris	http://newssentinel.com/apps/pbcs.dll/article?AIID=20140716/ENT/140719685
Jūlijs	Zinas, dažādi	Šrilanka	Old Joe's' Choir crowned World Barbershop Choir Champions	Par kora olimpiādi vispārīgi, kora panākumiem, citiem koriem, nekad par EKG	X		Pasaules koru olimpiādē	Par kori un tā darbību	Par kori un tā darbību	-	-	http://www.vivalanka.com/newspage/691322ai-old-joes-choir-crowned-worldbarbershop-choir-champions
Jūlijs	Zinas, dažādi	Lielbritānija	Choir members to find out fate	par dalību koru olimpiādē, ne par EKG	X		Pasaules koru olimpiādē	Par kora dalību olimpiādē	Par kora dalību olimpiādē	-	Koris gājienā	http://www.barnsley-chronicle.co.uk/news/article/8493/choir-members-to-find-out-fate
Jūlijs	Zinas, dažādi	Griekija	Greek Choir Manolis Kalomiris Won Silver Diploma	Paris teikumi par kora panākumiem olimpiādē	X		Pasaules koru olimpiādē	Par sudraba medaļu kora olimpiādē	Par sudraba medaļu kora olimpiādē	-	Koris	http://www.axortagos.gr/greek-choir-manolis-kalomiris-won-silver-diploma.html

Jūlijs	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	A journey in history: The timeless attraction of regal Riga	Par vēsturi, apskates objektu, matojumu, visai detalizēti par arhitektūru, pastāstīts arī kur palikt, paēst, baudīt nakts dzīvi	X			Dabas koncertzāle, Sūtra māja	Sigulda, vecpilsēta, jūgendstils, LNB, Doma, Gildes, muzeji, LNO,	X	Panorāma	http://www.express.co.uk/travel/shortbreaks/489841/timeless-attraction-regal-Riga
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Irāna	Iran music ensemble wins at Latvia	Nekas par EKG, tikai par dalību pasaules kora olimpiādē	X		Pasaules kora olimpiāde	Dalība pasaules kora olimpiādē		-	-	http://english.irtb.ir/radioculture/art/music/item/192346-iran-music-ensemblewins-at-latvia
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Mosaic Singers do Detroit proud, earn Gold, Silver Medals at the World Choir Games	Par dziedātāju ikdienu, dalību dažādos konkursos, tostarp kora olimpiādē	X			Pasaules kora olimpiāde	Mīnēta gan Latvija, gan Lietuva, gan kora darbība vispārīgi		-	Pats koris	http://blog.thedetroithub.com/2014/07/22/mosaic-singers-do-detroit-proud-earn-gold-silver-medals-at-the-world-choir-games/
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Lielbritānija (Gibraltārs)	SANTOS CHOIRS WINS GOLD AND SILVER	Pāris teikumi par kora panākumiem olimpiādē	X		Pasaules kora olimpiāde	Nekas par EKG		-	Koris	http://www.chronicle.gi/headlines/details.php?id=34313
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Youth Choir wins at world championships	Rīga minēta tikai kā vieta, kur risinājās olimpiāde	X		Pasaules kora olimpiāde	Nekas par EKG		-	Koris	http://www.barnsley-chronicle.co.uk/news/article/8504/youth-choir-wins-at-world-championships
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Cwmbran singers win world choir silver	Par sudraba medaļu korim, Rīga tikai kā norises vieta	X		Pasaules kora olimpiāde	Nekas par EKG		-	Koris	http://www.southwalesafrugs.co.uk/news/gwent/news/11364647/Cwmbransingers/
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Cwmbran singers win world choir silver	Par sudraba medaļu korim, Rīga tikai kā norises vieta	X		Pasaules kora olimpiāde	Nekas par EKG		-	Koris	http://www.freepresseries.co.uk/news/11364390/Cwmbran_singers_wi
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Šrilanka	WORLD CHAMPIONS RETURN TO SRI LANKA	Par kori un tā sniegumu olimpiādē	X		Pasaules kora olimpiāde	Nekas par EKG		-	Koris	http://www.dailynews.lk/?q=features/world-champions-return-sri-lanka

Jūlijs	Ziņas, dažādi	ASV	LBCC choir wins gold certificates at World Choir games in Latvia	Par koru olimpiādi vispārīgi, kora paraknumiem, citiem koriem	X		Pasaules koru olimpiāde	Nekas par EKG	-	Koris	http://democratherald.com/news/local/lbcc-choir-wins-gold-certificates-at-world-choir-games-in/article_04223b44-110a-11e4-bec3-0019bb2963f4.html
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Ķīna	Choir Hits the Right Note for Nankai	Par kori un tā sniegumu olimpiāde	X		Pasaules koru olimpiāde	Nekas par EKG	-	Koris	http://fashion.xinmin.cn/gd/2014/07/28/24915169.html
Jūlijs	Ziņas, dažādi	Ķīna	Choir hits the right note for Nankai	Par kori un tā sniegumu olimpiāde un pasu olimpiādi	X		Pasaules koru olimpiāde	Nekas par EKG	-	Koris	http://europe.chinadaily.com.cn/china/2014-07/28/content_17933428.htm
Jūlijs	Ziņas, dažādi	ASV	Singing the praises of LBCC's choirs	Par kori un tā sniegumu un pasu olimpiādi	X		Pasaules koru olimpiāde	Nekas par EKG	-	-	http://democratherald.com/news/opinion/editorial/editorial-singing-the-praises-of-lbcc-s-choirs/article_00a4371018de-11e4-a4d8-0019bb2963f4.html
Augusts	Ziņas, dažādi	Filipīnu Republika	Latvia's former KGB headquarters gives up its dark secrets	Par vēsturi, padomju laiku, Stūra mājas mūžu, notikumiem un turpmāko likteni	X		Stūra māja	Stūra māja, vēsture	-	Stūra māja	http://newsinfo.inquirer.net/627468/latvia-s-former-kgb-headquarters-gives-up-its-dark-secrets
Augusts	Ziņas, dažādi	Kazastāna	Latvia's former KGB headquarters gives up its dark secrets	Par vēsturi, padomju laiku, Stūra mājas mūžu, notikumiem un turpmāko likteni	X		Stūra māja	Stūra māja, vēsture	-	Stūra māja	http://en.tengrinews.kz/art_and_books/Latvias-former-KGB-headquarters-gives-up-its-dark-secrets-255265/
Augusts	Ziņas, dažādi	Ķīna	Latvia's former KGB headquarters gives up its dark secrets	Par vēsturi, padomju laiku, Stūra mājas mūžu, notikumiem un turpmāko likteni	X		Stūra māja	Stūra māja, vēsture	-	Stūra māja	http://www.chinapost.com.tw/art/arts/2014/08/09/414413/Latvias-ex-KGB.htm
Augusts (raksta dublējāt s 3x)	Ziņas, dažādi	Ķīna	Latvia presents special design of 2-Euro Coin	2 EUR Monētas, kas veiktas EKG	X		-	2 EUR EKG monētas, ceremonija ar Ķīnu, Ušakovu, Ameriku, Bīšanu	-	-	http://www.shanghaidaily.com/article/article_xinhua.aspx?id=234872

Augusts	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Boom in demand for Eastern European flights from Doncaster	Wizzair lidojumi uz A-Eiropu, 90% vietas lidojumiem uz Rīgu aizņemtas, tūrisma pieplūdums	X						UNESCO, nakts dzīve, Baltijas jūra	-	-	http://www.thestar.co.uk/news/business/business-news/boom-in-demand-for-eastern-european-flights-from-doncaster-1-6779498
Augusts	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltijas valsts	Gustavs Klucis exhibition "Anatomy of an Experiment" to open in Riga	Gustava Kluča biogrāfija, piedērbta Latvijai, māksas vēsture	X		Experimenta Anatomija, Gustavs Klucis - izstāde	G Klucis, LNMM	-	-	-	-	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=13544	
Augusts	Ziņas, dažādi, tūrisms	Starptautisks	Tourism in the Baltic States in the ascendant - need of new hotels	Latvijā domine krievu tūristi, kā arī krievu minoritāte, otrā vietā Vācija, lēta palikšana	X		-	EKG pieminēta tūrisma pieplūduma kontekstā	-	-	-	-	http://www.4hotellers.com/news/story/12979	
Augusts	Māksla, kultūra	Baltijas valsts	THE SURVIVAL KIT 6 CONTEMPORARY ART FESTIVAL	Par Survival Kit, plaši, ar dažādu valstu pārstāvjiem pārstāvēts	X		Survival Kit, Utopian City, kas pulcē dažādus starptautiskus māksliniekus	Vāgnera zāle un Boļševička	X	Afīša			http://www.echogonew.org.com/events-in-latvia/the-survival-kit-6-contemporary-art-festival/	
Septembris	Kino	Starptautisks	More moviegoers come to Kinepolis	Rīga pieminēta kā norises vieta kinofestivālam	X		27th European Film Awards	Kinofestivāla norises vieta - Rīga	-	Ne saistīts ar EKG			http://www.filmjournal.com/node/9857	
Septembris	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	Leaf-peeping: See autumn's golden shades in Europe	Rīga kā galamērķis rudenī, ne saistīts ar EKG, tikai pieminēts	X		-	Jūgendstils, pils, baznīcas, Gaujas nacionālais parks	X	Gaujas Nacionālais parks			http://www.independent.co.uk/travel/europe/leaf-peeping-see-autumn-golden-shades-in-europe-9726694.html	
Septembris	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltijas valsts	Latvian Culture Ministry supports preserving former KGB headquarters	Sītra mājas nākotne, nedaudz vēsture kontekstam, izstāde	X		Sītra māja	Sītra māja, diskusijas par turpmāko darbību	-	Sītra māja			http://www.baltic-course.com/eng/real_estate/?doc=96534	
Septembris	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltijas valsts	Latvian culture events to be held in Tbilisi	Latvijas kultūras programma Tbilisi ar mērķi izglītot ārvalstu publiku par EKG	X		Latvijas kultūras programma Tbilisi	Latvijas kultūra ārzemēs	-	-			http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=13730	

Oktobris	Ziņas, dažādi	Baltijas valsts	Rīga in the Russian Empire: 1710 to mid-19th Century	Izstāde "Rīga Krievijas impērijā", 18. vēstures apraksts, izstādes apraksts	X			Izstāde "Rīga Krievijas impērijā"	Izstāde "Rīga Krievijas impērijā"	Rīga EKĢ, Arnis Balčus, Evelīna Deičmane, Krišs Salmānis, Frančeska Kirke, Ritums Ivanovs, Ilmārs Blumbergs, Kaspars Podnieks, Kristaps Gelzis, Līga Purnale, Miervaldis Polis.							http://www.baltictimes.com/news/articles/35316/#.VD-cyvmsVig
Oktobris	Ziņas, dažādi	Lielbritānija	10 Latvian Artists You Should Know and Where to Find Them	Rīga EKĢ, Arnis Balčus, Evelīna Deičmane, Krišs Salmānis, Frančeska Kirke, Ritums Ivanovs, Ilmārs Blumbergs, Kaspars Podnieks, Kristaps Gelzis, Līga Purnale, Miervaldis Polis.	X			"Survival Kit" festivāls	Kirke, Ritums Ivanovs, Ilmārs Blumbergs, Kaspars Podnieks, Kristaps Gelzis, Līga Purnale, Miervaldis Polis	Ir	Arņa Balčus mākslas attēls			http://www.huffingtonpost.co.uk/ewa-zubek/10-latvian-artists-you-should-know-5988822.html?utm_hp_ref=tv			
Oktobris	Ziņas, dažādi	ASV	Top 6 Least Expensive Tourist Destinations in 2014	Rīga kā tūrisma galamērķis, Rīga EKĢ, lētas cenas	X			-	Rīga kā tūrisma galamērķis, Rīga EKĢ, lētas cenas	Ir	Rīgas panorāma		http://www.insidermonkey.com/blog/top-6-least-expensive-tourist-destinations-in-2014-321062/				
Oktobris	Ziņas, dažādi	Baltijas valsts	Latvian culture treasures presented in Japan	Rīga EKĢ, latviešu kultūras pasākumi Japānā, daļu un kokles prezentācija	X			(pasākumi Japānā)	Rīga EKĢ, latviešu kultūras pasākumi Japānā, daļu un kokles prezentācija	-	-		http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=13844				
Oktobris	Ziņas, dažādi	Īrija	Latvia keen to counter Moscow moves to whitewash horrors of the past	KĢB, Stūra māja, čekisti, Latvijas vēsture	X			-	Stūra māja	-	Stūra mājas telpa		http://www.irishtimes.com/news/world/europe/latvia-keen-to-counter-moscow-moves-to-whitewash-horrors-of-the-past-1.1974744				
Oktobris	Ziņas, dažādi	Baltijas valsts	Amateur festival "Rīga Plays Theater 2014" hosts foreign troupes	Amatieru teātru festivāls	X			"Rīga spēlēs teātri", amatieru teātru festivāls	Amatieru teātru festivāls	-	-		http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=13898				

Oktobris	Ziņas, dažādi	Baltijas valstis	Exhibition of French contemporary artist "Orlan" in Riga	Francū māksliniece Orlan, latviešu līdzdalība izstādes tapšanā		X		"The Icon of the French Contemporary Art Plan du Film and Other Scenarios" izstāde, "Staro Rīga"	Francū māksliniece Orlan	-	-	http://www.baltic-course.com/eng/baltic_news/?doc=13899
Novembris	Ziņas, tūrisms	Baltijas valstis	A luminous Festival of Light Staro Rīga 2014 in Latvia	"Staro Rīga"	X			"Staro Rīga"	"Staro Rīga"	-	-	http://baltictvnews.com/?m_id=18456&i_id=5&pub_id=89695
Novembris	Ziņas, dažādi	Baltijas valstis	Breaking artistic boundaries in Riga	Rīgas sasniegumi mākslas jomā, Orlan māksliniece	X		"The Icon of the French Contemporary Art Plan du Film and Other Scenarios" izstāde, "Staro Rīga"	Orlan māksliniece	Orlan	-	Orlan	http://www.baltictimes.com/news/articles/35752/#.VGB6LPmsVC0
Novembris	Ziņas, dažādi	Francija	THE STARO RIGA LIGHT FESTIVAL	Īsi par "Staro Rīga"		X		Staro Rīga	LNO, Jūgenstils	-	Staro Rīga	http://www.globesecret.com/en/events/view/355/the-staro-ri-ga-light-festival
Novembris	Ziņas, dažādi, Baltija	Baltijas valstis	"Staro Rīga 2014" attended by record 500,000 people	Atskaits uz Staro Rīga	X			Staro Rīga	Internacionāli mākslinieki, lielākais gaismas festivāls Z-Eiropā	-	Staro Rīga	http://www.baltic-course.com/eng/good_for_business/?doc=99026